

ગુરુવાર, ૨૦ માર્ચ ૨૦૨૫ (૧૨ પાનાં), કિંમત ₹ ૧૦.૦૦

લાડકી પૂર્તિ ૫ ૬ ૭ ૮

F.N.I. No. GUJ GUJ/2019/59496 *

પેલકમ, સુનિતા

ગુજરાતની દિકરીની અવકાશમાંથી ઐતિહાસિક વાપસી

રાષ્ટ્રપતિ, વડા પ્રધાન સહિત દેશ-વિદેશના નેતાઓએ આપ્યાં અભિનંદન

કેપ કેનાવેરલ: નાસાના અવકાશયાત્રી બૂચ વિલ્મોર અને સુનિતા વિલિયમ્સ નવ મહિના કરતાં પણ વધુ સમય બાદ મંગળવારે પૃથ્વી પર પાછા ફર્યા હતાં.

તેમનું સ્પેસએક્સ કેપ્સ્યુલ ઇન્ટરનેશનલ સ્પેસ સ્ટેશનથી પ્રથમ કર્યાના થોડા કલાકો બાદ વહેલી સાંજે મેક્સિકોના અખાતમાં ઊતર્યું હતું. કેપ્સ્યુલ ફ્લોરિડા પેનહેન્ડલમાં તલ્લાહસીના દરિયાકિનારે સ્પેશલાઈડન થયું હતું, અને એ સાથે જ તેમની બિનઆયોજિત યાત્રાનો અંત આવ્યો હતો.

એક કલાકની અંદર, અવકાશયાત્રીઓ તેમના કેપ્સ્યુલમાંથી બહાર નીકળી ગયાં હતાં.

જ્યારે નિયમિત તબીબી તપાસ માટે સ્ટ્રેચરમાં એમને લઈ જવાયા ત્યારે તેઓ કેમેરા તરફ હાથ ઊભાવતા હતા અને હસતા હતાં.

વિલ્મોર અને વિલિયમ્સે તેમના પ્રિયજનો સાથે પુન:મિલન કરતા પહેલા રાહ જોવી પડશે.

નાસાના ત્રણ અવકાશયાત્રીઓને ફ્લાઇટ સર્જન દ્વારા તપાસવામાં આવશે કારણ કે તેમને ગુસ્તવાકર્ષણ સાથે એકરૂપ થતાં વાર લાગશે, અને ઘણા દિવસો પછી ઘરે જવાની મંજૂરી મળશે. તેમને જરૂરી ચેકઅપ માટે હોસ્ટન લઈ જવાયા હતા.

ગયા વસંતમાં ૫ જૂના રોજ બોઇંગના નવા સ્ટારલાઇનર ક્રૂ કેપ્સ્યુલ પર લોન્ચ થયા પછી બંને એક અઠવાડિયા કે તેથી વધુ સમય પસાર થવાની અપેક્ષા સાથે ગયાં હતાં.

વિલ્મોર અને વિલિયમ્સે અવકાશમાં ૨૮૬ દિવસ ગાળ્યા હતા - જ્યારે તેઓ લોન્ચ થયા ત્યારે ધાર્યા કરતા ૨૭૮ દિવસ વધુ રહ્યાં હતાં.

તેઓએ પૃથ્વીની ૪૫૭૬ વખત અધિકારીઓએ જણાવ્યું હતું કે (જુઓ પાનું ૨) ►►

સુરક્ષિત ઘરવાપસી : ભારતીય મૂળની અવકાશયાત્રી સુનિતા વિલિયમ્સ અને નાસાના અવકાશવીર બુચ વિલ્મોર નવ મહિના અને ૧૪ દિવસ અવકાશમાં રહ્યાં બાદ પાછા ફર્યા હતાં. ડ્રેગન અવકાશયાન બુધવારે ફ્લોરિડાના કિનારે ઊતર્યું હતું, ડ્રેગન કેપ્સ્યુલને અવકાશયાનથી અલગ કરવામાં ૧૭ કલાક લાગ્યા હતા. (પીટીઆઈ)

કોઈ રાજ્ય પર હિન્દી નહીં લદાય: સરકાર

નવી દિલ્હી : રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ હેઠળ શાળાના વિદ્યાર્થીએ ભણવાની ભાષા રાજ્યો, પ્રદેશો અને વિદ્યાર્થીઓ પસંદ કરશે અને કોઈ રાજ્ય પર કોઈ ભાષા લાદવામાં નહીં આવે, એવી જાણકારી શિક્ષણપ્રાધાન રાજ્ય કક્ષાના પ્રધાન સુકાંત મજુમદરે સંસદને બુધવારે આપી હતી. આ નીતિ વડે કેન્દ્ર સરકાર હિન્દી લાદવા માગે છે એમ કહીને તમિળનાડુએ અને અમલમાં મૂકવાની ના પાડતાં એનઈપીએ ભલામણ કરેલી ત્રણ ભાષાનું સૂત્ર વિવાદમાં આવ્યું છે. જોકે કેન્દ્રે તમિળનાડુના આક્ષેપને રદિયો આપ્યો છે.

રાજ્યસભામાં એક લેખિત પ્રશ્નના જવાબમાં સુકાંત મજુમદરે કહ્યું હતું કે બાળકોને જે ત્રણ ભાષા ભણવાની હશે એ રાજ્ય, પ્રદેશ અને વિદ્યાર્થીની પસંદગીની હશે. શરત એટલી છે આમાંની બે ભાષા ભારતની મૂળ ભાષા હોવી જોઈએ.

તેમણે કહ્યું હતું કે ત્રણ ભાષાના સૂત્રમાં લવચિકતા હશે અને કોઈ ભાષા કોઈ રાજ્ય પર લાદવામાં નહીં આવે.

મજુમદરે વધુમાં કહ્યું હતું કે એનઈપી ૨૦૨૦માં એવી જોગવાઈ છે કે તે બંધારણીય જોગવાઈઓ, લોકો, રાજ્ય અને કેન્દ્રની અપેક્ષાઓને ધ્યાનમાં રાખીને એને અમલમાં મુકાય. આ નીતિ બહુભાષાવાદને અને દેશની એકતાને ઉત્તેજન આપવાનું પણ ધ્યાન આપે છે.

પ્રધાને એવી નોંધ કરી હતી કે નીતિમાં ઘરની ભાષામાં કે માતૃભાષામાં ઉચ્ચ ગુણવત્તાવાળાં પાઠ્યપુસ્તકો ઉપલબ્ધ કરવાનો અને શિક્ષકોને ભણાવતી વખતે બે ભાષાનો અભિગમ રાખવાને પ્રોત્સાહન આપવાની જોગવાઈ છે.

તેમણે જણાવ્યું હતું કે આ હેતુ પૂરો કરવા સરકાર શાળામાં અને ઉચ્ચ સ્તરે બહુભાષાવાદનું એકીકરણ કરે છે. આ માટે સરકાર ભારતીય ભાષામાં સ્ટડી મટિરિયલ આપે છે જેથી વિદ્યાર્થીને માતૃભાષા કે સ્થાનિક ભાષામાં અભ્યાસ કરવાનો વિકલ્પ મળે. (એજન્સી) ■

નવી રાષ્ટ્રીય શિક્ષણનીતિ

સરકારી કર્મચારીની નિવૃત્તિની વય બદલવાનો પ્રસ્તાવ હોવાનો ઇનકાર

નવી દિલ્હી : સરકાર પાસે તેના કર્મચારીઓની નિવૃત્તિની વય બદલવાની કોઈ દરખાસ્ત નથી, એમ કેન્દ્રના પર્સનેલના રાજ્ય કક્ષાના પ્રધાન જિતેન્દ્ર સિંહે બુધવારે કહ્યું હતું. લોકસભામાં લેખિત જવાબ આપતાં તેમણે કહ્યું હતું કે સરકારની એવી કોઈ નીતિ નથી કે જે નાથી નિવૃત્ત થયેલા કર્મચારીઓને લીધે સર્જાતી ખાલી જગ્યાઓને રદ કરાય. કર્મચારીઓની નિવૃત્તિની વય બદલવાની સરકારની કોઈ દરખાસ્ત નથી.

શું સરકારી કર્મચારીના સંગઠન કે સંસ્થાએ નિવૃત્તિની વય બદલવાની માગણી કરી છે એવા સવાલના જવાબમાં પ્રધાને કહ્યું હતું કે નેશનલ કાઉન્સિલના સ્ટાફની સાર્વજનિક આવી કોઈ ઔપચારિક દરખાસ્ત આવી નથી.

કેન્દ્રના અને વિવિધ રાજ્ય સરકારના કર્મચારીની નિવૃત્તિ વયની વિગતો આપવાનું અને નિવૃત્તિ વયમાં અસમાનતાનાં કારણો આપવાનું કહેવામાં આવતાં પ્રધાને કહ્યું હતું કે આ બાબત રાજ્યની યાદીમાં આવતી હોવાથી કેન્દ્ર સરકાર પાસે આવી કોઈ માહિતી નથી. (એજન્સી) ■

જોન કેનેડીની હત્યાનું રહસ્ય ખૂલશે? ભૂતપૂર્વ પ્રમુખ અંગેના દસ્તાવેજો જારી કરાયા

ડલ્લાસ : અમેરિકાના પ્રમુખ ડોનલ્ડ ટ્રમ્પે સત્તા સંભાળ્યા પછી તરત આપેલા આદેશને પગલે અમેરિકાના તત્કાલીન પ્રમુખ જોન એફ. કેનેડીની ૧૯૬૩ની હત્યા અંગેના અસંપાદિત દસ્તાવેજો જારી કરવામાં આવ્યા છે. ૩૧,૦૦૦ પાનાં ધરાવતી ૧,૧૦૦ ફાઇલ સાંજે યુએસ નેશનલ આર્ચિવ્સ એન્ડ રેકોર્ડ્સ એડમિનિસ્ટ્રેશનની વેબસાઈટ પર પોસ્ટ કરાઈ છે. આ અગાઉ કેનેડીની હત્યા અંગેના નેશનલ આર્ચિવ્સના રેકોર્ડ્સ, તસવીરો, મોશન પિક્ચર, સાઉન્ડ રેકોર્ડિંગ અને ષિલ્પકૃતિના ૬૦ લાખ પાનાંનો સંગ્રહ આ અગાઉ જ રિલીઝ કરવામાં આવ્યો હતો.

યુનિવર્સિટી ઓફ વર્જિનિયા સેન્ટર ફોર પોલિટિક્સના ડિરેક્ટર અને 'કેનેડી હાઇ સેન્સ્યુયરી'ના લેખક લારી જે સબાટોએ કહ્યું હતું કે મારી ટીમે જારી કરાયેલા દસ્તાવેજો તપાસવાનું

શરૂ કર્યું છે. જે દસ્તાવેજો ખુલ્લા મુકાયા છે એનું મહત્વ સમજાતા સમય લાગશે. અમારે લાંબા સમય સુધી ઘણું કામ કરવાનું છે. લોકોએ ધીરજ રાખવી પડશે.

ટ્રમ્પે વોશિંગ્ટનના જોન એફ. કેનેડી સેન્ટર ફોર પબ્લિક આર્ટ્સની મુલાકાત દરમિયાન કહ્યું હતું કે મારું વહીવટીતંત્ર હતા અંગેના ૮૦,૦૦૦ પાનાં રિલીઝ કરશે. મારી પાસે પુષ્કળ દસ્તાવેજો છે જે તમારે હજી વાંચવાના છે. સંશોધનકારોનો એવો અંદાજ છે કે ૩,૦૦૦થી લઈને ૩,૫૦૦ સુધીની ફાઇલ પૂરી રીતે અથવા આંશિક રીતે રિલીઝ કરવામાં આવી છે. ગયા મહિને એફબીઆઈએ કહ્યું હતું કે અમે હતા અંગે ૨,૪૦૦ નવા રેકોર્ડ્સ શોધી કાઢ્યા છે. હતા અંગેની ફાઇલના સંગ્રહાલય મેરી ફેરેલ ફાઉન્ડેશનના ઉપપ્રમુખ

જેફરસન મોર્લીએ 'એક્સ' પર એક નિવેદનમાં કહ્યું હતું કે દસ્તાવેજો રિલીઝ કરવાનું આવકાર્યું છે. નેશનલ આર્ચિવ્સ પાસે રહેલા અસંપાદિત દસ્તાવેજોની ત્રીજા ભાગની ફાઇલ હવે લોકો સમક્ષ મૂકવામાં આવી છે. અમારા અંદાજ પ્રમાણે ૩,૫૦૦માંથી ૧,૧૦૦ દસ્તાવેજો જારી કરવામાં આવ્યા છે. નજીવી માહિતીને અતિવર્ગીકૃત કરવાનું છોડી દેવાયું છે અને જારી કરાયેલા દસ્તાવેજોમાં કોઈ સંપાદન કરવામાં આવ્યું હોવાનું લાગતું નથી. નેશનલ આર્ચિવ્સે તેની વેબસાઈટ પર લખ્યું હતું કે પ્રમુખના આદેશ મુજબ અગાઉ વર્ગીકૃત દસ્તાવેજ હોવાને લીધે ન રિલીઝ કરાયેલા બધા રેકોર્ડ્સ હવે જારી કરાયા છે. જોકે મોર્લીનું કહેવું છે કે આ ફાઇલમાં અગાઉ વચન દેવામાં આવેલી બે (જુઓ પાનું ૨) ►►

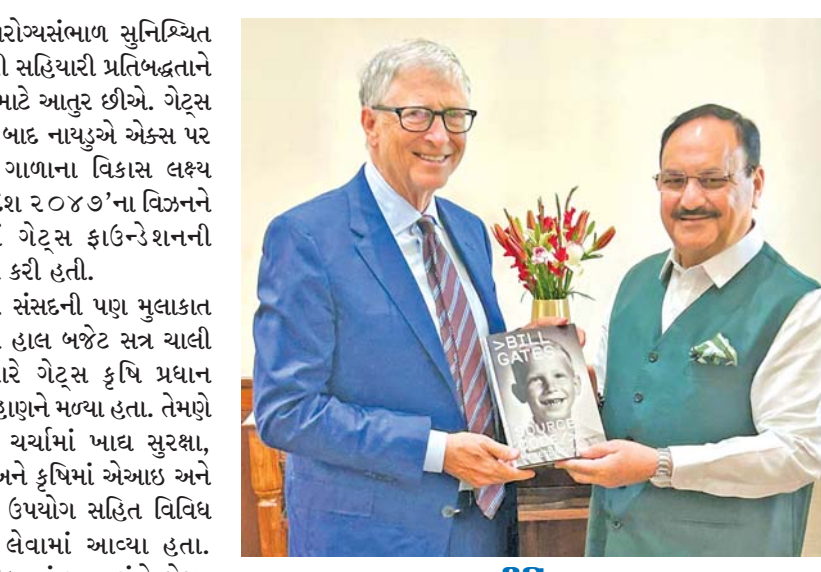
બિલ ગેટ્સે જેપી નહ્ણા અને ચંદ્રબાબુ નાયડુ સાથે આરોગ્યસંભાળ-ટેકનોલોજી અંગે ચર્ચા કરી

નવી દિલ્હી: દાનેશ્વરી અને માઇક્રોસોફ્ટના સહ-સ્થાપક બિલ ગેટ્સે બુધવારે કેન્દ્રીય આરોગ્ય પ્રધાન જે પી નહ્ણા સાથે મુલાકાત કરી અને આરોગ્યસંભાળ ક્ષેત્રમાં સરકાર અને બિલ એન્ડ મેલિન્ડા ગેટ્સ ફાઉન્ડેશન વચ્ચેના સહયોગની સમીક્ષા કરી હતી.

ગેટ્સે આંધ્ર પ્રદેશના મુખ્ય પ્રધાન એન ચંદ્રબાબુ નાયડુ સાથે આરોગ્યસંભાળ, શિક્ષણ, કૃષિ અને રોજગાર સર્જનના ક્ષેત્રોમાં સેવા વિતરણમાં સુધાર કરવા માટે આર્ટિફિશિયલ ઇન્ટેલિજન્સ(એઆઇ) અને પૂર્વાનુમાન વિશ્લેષણનો ઉપયોગ કરવા અંગે પણ ચર્ચા કરી હતી. નહ્ણાએ એક્સ પર પોસ્ટમાં ગેટ્સ ફાઉન્ડેશનના સમર્થનથી માતૃત્વ સ્વાસ્થ્ય, રસીકરણ અને સ્વચ્છતા જેવાં ક્ષેત્રોમાં ભારત દ્વારા થયેલી પ્રગતિ પર પ્રકાશ પાડ્યો હતો.

નહ્ણાએ જણાવ્યું કે અમે અમારા સહકાર સમજૂતી પત્રનું નવીનીકરણ કરવા અને બધા નાગરિકો માટે સસ્તી, સુલભ અને ગુણવત્તાયુક્ત આરોગ્યસંભાળ સુનિશ્ચિત કરવા માટે અમારી સહાયરૂપી પ્રતિબદ્ધતાને આગળ વધારવા માટે આતુર છીએ. ગેટ્સ સાથેની મુલાકાત બાદ નાયડુએ એક્સ પર રાજ્યના લાંબા ગાળાના વિકાસ લક્ષ્ય 'ગોલ્ડન આંધ્ર પ્રદેશ ૨૦૪૭'ના વિઝનને સાકાર કરવામાં ગેટ્સ ફાઉન્ડેશનની ભૂમિકાની પ્રશંસા કરી હતી.

ગેટ્સે બુધવારે સંસદની પણ મુલાકાત લીધી હતી, જ્યાં હાલ બજેટ સત્ર ચાલી રહ્યું છે. સોમવારે ગેટ્સ કૃષિ પ્રધાન શિવરાજસિંહ ચૌહાણને મળ્યા હતા. તેમણે જણાવ્યું હતું કે ચર્ચામાં ખાદ્ય સુરક્ષા, ગ્રામીણ વિકાસ અને કૃષિમાં એઆઇ અને મશીની લર્નિંગના ઉપયોગ સહિત વિવિધ વિષયો આવરી લેવામાં આવ્યા હતા. ચૌહાણે એક નિવેદનમાં જણાવ્યું કે ગેટ્સ ફાઉન્ડેશન કૃષિ અને ગ્રામીણ વિકાસ મંત્રાલય સાથે કામ કરી રહ્યું છે અને અમે સહયોગના નવાં ક્ષેત્રોની યોજના બનાવી રહ્યા છીએ.

મીટિંગ : માઇક્રોસોફ્ટના ભૂતપૂર્વ સીઈઓ બિલ ગેટ્સે નવી દિલ્હીમાં કેન્દ્રના આરોગ્ય પ્રધાન અને ભાજપના પ્રમુખ જે. પી. નહ્ણાને મળ્યા હતા. (પીટીઆઈ)

એસીબીએ સત્યેન્દ્ર જૈન સામે ભ્રષ્ટાચારનો એફઆઈઆર નોંધાવ્યો

નવી દિલ્હી : દિલ્હી સરકારની એન્ટી ક્રાઇમ બ્રાન્ચ (એસીબી)એ જાહેર બંધકામ પાતાના ભૂતપૂર્વ પ્રધાન અને આપના સિનિયર નેતા સત્યેન્દ્ર જૈન સામે ૫૭૧ કરોડ રૂપિયાના સીસીટીવી પ્રોજેક્ટમાં ભ્રષ્ટાચાર કર્યાં હોવાનો ઇસ્ટ ઈન્ફોર્મેશન રિપોર્ટ (એફઆઈઆર) નોંધાવ્યો છે. આને લીધે રાજકીય યુદ્ધ શરૂ થયું હતું.

આપના સિનિયર નેતા આતિશીએ આ કેસને 'રાજકીય દ્વેષથી કરાયેલી પજવણી' ગણાવી હતી. જોકે દિલ્હી ભાજપના પ્રમુખ વિરેન્દ્ર સચ્દેવે જૈને સાત કરોડ રૂપિયાની લાંચ લીધી હોવાનો આક્ષેપ કર્યો હતો. દિલ્હીનાં ભૂતપૂર્વ મુખ્ય પ્રધાન આતિશીએ એક્સ પર લખ્યું હતું કે જાહેર તપાસ સંસ્થાઓ બોસના હુકમથી તેમનું કામ છોડીને રાજકીય દ્વેષથી કરાયેલી પજવણી કરે ત્યારે આનું ધ્યાન તેમણે ભાજપના નેતૃત્વાવાળી કેન્દ્ર

સરકારે સંસદમાં આપેલા જવાબના દસ્તાવેજને પણ મૂક્યો હતો. આમાં એવો દાવો કરવામાં આવ્યો હતો કે એન્ફોર્સમેન્ટ ડિરેક્ટરેટ રાજકીય નેતા સામે છેલ્લાં ૧૦ વર્ષમાં કરેલા ૧૯૩ કેસમાં ફક્ત બેમાં ગુનો સિદ્ધ થયો હતો.

સચ્દેવે આક્ષેપ કર્યો હતો કે અરવિંદ કેજરીવાલની ભૂતપૂર્વ સરકારે ઘણાં વર્ષોથી આ કેસમાં ઢાંકપીછોડો કર્યો હતો. ૨૦૧૭-૧૮માં કેજરીવાલ સરકારે દિલ્હીમાં સીસીટીવી કેમેરા લગાડવાનો ૫૭૧ કરોડ રૂપિયાનો કરાર ભારત ઇલેક્ટ્રોનિક્સ લિમિટેડને આપ્યો હતો. વિલંબને લીધે ૨૦૧૯માં કંપની પર ૧૬ કરોડ રૂપિયાનો દંડ લાદવામાં આવ્યો હતો. જોકે જૈને સાત કરોડ રૂપિયાની લાંચ લઈને આને રદ કરી હતો. એસીબીએ ૨૦૨૩માં તપાસ પૂરી કરી હતી, પરંતુ આપે ઢાંકપીછોડો કરતાં આ કેસમાં વિલંબ થયો હતો. ■

જમ્મુમાં આતંકવાદી ઘૂસણખોરી મામલે એનઆઈએના ૧૨ જગ્યાએ દરોડા

નવી દિલ્હી: રાષ્ટ્રીય તપાસ એજન્સી(એનઆઈએ)એ જમ્મુમાં આતંકવાદી ઘૂસણખોરીના કેસના સંદર્ભમાં બુધવારે અનેક સ્થળોએ દરોડા પાડ્યા હતા. આ મામલે ૧૨ સ્થળોએ સર્ચ ચાલી રહ્યું હોવાની જાણકારી અધિકારીઓએ આપી હતી. અધિકારીઓના જણાવ્યા અનુસાર પ્રતિબંધિત સંગઠનો લશ્કર-એ-તૈયબા (એલઇટી) અને જૈશ-એ-મોહમ્મદ (જેઇએમ)ના સક્રિય આતંકવાદીઓ આંતરરાષ્ટ્રીય સરહદ(આઇબી) અને નિયંત્રણ

રેખા(એલઓસી) મારફત ભારતમાં ઘૂસણખોરી કરી રહ્યા હોવાની માહિતીના આધારે ગયા વર્ષે કેસ નોંધવામાં આવ્યો હતો.

અધિકારીએ જણાવ્યું કે આ ઘૂસણખોરીને જમ્મુ ક્ષેત્રના ગામડાઓમાં રહેતા ઓવરગ્રાઉન્ડ વર્કર્સ(ઓજીઓ) અને અન્ય આતંકવાદી સહયોગીઓ દ્વારા સુવિધા ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવી હતી. તેઓ આતંકવાદીઓને લોજિસ્ટિકલ સપોર્ટ, ખોરાક, આશ્રય અને પૈસા પૂરા પાડવામાં રોકાયેલા હતા. ■

ગાઝામાં ઇઝરાયલી બંધકોના પરિવારો ભયભીત છે કે તેઓ પાછા નહીં ફરે. ગાઝામાં લગભગ ૬૦ પરિવારના સંબંધીઓ હજી પણ બંધક છે. એમાંથી લગભગ બે ડઝન બંધકો જીવિત હોવાનું માનવામાં આવે છે. જાન્યુઆરીમાં શરૂ થયેલા યુદ્ધવિરામના પ્રથમ તબક્કા દરમિયાન, હમાસે લગભગ ૨૦૦૦ પેલેસ્ટિનિયન કેટીઓના બદલામાં ૨૫ ઇઝરાયલી બંધક અને અન્ય

ઇઝરાયલના અચાનક ભોમ્બમારાથી પેલેસ્ટિનિયનો ત્રાહિમામ્

દેહર અલ બાલાહ, ગાઝા પટ્ટી: વહેલી સવારે ઇઝરાયલના અચાનક ભોમ્બમારાથી પેલેસ્ટિનિયનો ફરી એક દુ:સ્વપ્નમાં ધકેલાયા હતા. મંગળવારે વહેલી સવારે ગાઝામાં ભોમ્બમારાથી, દક્ષિણ શહેર ખાન યુનિસમાં ફેલાયેલા તંબુ કેમ્પમાં આગ લાગી હતી અને હમાસ સંચાલિત જેલને જમીનદોસ્ત કરી હતી. મધ્યાહન સુધીમાં, ૪૦૦થી વધુ લોકો માર્યા ગયાં હતાં. બે મહિનાના યુદ્ધવિરામ પછીના ૧૭ મહિનાના યુદ્ધના તે સૌથી ભયંકર દિવસો પૈકીનો એક હતો.

૧૮ જાન્યુઆરીથી શરૂ થયેલા યુદ્ધવિરામ દરમિયાન, ગાઝામાં હજારો લોકો તેમના ઘરે પાછા ફર્યા હતા, જેમાંથી ઘણા નાશ પામ્યા હતા. તેઓએ ગાઝા શહેરમાં અલ-તબેન આશ્રયસ્થાન પર હુમલો કર્યો હતો, જ્યાં માજિદ નાસર તેના પરિવાર સાથે સૂતો હતો.

તેણે કહ્યું કે “હું ભોમ્બ વિસ્ફોટ કર્યો થયો હતો તે જોવા માટે બહાર ગયો હતો. અમારી બાજુના રૂમમાં અચાનક બીજી સ્ટ્રાઇક થઈ.”

“મેં ચીસો સાંભળી, મારી માતા અને બહેન ચીસો પાડતાં હતાં, મદદ માટે બોલાવતા હતા. હું આવ્યો અને રૂમમાં પ્રવેશ્યો અને બાળકોને કાટમાળ નીચે જોયા.” દરેક જણ ઘાયલ થયા હતા, પરંતુ જીવંત હતા. પેલેસ્ટિનિયનોએ તેમના ખુલ્લા હાથ વડે કાટમાળમાંથી મૃતદેહો મેળવવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. માતા-પિતા ઉઘાડા પગે અને રાખમાં ઢંકાયેલાં બાળકોને લઈને હોસ્પિટલે પહોંચ્યાં હતાં. શરીરો અને હોસ્પિટલો મૃતદેહોથી ભરેલી છે. ■

એક્ટ્રા અફેર

ભરત ભારદ્વાજ
feedback@bombaysamachar.com

રશિયા-યુક્રેન વચ્ચે કાયમી શાંતિ દુનિયાના હિતમાં

રશિયા અને યુક્રેન વચ્ચેના યુદ્ધ મુદ્દે રશિયાના રાષ્ટ્રપતિ વ્લાદિમીર પુતિન અને અમેરિકાના રાષ્ટ્રપતિ ડોનલ્ડ ટ્રમ્પ વચ્ચે મંગળવારે થનારી વાતચીતમાં શું થયું છે તેના પર આખી દુનિયાની નજર હતી. યુક્રેનને અમેરિકાના કહેવાથી ૩૦ દિવસના યુદ્ધવિરામની તૈયારી બતાવી છે અને યુક્રેનિયન રાષ્ટ્રપતિ વોલોડીમીર ઝેલેન્સ્કી ૩૦ દિવસના યુદ્ધવિરામના પ્રસ્તાવ પર સંમત થયા છે પણ પુતિન શું જવાબ આપે છે એ વધારે મહત્વનું હતું કે તેમણે એક હાથે નથી પડતી.

સદનસીબે પુતિને પણ યુદ્ધવિરામ માટે હા પાડતાં રશિયા અને યુક્રેનનું યુદ્ધ થંભી જાય એવી આશા ઊભી થઈ છે. પુતિન અને ડોનલ્ડ ટ્રમ્પ વચ્ચે ફોન પર થયેલી ૯૦ મિનિટની વાતચીતમાં પુતિને યુદ્ધવિરામ સ્વીકારવા કેટલીક શરતો મૂકી છે ને તેમાં મુખ્ય શરત એ છે કે, નાટોએ વચન આપવું જોઈએ કે યુક્રેનને સભ્યપદ નહીં અપાય. ટ્રમ્પ સાથેની વાતચીત પછી રશિયાએ બહાર પાડેલા સત્તાવાર નિવેદનમાં આ વાતનો ઉલ્લેખ નથી પણ રશિયાના નાયબ વિદેશ પ્રધાન એલેક્ઝાન્ડર ગ્રુશ્કોએ પુતિને આ શરત મૂકી હોવાનું કહ્યું છે. ગ્રુશ્કોના કહેવા પ્રમાણે, રશિયાને નક્કર ગેરંટી મળવી જોઈએ કે યુક્રેન તટસ્થ સ્થિતિમાં રહેશે અને એ માટે નાટો દેશોએ વચન આપવું પડશે કે તેઓ યુક્રેનને સભ્યપદ નહીં આપે.

રશિયાએ આ શરત પહેલાં પણ મૂકી હતી. માર્ચે, સાઉદી અરેબિયામાં અમેરિકા અને યુક્રેનના પ્રતિનિધિઓની બેઠકમાં યુક્રેન ૩૦ દિવસના યુદ્ધવિરામ માટે સંમત થયું હતું પણ રશિયાએ કોઈપણ કામચલાઉ યુદ્ધવિરામ સ્વીકારવાનો ઇનકાર કર્યો હતો. રશિયાએ અમેરિકા અને યુરોપના દેશો એટલે કે પશ્ચિમી દેશો સાથે વ્યાપક સુરક્ષા કરારની શરત મૂકીને કહેલું કે, યુક્રેનને નાટોમાં સામેલ કરવામાં નહીં આવે એવી ગેરંટી આપવામાં આવે તો જ યુદ્ધવિરામ સ્વીકારાશે.

યુક્રેનને નાટોમાં સભ્ય બનાવવા તો ભવિષ્યમાં રશિયા યુક્રેન પર આક્રમણ કરે તો નાટોનું લક્ષર તેની સુરક્ષા કરવા ઊભું રહે. રશિયાને યુક્રેન સાથે સરહદ અંગે ઘણા બધા વિવાદો છે. આ વિવાદો ઉકેલવા હોય તો રશિયાનો હાથ ઉપર રહે એવી

પુતિનની માનસિકતા છે કેમ કે એક વાર યુક્રેન અમેરિકાના નેતૃત્વ હેઠળના નાટોમાં જોડાઈ જાય પછી રશિયાને ગાંઠે જ નહીં. યુરોપના દેશો તો અત્યારે પણ યુક્રેનના પડખે જ છે એ જોતાં યુક્રેન પછી હાથ ના મૂકવા દે. પુતિન એવી સ્થિતિ ઊભી થાય ને યુક્રેન પોતાની સામે દાઢાગીરી કરે એવું ઈચ્છતા નથી તેથી તેમણે પહેલી જ શરત યુક્રેનને નાટોનું સભ્ય નહીં બનાવવાની મૂકી છે.

નાટોનું કર્તાહર્તા અમેરિકા છે ને નાટોમાં કોને સભ્યપદ આપવું ને કોને ના આપવું તેનો નિર્ણય અમેરિકા જ કરે છે એ જોતાં અમેરિકા માટે આ શરત સ્વીકારવી રમત વાત છે એ જોતાં યુદ્ધવિરામ વાસ્તવિકતામાં પરિણમશે તેમાં મીનમંથ નથી. યુક્રેનિયન રાષ્ટ્રપતિ વોલોડીમીર ઝેલેન્સ્કી પહેલાં જ ૩૦ દિવસના યુદ્ધવિરામના પ્રસ્તાવ પર સંમત છે અને હવે રશિયા પણ સૈદ્ધાંતિક રીતે સંમત થયું છે તેથી દુનિયામાં કમ સે કમ એક મોરચે તો શાંતિ સ્થપાશે.

ટ્રમ્પ અને પુતિન વચ્ચે બીજા પણ ઘણા મુદ્દે સહમતી સધાઈ છે અને એક વાત સ્વીકારવી જોઈએ કે, પુતિને બધાં ધારતા હતા એવી જડતા નથી બતાવી. રશિયાએ જોરદાર આક્રમણ કરીને કુર્સ્ક વિસ્તાર પર ફરી કબજો કર્યો છે અને યુક્રેનની હાલત ખરાબ છે. કુર્સ્ક ક્ષેત્રમાં હજારો યુક્રેનિયન સૈનિકોને રશિયાએ ચારે બાજુથી ઘેરી લીધા છે. આ ઘેરાયેલા યુક્રેનિયન સૈનિકોના જીવ બચાવવા માટે ડોનલ્ડ ટ્રમ્પે અપીલ કરેલી.

વ્લાદિમીર પુતિને ખાતરી આપી છે કે, રશિયા આ સૈનિકો સાથે માનવતાવાદી વલણ અપનાવવા તૈયાર છે. યુક્રેનિયન સૈનિકો શરણાર્થિ સ્વીકારે તો રશિયન કાયદા અને આંતરરાષ્ટ્રીય કાયદા અનુસાર યુક્રેનિયન સશસ્ત્ર દળના સૈનિકોને અભયદાન અને તેમની સાથે યોગ્ય વર્તનની પણ ખાતરી અપાઈ છે. પુતિનનું વલણ સરાહનીય છે કેમ કે યુક્રેનના સૈનિકો હાલમાં ચાલુ રાખે તો રશિયાનું લક્ષર પણ એ જ ભાષામાં જવાબ આપશે પણ શરણાર્થિ સ્વીકારે તો કંઈ નહીં કરે. પુતિન આંતરરાષ્ટ્રીય કાયદા પ્રમાણે વર્તવા તૈયાર છે એ જોતાં હવે

યુક્રેને જવાબ આપવો પડશે. ડોનલ્ડ ટ્રમ્પે હવે પછી ૩૦ દિવસ સુધી ઊર્જા માળખાગત સુવિધાઓ પર હુમલાઓથી પરસ્પર દૂર રહેવાનો પ્રસ્તાવ રજૂ કર્યો અને વ્લાદિમીર પુતિને આ વાત પણ સ્વીકારી છે. પુતિને તો તરત જ રશિયન સૈન્યને આદેશ આપીને યુક્રેનનાં પાવર સ્ટેશન્સ પર હુમલા બંધ કરવાનું પણ કહી દીધું છે. આ સિવાય બીજી પણ નાની નાની શરતો હતી કે જે પુતિને આનાકાની વિના સ્વીકારી છે.

પુતિનના હકારાત્મક પ્રતિભાવ પછી યુદ્ધવિરામનો અમલ થશે એ નક્કી છે પણ મુખ્ય સવાલ ૩૦ દિવસના યુદ્ધવિરામ પછી શું તેનો છે. આ ૩૦ દિવસના યુદ્ધવિરામ દરમિયાન રશિયા અને યુક્રેને કોઈ એના ઉકેલ પર પહોંચવું પડે કે જેના કારણે કાયમ માટે શાંતિ થઈ જાય. પુતિને કહ્યું જ છે કે, અમને યુદ્ધવિરામની નહીં પણ શાંતિની જરૂર છે. રશિયા અને તેના નાગરિકોને સુરક્ષા ગેરંટી સાથે શાંતિ મળે તો રશિયાને યુદ્ધમાં કોઈ રસ નથી. પુતિનની વાત સૈદ્ધાંતિક રીતે સાચી છે પણ કમનસીબે અત્યંત આક્રમક પુતિન તેનો અમલ કરવામાં નથી માનતા. બાકી યુક્રેન અને રશિયા વચ્ચે ૨૦૧૯માં શાંતિના કરાર થયા જ હતા. રશિયાએ તેનું ચુસ્ત રીતે પાલન કર્યું હોત તો ફરી યુદ્ધ જ ના થયું હોત.

ખેર, બિત ગઈ સો બાત ગઈ એ હિસાબે જે ગયું તેને ભૂલી જવામાં જ મજા છે ને હવે પછી શું થવું જોઈએ એ વિચારવાની જરૂર છે કેમ કે યુદ્ધ કોઈને પરવડે તેમ નથી. યુદ્ધમાં માણસો તો મરે જ છે પણ આર્થિક ખુવારી પણ મોટી થાય છે અને આ ખુવારી યુદ્ધમાં સામેલ દેશો પૂરતી મર્યાદિત નથી હોતી. ભલે રશિયા અને યુક્રેન જ હાલમાં હોય પણ તેની અસર આખી દુનિયા પર પડે છે એ જોતાં કાયમી શાંતિ જરૂરી છે.

ટ્રમ્પમાં બીજું ઝાડું વખાણવા જેવું નથી પણ કમ સે કમ આ એક કામ તો એ સારું કરી રહ્યા છે. પોતાના સ્વાર્થ ખાતર તો સ્વાર્થ ખાતર પણ રશિયા-યુક્રેન યુદ્ધ બંધ કરાવેને એ દુનિયા પર મોટો ઉપકાર કરી રહ્યા છે. પુતિન અને ઝેલેન્સ્કી પણ આ વાત સમજીને કાયમી શાંતિ તરફ વળે એ દુનિયાના હિતમાં છે. ■

આજનું પંચાંગ

પંડિત જિતેન હરિદર મહેસાણાવાળા

ઉત્તરાયણ-સૌર વસંતઋતુ, ગુરુવાર, તા. ૨૦-૩-૨૦૨૫, સંતત્રી એકનાથ ધષ્ટી

- ભારતીય દિનાંક ૨૯, માંહે ફાગણ, શકે ૧૯૪૬
- વિક્રમ સંવત ૨૦૮૧, શા. શકે ૧૯૪૬, ફાગણ વદ - ૬
- જૈન વીર સંવત ૨૫૫૧, માંહે ફાગણ, તિથિ વદ-૬
- પારસી શહેનશાહી રોજ ૮મો દએપઆદર, માંહે ૮મો આવાં, સને ૧૩૯૪
- પારસી કદમી રોજ ૮મો દએપઆદર, માંહે ૮મો આદર, સને ૧૩૯૪
- પારસી ફસલી ગાથા-૫ વહિસોદશ્વત, સને ૧૩૯૪
- મુસ્લિમ રોજ ૧૯મો, માંહે ૮મો રમજાન, સને ૧૪૪૬
- મીસરી રોજ ૨૧મો, માંહે ૮મો રમજાન, સને ૧૪૪૬
- નક્ષત્ર અનુરાધા રાત્રે ક. ૨૩-૩૧ સુધી, પછી જયષ્ઠા.
- ચંદ્ર પૃથ્વિકામાં
- ચંદ્ર રાશિ નામાક્ષર: વૃષ્ણિક (મ, ય)
- સૂર્યોદય: મુંબઈ ક. ૦૬ મિ. ૪૪, અમદાવાદ ક. ૦૬ મિ. ૪૫, સ્ટા.ટા.,
- સૂર્યાસ્ત: મુંબઈ ક. ૧૮ મિ. ૪૮, અમદાવાદ ક. ૧૮ મિ. ૪૮, સ્ટા. ટા.
- -: મુંબઈ સમુદ્રમાં ભરતી ઓટ :-
- ભરતી: બપોરે ક. ૧૫-૩૧, મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૦૩-૦૦ (તા. ૨૧)
- ઓટ: સવારે ક. ૦૮-૪૬, રાત્રે ક. ૨૧-૦૮
- પ્રત પર્વાદિ: વિક્રમ સંવત ૨૦૮૧, 'અનલ' નામ સંવત્સર, શાલિવાહન શક સંવત ૧૯૪૬, 'કોદી' નામ સંવત્સર, ફાગણ વૃષ્ણ - ધષ્ટી. સંતત્રી એકનાથ ધષ્ટી, સૂર્ય સાયન મેઘમાં બપોરે ક. ૧૪-૩૨. ઉત્તર ગોળારંભ, વિષુવવૃત્તિ, વિષુવૃત્તિ, ભદ્રા પ્રારંભ મધ્યરાત્રિ પછી ક. ૨૬-૪૬ (તા. ૨૧).
- શુભાશુભ દિશાશુભ: શુભ દિવસ.
- મુહૂર્ત વિશેષ: લગ્ન, શ્રી વિષ્ણુ-લક્ષ્મી પૂજા, ગુરુ-શનિ ગ્રહેવેતાનું પૂજન, અગ્નિદેવતાનું પૂજન, નાગકેસરના ઔષધીય પ્રયોગો, અગાઉ વાસ્તુપૂજા થયેલ ઘરમાં રહેવા જવું, પરદેશગમન, પ્રયાણ શુભ, મુંડન કરાવવું નહિ, નવા વસ્ત્રો, આભૂષણ, મહેટી લગાવવી, નવા વાસણ, વાહન, ચંત્રારંભ, દસ્તાવેજ, દુકાન, પશુ લે-વેંચ, બી વાવવું, શાંતિ પૌષ્ટિક, સર્વજ્ઞાંતિ પૂજા, નામકરણ, અન્નપ્રાશન, નિત્ય થતાં દસ્તાવેજ, પશુ લે-વેંચ, સ્થાવર લેવડદેવડના કામકાજ.
- આયમન: ચંદ્ર-શુક્ર ત્રિકોણ લાગણીવાળા, ચંદ્ર-બુધ ત્રિકોણ તીવ્ર બુધિવાળા, ચંદ્ર-ગુરુ પ્રતિયુતિ લેવડવાદ, સૂર્ય-નેપ્ચ્યૂન યુતિ સંગીતપ્રેમી.
- ખગોળ જ્યોતિષ: ચંદ્ર-શુક્ર ત્રિકોણ, ચંદ્ર-શુક્ર ત્રિકોણ, ચંદ્ર-ગુરુ પ્રતિયુતિ, સૂર્ય-નેપ્ચ્યૂન યુતિ, સૂર્ય ઉત્તર ગોળારંભ, વિષુવવૃત્તિ, ચંદ્ર જયેષ્ઠા યુતિ.
- ગ્રહોચર: સૂર્ય-મીન, માર્ગ મંગળ-મિથુન, વક્રી બુધ-મીન, માર્ગ ગુરુ-વૃષભ, વક્રી શુક્ર-મીન, શનિ-કુંભ, રાહુ-મીન, કેતુ-કન્યા, માર્ગ હર્ષલ-વૃષભ, માર્ગ નેપ્ચ્યૂન-મીન, માર્ગ પુતુ-મકર.

મુખ્બરે ઈસ્લામ

અનવર વલિયાણી
anwar.v@bombaysamachar.com

અલ્લાહની નેઅમત દૌલત: હલાલ - હરામ વચ્ચેના ભેદને સમજીએ

અલ્લાહની રહેમત - કૃપા - ઈશ્વરીયદેણગી સમાન ધન-દૌલત, માલોમલકત જ્યારે અભિશાપ બને ત્યારે આત્મસંશોધન કરવાની જરૂર રહે છે.

- * દિવસમાં ફરજરૂપ પાંચ વક્તની નમાઝ,
- * કુરાન પાકનું નિયમિત વાંચન,
- * રમજાન માસના રોઝા,
- * હજ-ઊંચારત (ધાર્મિક યાત્રા) વગેરે બજાવી લાવ્યા છતાં નેઅમતરૂપ દૌલત અભિશાપ બની જાય ત્યારે જરૂર સમજવું રહ્યું કે ક્યાંક બહુ મોટી ચૂક થઈ છે. જરૂર થાપ લાઈ છે.
- પયગંબર હઝરત મહમ્મદ સાહેબ ઉપર નાઝીલ થયેલ આકાશવાણી દ્વારા ઊતરેલ કુરાન કરીમમાં જગતકર્તા કહે છે કે - 'અમે તમને આ પાંચ બાબતોથી અજમાવીશું.'
- * ૧ - અસલ્બ કષ્ટ - મુસીબતમાં નાખીને
- * ૨ - તમારા માલમાં નુકસાન પહોંચાડીને
- * ૩ - અધોગતિની ઊંડી ખાઈમાં નાખીને
- * ૪ - બીમારીમાં નાખીને અને
- * ૫ - તમારી આલ - ઔલાદ છીનવી લઈને....'
- એક અન્ય આયત (શ્લોક - કથન)માં રબતઆલા તેની ઉમ્મત (પ્રજા, અનુયાયીઓ)ને ફરમાવે છે કે -
- * 'અય ઈમાનવાળા (શ્રદ્ધાળુ)ઓ!
- * સજ્ર અને નમાઝથી મદદ ચાહો,
- * બેશક: અલ્લાહ સજ્ર (ધીરજ ધરવાળા) કરવાળાઓની સાથે છે.....!'
- ઈસ્લામ હંમેશાં તેની ઉમ્મત (પ્રજા, અનુયાયીઓ)ને ખુશહાલીમાં જોવા ઈચ્છે છે અને આવી ખુશહાલી માટે મોમિન જાઈઝ (સરચાઈ) તરીકાથી, પોતાની કુનેહ, આવડત, બુદ્ધિ, હુન્નર અને પરિશ્રમ દ્વારા રોજ રળે અને તેનો ઉપયોગ 'જાઈઝ સુખ' ભોગવવા માટે કરે તો તે પરત્વે દીને ઈસ્લામે કદીય મનાઈ ફરમાવી નથી.
- પણ ઈસ્લામ દૌલતની પાછળ દીવાનો બને અને તેના

'નશા'માં ચૂર થઈને શરૂઆતના નિયમોનું ઉલ્લંઘન કરે ત્યારે તેની દૌલત તેને અધોગતિની ઊંડી ખાઈમાં પટકી નાખે છે અને ત્યારે તેને ન તો સાચાખોટાની ખબર-પરખ વર્તાય છે અને ન તો તે હલાલ - હરામ વચ્ચેના તફાવત સમજી શકે છે, ન તો ભેદને પારખી શકવા શક્તિમાન હોય છે.

ઈસ્લામના મહાહાનિઓ, વિદ્વાનો અર્થાત બુઝુર્ગાને દીન-ધર્મના જાણકાર આલિમો પણ ફરમાવે છે કે -

* 'જાઈઝ તરીકા' (સત્યના માર્ગ)થી દૌલત કમાવો અને તેનો ઉપયોગ 'જાઈઝ સુખાકારી (માન્ય, સચચાઈ)ના રસ્તે જ હાસલ કરો.

* તમારી માલો - દૌલતમાં દીન-પ્રતિદિન બરકત (વૃદ્ધિ) મેળવવા ઈચ્છતા હો તો તમારી દૌલતનો કેટલોક હિસ્સો અલ્લાહની રાહમાં ખર્ચતા રહો, તો તમારી દૌલત હંમેશાં તમારી પાસે સચવાયેલી રહેશે અને તેમાં નેકમાર્ગની દૌલત ભળતી રહેશે, તેનું રક્ષણ ગયખથી થતું રહેશે, અને અલ્લાહના માર્ગમાં ખર્ચેલ દૌલતમાં બરકત (વૃદ્ધિ)ના સ્વરૂપમાં પણ મેળવી શકશો'

- વાયક બિરાદરો!
- માનવમાત્રને દૌલત પ્રત્યે હંમેશાં - સર્જન થયું ત્યારથી એક અનરું આકર્ષણ રહ્યું છે અને દૌલત પણ ઈસ્લામને મળેલી એક એવી ને'મત અથાત ઈશ્વરની દેણગી છે, એક એવું વરદાન છે, જેના દ્વારા ઈસ્લામ પોતાની ઝિન્દગીને સંવારી શકે છે.
- પોતાના કુટુંબ પરિવાર, સમાજ કે કોમ - ફીરકા - જમાતની ભલાઈ માટે ઉન્નતિ અને ઉત્કર્ષમાં કાર્યો આ ને'મત દ્વારા સારી રીતે અંજામ આપી શકે છે.
- તે પોતાની દૌલતનો અમુક હિસ્સો ઝકાત - ખેરાત - લોકોને પગભર કરવામાં - સ્વાવલંબી બનાવી તેઓ પણ કોઈને મદદરૂપ બની શકે તેવી સ્થિતિ ઊભી કરવામાં સહાયરૂપ નીવડી શકે છે.
- * આવા નેક કાર્ય કરવામાં જે સિજ્જત - ભરી જિન્દગી અને તેની ખુશીનો અહેસાસ (અનુભૂતિ) થાય છે તે અનન્ય - અદ્ભૂત મરીન રહેવા પામે છે.
- * એક ગરીબ વ્યક્તિને દૌલતની અપેક્ષા રહે તે સ્વાભાવિક

વાસ્તવિકતા છે. પણ આજનો એક માલદાર દૌલતમંદ કે જેને ખાતા ખૂટે નહીં, સુખ સાલ્બનીની તમામ ચીજો-સવલતો મોજૂદ હોવા છતાં તે વ્યક્તિ વધુને વધુ દૌલત કમાવવા અને એકત્ર કરવામાં સદાય મશગૂલ (રોકાયેલો) રહેતો જોવા મળે છે, તે કયામતની નિશાનીઓમાંની એક છે.

- બોધ
- * ઝિન્દગીનો કોઈ ભરોસો ન હોવા છતાં,
- * મળેલી દૌલતનો ઉપયોગ પોતે કરી શકશે કે નહીં તેની કોઈ જ ગેરેન્ડી ન હોવા છતાં
- * આજનો આદમી દૌલત અને બસ દૌલત પાછળ અંધ બની દોટ મૂકી રહ્યો છે,
- * ચેનકેન પ્રકારે 'કાળાધંધા', 'ગોરખ ધંધા', 'જૂઠ', 'મક્કારી'નો આસરો લઈને, કોઈનો 'હક-અધિકાર' મારીને, કોઈનો 'ગેરલાભ' ઉઠાવીને જે માલો-મિલકત એકત્ર કરે છે તે એકને એક દિવસ તેના માટે 'વરદાન' મટીને 'અભિશાપ' બનાવના દાખલા આજે સામાન્ય થઈ પડ્યા છે, જોવા મળી રહ્યા છે.
- * આ પ્રકારની દૌલતના આગમનથી
- * નેકીઓ અદ્રશ્ય થાય છે.
- ઈસ્લામ દૌલતનો વિરોધી નથી, પણ દૌલત એવી હોવી જોઈએ અથવા તો દૌલત એ રીતે મેળવેલી હોવી જોઈએ કે જે ઈસ્લામને અલ્લાહથી, ઈસ્લામિયતના મૂળભૂત સિદ્ધાંત-નિયમથી ગાફિલ (ભટકાવી - ભૂલાવી) દે તેવી હોવી ન જોઈએ.
- * રબ અને તેના ધર્મોપદેશ, આદેશ, બોધ-જ્ઞાન, હિદાયતને અવગણીને
- * હરામ - હલાલ વચ્ચેની ભેદરેખાને મિટાવી ઠઈ, જુઠી કસમ, મક્કારી, નાજાઈઝ તેમજ જે માલને ઈસ્લામ એકઠી કરવાની મનાઈ ફરમાવે છે તેવી હોવી જોઈએ નહીં. આવી માલોદૌલતને ઈસ્લામ ગુનો લેખે છે.
- * માલ પાછળ દોટ મૂકવી આજના સમયની એક નવી બલા (આફત) જે જુદા જુદા સ્વરૂપે 'ધર' કરતી જઈ રહી છે.
- * તેવો પૈસો એકત્ર કરવામાં આવે એ અલ્લાહની કૃપા નથી,

બલકે તે એક નોતરેલી બીમારી બની જાય છે અને આ બીમારીમાં જે સપડાય છે અને એક વખત તેના ચક્રવ્યૂમાં ફસાય જાય છે તે ઈસ્લામ શાંતિ - શુકુન - સંતોષથી વંચિત થઈ જાય છે. ખુશી ખોઈને સંકટોમાં સપડાય જાય છે. * * *

- સ્મૃતિના સથવારે
- એક વખત ઈમામે આઝમ અબુહુન્નિફા રહી અલ્લાહોતઆલા અન્હો (આપના પર અલ્લાહની સલામતી રહે) નમાઝે જનાઝા (દફન સમયે પઢવામાં આવતી નમાઝ) અદા કરવા તશરીફ લાઈ ગયો.
- કબ્રસ્તાનમાં જે જગ્યાએ દફનકાયા કરવામાં આવનાર હતી તે એકદમ વેરાન હતી, ત્યાં કોઈ છાંયો હતો નહીં, ફક્ત એક વ્યક્તિનું મકાન હતું અને ત્યાં જ ફક્ત તપતપતા તડકાથી બચવાની જગ્યા હતી.
- સખત તડકાના તાથથી બચવા આપની સાથેના લોકોએ અરજ કરી કે, હુઝુર! આપ આ મકાનના છાંયામાં આવો તો તડકો નહીં પડે.....!
- આપે ફરમાવ્યું કે, 'આ મકાનનો માલિક મારો કરજદાર છે. અગર હું આ મકાનની દીવાલથી કાંઈ નક્કી હાસલ કરું તો હું રડું છું કે ક્યાંક મારી ગણતરી વ્યાજ ખાવાવાળાઓમાં થઈ જાય નહીં કારણ કે બંને જહાંના સરકાર હઝરત મુહમ્મદ (સલ્લલ્લાહો અલૈયહિ વસાલ્લેહિસલ્લમે) ફરમાવ્યું છે કે, જે કરજથી કંઈ નક્કી લેવામાં આવે તે વ્યાજ છે.'
- આથી આપ હઝરતે સખત તડકામાં ઊભા રહેવાનું મુનાસીબ (યોગ્ય) માન્યું.
- * * *
- સાપ્તાહિક સંદેશ:
- અલ્લાહને અને મૌતને હર પળે યાદ રાખો. આ બંને વાતોને સ્મરણમાં રાખશો તો માર્ગથી ભટકવાનો સમય ક્યારે પણ આવશે નહીં.
- હુઝુરે અનવર (સલ.) ■

પહેલા પાનાનું ચાલુ

ઐતિહાસિક વાપસી

પપરિકમા કરી હતી અને સ્પેલેશાડાઉનના સમય સુધીમાં ૧૯૫ મિલિયન કિલોમીટરની મુસાફરી કરી હતી. દરમિયાન વડા પ્રધાન નરેન્દ્ર મોદી, રાષ્ટ્રપતિ દ્રોપદી મુર્મૂ, સંરત્રાણ પ્રધાન રાજેન્દ્રસિંહ સહિત દેશ- વિદેશના અગ્રણી નેતાઓએ સુનિતા વિલિયમ્સ સહિત તમામ અવકાશયાત્રીઓને અભિનંદન આપ્યાં હતાં. અવકાશયાત્રીઓને પૃથ્વી પરના જીવન સાથે સુસંગત થતાં કેટલાંક અહવાલિયાં લાગે છે. અવકાશયાત્રીઓ કે જેમણે અગાઉ અવકાશ મિશન પર મુસાફરી કરી છે તેઓએ ચાલવામાં મુશ્કેલી, ઓછું દેખાવું, ચક્કર આવવા અને બેબી ફીટ નામની સ્થિતિનો સામનો કરવો પડ્યો હોવાનું નોંધ્યું છે. અવકાશ યાત્રીઓના તળિયા પરની યામડીનો જાડો ભાગ બાળકની જેમ નરમ બની જાય છે. "એકવાર અવકાશયાત્રી પૃથ્વી પર પાછા ફર્યા પછી, તેઓને તરત જ ફરીથી, પૃથ્વીના ગુરુત્વાકર્ષણ પર પાછા ફરવા માટે દબાણ કરવામાં આવે છે, અને તેઓ ઊભા રહેવાની, તેમની નજર સ્થિર કરવા, ચાલવા અને વળવાની સમસ્યાઓ અનુભવી શકે છે. તેમની સલામતી માટે, પરત ફરતા અવકાશયાત્રીઓને પૃથ્વી પર પાછા ફર્યા પછી તરત જ ખુરશીમાં બેસાડવામાં આવે છે," એમ હ્યુસ્ટન સ્થિત બેલર કોલેજ ઓફ મેડિસિને અવકાશમાં શરીરના ફેરફારો પર એક નોંધમાં જણાવ્યું હતું. **ઝુલાસણના લોકોએ ફટકડા ફોડીને આનંદ વ્યક્ત કર્યો** નાસાના અવકાશયાત્રી સુનિતાના ગુજરાતના મહેસાણા જિલ્લામાં આવેલા પૈતૃક ગામના રહેવાસીઓ બુધવારે સવારે ઉજવવામાં ઊમટી પડ્યા હતા. ઝુલાસણમાં રહેતા લોકો આ ઘટનાને ટેલિવિઝન સ્ક્રીન પર જીવંત જોવા માટે ગામના મંદિરમાં એકઠા થયા હતા બધાની નજર સુનિતાના સુરક્ષિત પરત ફરવા પર હતી. તેના ઊતરતાની સાથે જ રહેવાસીઓએ ફટકડા ફોડીને, નૃત્ય કરીને અને 'હર હર મહાદેવ'ના નારા લગાવીને આ ક્ષણની ઉજવણી કરી હતી. સુનિતા ગામલોકોના વિચારો અને પ્રાર્થનામાં છે, જેઓ તેના સુરક્ષિત પરત ફરવાની આતુરતાથી રાહ જોઈ રહ્યા હતા. સુનિતા પરત ફરવા અગાઉ મંદિરમાં એકઠા થયેલા ગ્રામજનોએ 'યજ્ઞ' કર્યો હતો અને પ્રાર્થના કરી હતી. ■

જોન કેનેડીની

તૃતીયાંશ ફાઈલ છે એકબીઆઈએ તાજેતરમાં શોધેલા દસ્તાવેજો નથી. **કેવી રીતે હત્યા થઈ?** જોન ફિટ્જગેરાલ્ડ કેનેડી અમેરિકાના ૩૫મા પ્રમુખ હતા. તેમણે ૧૯૬૧ થી ૧૯૬૩ સુધી શાસન કર્યું હતું. તેઓ પ્રમુખ બનારાર સૌથી યુવાન વ્યક્તિ હતા. ૨૨ નવેમ્બર, ૧૯૬૩ એ કેનેડીની હત્યા થઈ હતી તેમણે સત્તા પર ચઢાવના ત્રણ વર્ષ પૂરાં કર્યાં નહોતાં. ટેક્સાસના ડલ્લાસમાં તેમની હત્યા થઈ હતી. તેમની હત્યાને ૬૦ થી વધારે વર્ષ થયા છે, પરંતુ હજી સુધી આ કોનું કાવતરું હતું એ અંગે અનેક થિયરી પ્રચલિત છે. તેઓ એક કાફલામાં તેમની પત્ની જેકેલીન કેનેડી, ટેક્સાસના રાજ્યપાલ જોન કોનલી અને કોનલીનાં પત્ની નેલી સાથે જઈ રહ્યા હતા. કેનેડી આવતા વર્ષે યોજાનારી પ્રમુખની ચૂંટણીના સંબંધમાં લોકોને મળી રહ્યા હતા. પ્રમુખની કારથી બે કાર પાછળ ઉપ રાષ્ટ્રપતિ લિંડન જોનસન અને તેમની પત્ની લેડી બર્ડ જોનસન હતી. કેનેડીનો કાફલો ડાઉનટાઉન રૂટના અંતની નજીક હતો ત્યારે ટેક્સાસ સ્કૂલ બુક ડિપોઝિટરીથી ગોળીના અવાજ આવ્યા હતા. કેનેડીની હત્યા અમેરિકાના ભૂતપૂર્વ મરીન સૈનિક હાવે ઓસવાલ્ટે કરી હતી. કેનેડીને પાર્કલેન્ડ હોસ્પિટલમાં લઈ જવાયા હતા. ત્યાં તેમને મૃત પામેલા જાહેર કરવામાં આવ્યા હતા. હત્યારા હાવે ઓસવાલ્ટેને તરત જ પકડવામાં આવ્યો હતો. તેના પર ખટલો શરૂ થવાને બે દિવસ પહેલાં જેલ લાવતી વખતે નાઈટ કલબના માલિક જૈક રૂબીએ તેને ગોળી મારીને ઠાર કર્યો હતો. પ્રમુખ લિન્ડ જોનસને પાસા માટે વોરેન પંચની રચના કરી હતી. પંચે એવો અહેવાલ આપ્યો હતો કે કેનેડીની હત્યા પાછળ ફક્ત ઓસવાલ્ટેનો હાથ હતો. કાવતરાના કોઈ પુરાવા મળ્યા નહોતા. કેનેડીની હત્યા પાછળ કાવતરાની અનેક

અમદાવાદમાં વધુ એક ભૂતિયા હોસ્પિટલનો પર્યાય, શ્રી સ્ટાર હોસ્પિટલના માલિકની ધરપકડ

અમદાવાદ: શહેરના ખ્યાતિ હોસ્પિટલ કોંગ્રેસ બાદ વધુ એક હોસ્પિટલ કોંગ્રેસ બહાર આવ્યું હતું. શહેરના નરોડા વિસ્તારમાં રજિસ્ટ્રેશન વગરની અને ડુપ્લિકેટ સહી-સિક્કાના નકલી દસ્તાવેજ અને અમદાવાદના મનપાના નકલી સર્ટિફિકેટના આધારે ચાલતી શ્રી સ્ટાર હોસ્પિટલ ઝડપાઈ હતી. આ બોગસ હોસ્પિટલ દ્વારા લોકો સાથે છેતરપિંડી આચરવામાં આવતી હતી. શ્રી સ્ટાર હોસ્પિટલના માલિકની ધરપકડ કરવામાં આવી હતી. ધર્મેન્દ્ર ઉર્ફે સંજય પટેલ નામનો

શખસ બોગસ ડોક્ટર બનીને શ્રી સ્ટાર હોસ્પિટલ નામથી નકલી હોસ્પિટલ ચલાવતો હતો. આ બોગસ ડોક્ટરે મનપાનું નકલી સર્ટિફિકેટ પણ મેળવી લીધું હતું. શ્રી સ્ટાર હોસ્પિટલમાં આઈસીયુ અને ટ્રોમા સેન્ટર પણ કાર્યરત હતાં. અલગ-અલગ ડોક્ટરના નામના ખોટા કેસ પેપર પણ બનાવ્યા હતા. એક વીમા કંપનીએ તપાસ કરતાં હોસ્પિટલની આ સમગ્ર મામલે પોલીસ પૂલી હતી. પોલીસે ખોટા સિક્કા, ખોટા પેપર્સ, ખોટું સ્ટી ફોર્મ અને ખોટા રિપોર્ટ કબજે કર્યા હતા. શ્રી સ્ટાર હોસ્પિટલ

દ્વારા દર્દી પાસેથી સારવારના નામે અધધ નાણાં પડાવવામાં આવ્યાં હતાં. એટલું જ નહીં હોસ્પિટલ બોગસ રીતે ક્લેઈમ પણ પાડી આપતી હતી. વીમા કંપનીઓમાં ખોટા ડોક્યુમેન્ટ આપીને ક્લેઈમ પાસ કરવાનું કોંગ્રેસ આચરવામાં આવતું હતું. આ હોસ્પિટલમાં મોટાભાઈ વીમા કંપની અને દર્દીઓ સાથે છેતરપિંડી આચરવામાં આવતી હોવાનો આરોપ છે. હોસ્પિટલના સત્તાધીશો દર્દીઓને ખોટી રીતે એડમિટ બતાવી મેડિકલેમ પાસ કરાવતા હતા.

૧૦ વર્ષથી ભરતી કેલેન્ડર મુજબ રાજ્યમાં અર્બન હેલ્થ અંતર્ગત ૧૪૭૯ જગ્યાઓ ભરવા આયોજન કરવામાં આવ્યું છે નેશનલ હેલ્થ મિશનના ૨૦ હજાર કર્મચારીઓ સામૂહિક રજા પર, ગાંધીનગરમાં વિરોધ પ્રદર્શન

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: નેશનલ હેલ્થ મિશનમાં રાજ્યભરના લગભગ ૨૦ હજારથી વધુ કર્મચારી ફરજ બજાવી રહ્યા છે. આ કર્મચારીઓ રાજ્યનાં વિવિધ આરોગ્ય કેન્દ્રમાં ટેકનિકલ કેડર અને નોન ટેકનિકલ કેડરમાં સેવા આપી રહ્યા છે. જેમાંથી લગભગ ૨૦ હજાર જેટલા કર્મચારીઓ માસ સીએલ પર ઊતરતાં આરોગ્ય સેવાઓ ખોરવાઈ હતી. એક

દિવસની માસ સીએલ પર ઊતરેલા કર્મચારીઓ ગાંધીનગરમાં આવેલી સત્યાગ્રહ છાવણી ખાતે એકઠા થયા હતા. રાજ્યના મોટી સંખ્યામાં નેશનલ હેલ્થ મિશનના કર્મચારીઓ સત્યાગ્રહ છાવણી ખાતે એકઠા થયા અને વિરોધ કર્યો હતો. ગાંધીનગર એકઠા થયેલા સેકડો કર્મચારીઓ હાથમાં મુખ્ય માંગણી અંગે પ્લે કાર્ડ તેમ જ બેનરો સાથે અમારી માંગો પૂરી કરો સહિતનાં માંગણી અંગે

સૂત્રોચાર કર્યા હતા. એક દિવસની માસ સીએલ પર ઊતરેલા રાજ્યભરના નેશનલ હેલ્થ મિશનના કર્મચારીઓની મુખ્ય ૧૦થી વધુ માંગણી છે. જેમ કે નેશનલ હેલ્થ મિશનના કર્મચારીને હાલ ક્રિકેસ પે મુજબ ૨૦ હજારનો પગાર મળે છે. જેમાં દર વર્ષે ઇન્ક્રિમેન્ટમાં પાંચ ટકાનો વધારો થાય, સમાન કામ, સમાન વેતન, પગારની વિસંગતતા દૂર થાય, કર્મચારીનું ફરજ દરમિયાન

મૃત્યુ બાદ મળતી સહાયમાં વધારો થાય, વારંવાર જિલ્લા ફેરવેલી બંધ કરવા સહિતના મુદ્દા મુખ્ય છે. નેશનલ હેલ્થ મિશન કર્મચારી મહામંડળના પ્રમુખ વિનોદ પંડ્યાએ જણાવ્યું હતું કે, જો આજે માસ સીએલ પર ઊતરેલા કર્મચારીની માંગણીનો અંત નહીં આવે તો આવનાર દિવસોમાં ૨૪ માર્ચથી અચોક્કસ મુદતની હડતાળ પર જવાનો નિર્ણય કરવામાં આવ્યો છે.

ગુજરાતવાસીઓને યુસીસી અંગે ૧૫ એપ્રિલ સુધી સૂચનો મોકલી આપવા સમિતિના અધ્યક્ષની અપીલ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: સમાન સિવિલ કોડ સમિતિના અધ્યક્ષ ન્યાયમૂર્તિ રંજના દેસાઈએ ગુજરાતવાસીઓને યુસીસી અંગે સૂચનો મોકલી આપવા અપીલ કરી હતી. સૂચનો-મંતવ્યો મોકલવાની આખરી તા. ૨૪/૦૩/૨૦૨૫ હતી, જે હવે તા. ૧૫/૦૪/૨૦૨૫ કરવામાં આવી છે. અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે, રાજ્ય સરકાર દ્વારા ગુજરાતમાં સમાન સિવિલ કોડ લાગુ કરવાની જરૂરિયાતો મૂલ્યાંકન કરવા માટે આ સમિતિની રચના કરવામાં આવી છે. સમિતિ દ્વારા ગુજરાતના રહેવાસીઓની વ્યક્તિગત દીવાની બાબતોનું નિયમન કરતાં પ્રવર્તમાન કાયદાઓની સમીક્ષા કરાશે.

આ મૂલ્યાંકન બાદ જરૂરિયાતના આધારે સમિતિ કાયદાની રૂપરેખા સૂચવશે. આ મહત્વપૂર્ણ વિષય પર અસર કરતા સંબંધિત મુદ્દાઓનું મૂલ્યાંકન કરવા માટે સમિતિએ ગુજરાતના રહેવાસીઓ અને સરકારી એજન્સીઓ, બિન-સરકારી સંસ્થાઓ, સામાજિક જૂથો અને સમુદાયો, ધાર્મિક સંસ્થાઓ અને રાજકીય પક્ષો સહિત ગુજરાત સ્થિત સંસ્થાઓને તા. ૧૫/૦૪/૨૦૨૫ના રોજ અથવા તે પહેલાં તેમનાં મંતવ્યો, સૂચનો અને રજૂઆતો વેબપોર્ટલ પર અથવા ઈ-મેઇલ મારફત અથવા બ્લોક નં. ૧, એ-વિંગ, છફો માળ, કર્મચોગી ભવન, સેક્ટર-૧૦-એ, ગાંધીનગર ખાતે ટપાલ મારફત રજૂ કરવા અપીલ કરી હતી.

રાજ્યમાં વર્ગ-૨ની ૧૯૨૧ અને સ્ટાફ નર્સ વર્ગ-૩ની ૧૯૦૩ જગ્યાઓ માટે ભરતી પ્રક્રિયા ચાલી રહી છે: ઋષિકેશ પટેલ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: રાજ્યની તમામ આરોગ્ય સંસ્થાઓમાં તબીબો અને પેરામેડિકલ સ્ટાફ ઉપલબ્ધ કરાવવા સરકારે સઘન પ્રયાસો હાથ ધર્યાં હોવાનું આરોગ્યપ્રધાન ઋષિકેશ પટેલે વિધાનસભામાં જણાવ્યું હતું. રાજ્યની હોસ્પિટલમાં ડોક્ટર્સની ઘટ નજીકના સમયમાં ભૂતકાળ બનશે તેનો નિર્ધાર વ્યક્ત કરતાં કહ્યું હતું કે, રાજ્યમાં વર્ગ-૨ની ૧૯૨૧ અને સ્ટાફ નર્સ વર્ગ-૩ની ૧૯૦૩ જગ્યાઓ માટે ભરતી પ્રક્રિયા ચાલી રહી છે. પેરામેડિકલ વર્ગ-૩ સંવર્ગની ખાલી જગ્યાઓ ભરવા ૧૦ વર્ષથી ભરતી કેલેન્ડરમાં સમાવેશ કરેલી જગ્યાઓનાં માંગણપત્રક મોકલવાની કાર્યવાહી

પ્રગતિ હેઠળ હોવાની જાણકારી પણ આપી હતી. તજજ્ઞ વર્ગ-૧ની જુદા-જુદા ૧૨ સંવર્ગની કુલ ૧૧૪૬ જગ્યાઓ માટે જીપીએસસીમાં માંગણપત્રક મોકલવામાં આવ્યાં છે. જે પૈકી પોડિયાટ્રિશિયન અને ડેન્ટલ સર્જન સિવાયના તમામ સંવર્ગમાં પ્રાથમિક ક્લેસ્ટ્રીની પ્રક્રિયા પૂર્ણ થઈ છે. ઇન્ટરવ્યુ બાદ પસંદગી પ્રક્રિયા પૂર્ણ થતાં ઉમેદવારો ઉપલબ્ધ થયેથી ખાલી જગ્યાઓ પર નિમણૂક આપવામાં આવશે. સરકારી મેડિકલ કોલેજો ખાતેથી પી.જી. થયેલા ઉમેદવારોની નિમણૂક આપવામાં આવે છે. જે માટે હાલમાં ૪૩૫ તજ જોડોનું લિસ્ટ ઉપલબ્ધ થયેલ છે અને તેઓને નિમણૂક

આપવાની કાર્યવાહી ચાલુમાં છે. સી.પી.એસ. થયેલ અંદાજે ૮૮ ઉમેદવારોની અરજીઓ મળેલ છે. જેમને એક વર્ષ માટે નિમણૂક આપવાની પ્રક્રિયા ચાલુમાં છે. તે જ પ્રકારે વર્ગ-૨ની ૧૯૨૧ જગ્યા ભરવા માટે જીપીએસસી દ્વારા તા. ૨૧/૧૧/૨૦૨૪ તથા તા. ૦૮/૦૧/૨૦૨૫ના રોજ જાહેરાત પ્રસિદ્ધ કરવામાં આવી છે. જેમાં અંદાજે ૧૩,૦૦૦ કરતાં વધુ અરજીઓ મોકલે છે અને તા. ૩૦/૦૩/૨૦૨૫ના રોજ પરીક્ષા પણ લેવામાં આવશે. જ્યારે વર્ગ-૩માં સ્ટાફ નર્સની ૧૯૦૩ ખાલી જગ્યાઓ સીધી ભરતીથી ભરવા માટે સ્પર્ધાત્મક પરીક્ષા લેવામાં આવી છે.

લવ જેહાદ હોય તો સરકાર પગલાં લેશે જ: હર્ષ સંઘવી આકરાં પાણીએ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: ગુહરાજ્યપ્રધાન હર્ષ સંઘવીએ લવ જેહાદના મુદ્દે ઘડબઘડી બોલાવી હતી. ગુજરાત વિધાનસભા ગૃહમાં તેમણે જણાવ્યું હતું કે ભળતા નામે પ્રેમ કરીને યુવતીઓને ફસાવનારાઓને છોડવામાં આવશે નહીં. જો કોઈ અમજદ અમિત બની ભોળી દીકરીને ફસાવશે તો તેમને છોડવામાં આવશે નહીં, કડક પગલાં લેવાશે. હર્ષ સંઘવીએ લવ જેહાદ મુદ્દે ભારપૂર્વક કહ્યું હતું કે, લવ જેહાદ હોય તો સરકાર પગલાં લેશે જ તેમાં કોઈની પણ શરમ ભરવામાં આવશે નહીં. પ્રેમ કરવાનો વાંધો નથી, પ્રેમ

વિવર સંબંધ છે, પણ પ્રેમના નામે પ્રપંચ નહીં ચલાવી લેવામાં આવે. વધુમાં કાયદો અને વ્યવસ્થા સહિતના મુદ્દે હર્ષ સંઘવીએ કોંગ્રેસને આડેહાથ લેતાં કહ્યું હતું કે, ૧૨ ધારાસભ્ય કરતાં અમારા કેપ્ટનની લીડ વધારે છે, તમારા નેતા કહે છે કે જનતાને કોંગ્રેસ પર વિશ્વાસ કેમ નથી કારણ કે સવાર થાયને ગુહમંત્રીનું રાજીનામું માંગવામાં આવે છે. નકલી કચેરી કે અન્ય કેસમાં સરકારે સામેથી કેસ કર્યો છે. ગુજરાત પોલીસે પંજાબ, બંગાળમાં હોય તો સરકાર પગલાં લેશે જ તેમાં કોઈની પણ શરમ ભરવામાં આવશે નહીં. પ્રેમ કરવાનો વાંધો નથી, પ્રેમ

ગુજરાત વિધાનસભા અને સીએમઓના કર્મચારીઓને જ લઘુત્તમ વેતન નહીં: વિપક્ષના આકરા પ્રહાર

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: વિધાનસભા ગૃહમાં ફિક્સ પગાર, આઉટસોર્સિંગ ઉપરાંત કોન્ટ્રાક્ટ આધારિત કર્મચારીઓના મુદ્દે વિપક્ષે પરસ્તાળ પાડી હતી. વિપક્ષે આરોપ લગાવ્યો હતો કે, મુખ્ય પ્રધાન કાર્યાલય, વિધાનસભા ઉપરાંત એમએલએ ક્વાર્ટર્સમાં કામ કરતા કર્મચારીઓને લઘુત્તમ વેતન પણ ચૂકવી કર્મચારીઓનું રીતસર શોષણ કરવામાં આવી રહ્યું છે. શ્રમિકોના નામે મગરનાં ઝાંસુ સારતી સરકાર જ કામદારોનું શોષણ કરી રહી છે. શ્રમ રોજગાર મુદ્દે ચર્ચામાં ભાગ

લેતાં ધારાસભ્ય જિજ્ઞેશ મેવાણીએ ગૃહમાં જણાવ્યું હતું કે, ૨૩ વર્ષ બાદ ખેત મજૂરનું લઘુત્તમ વેતન રૂ. ૪૭૬ આપવાનું રાજ્ય સરકારે કરાવ્યું છે છતાં રૂ. ૩૭૫ જ વેતન અપાય છે. એક શેરડી કામદાર સરેરાશ પાંચથી ઠીક મહિના કામ કરે છે. તેને રોજ રૂ. ૧૦૧નું ઓછું વેતન મળે છે. ટ્રેડ યુનિયનોના સ્ટેડીઝ પ્રમાણે, ગુજરાતમાં શેરડી કામદારોનો આંકડો દોઢેક લાખ છે. જો બે લાખ શેરડી કામદારો ગણીએ અને જો પાંચેક મહિના મજૂરી કરતા હોય, રૂ. ૩૭૫ લેખે વેતન ચૂકવાતું હોય તો એનો અર્થ એ થયો કે, શેરડી કામદારોને તેમના હક્ક અને અધિકારના

રૂ. ૫૫૦ કરોડ ચૂકવાયા નથી. સુગર માફિયાઓ સરકારના પરિવર્તને ઘોળીને તો ગયા છે. ગરીબ કામદારોને ઓછું વેતન ચૂકવે છે. આશા વર્કર, આંગણવાડી બહેનો, સફાઈ કામદાર, મલ્ટીપર્પસ હેલ્થ વર્કર, હોમગાર્ડ, આ બધા કર્મચારીઓને સરકાર યોગ્ય પગાર આપી શકે તેમ મંગળી કર્મચારીઓએ હાઈકોર્ટ અને સુપ્રીમ કોર્ટમાં પિટિશન ફાઇલ કરી છે લઘુત્તમ વેતન, ગ્રેયુટી- પી.એફ.નો લાભ મળે, કાયમી કરવામાં આવે તેવી માંગણી કરી છે. રાજ્ય સરકારે આ દિશામાં હકારાત્મક ઉકેલ લાવવો જોઈએ.

ગુજરાતના દરેક તાલુકાઓમાં એક જીઆઈડીસી સ્થાપવા સરકારનું લક્ષ્ય: ઉદ્યોગ પ્રધાન

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: વિધાનસભામાં ઉદ્યોગપ્રધાને કહ્યું હતું કે, ગુજરાતે ઉદ્યોગો અને વેપાર કરવા ઇચ્છતા સાહસિકોનું સ્વાગત કર્યું છે. જેના પરિણામે ગુજરાત આજે દેશમાં તમામ ક્ષેત્રે વિકાસનું રોલ મોડેલ સાબિત થયું છે. રાજ્યમાં રોજગારી વધારવા દરેક તાલુકાઓમાં એક જીઆઈડીસી સ્થાપવા સરકારનું લક્ષ્ય છે. હાલમાં રાજ્યમાં ૨૩૮ જીઆઈડીસીઓમાં ૭૫ હજારથી વધુ એકમોમાં ૨૦ લાખથી વધુ યુવાનો પ્રવ્યક્ષ કે પરોક્ષ રીતે રોજગારી મેળવી રહ્યા છે. ઉદ્યોગ પ્રધાન બલવંતસિંહ રાજપૂતે

કહ્યું હતું કે, આ જીઆઈડીસીઓમાં ૨૫૦ ચો.મી.થી માંડીને ઉદ્યોગની જરૂરિયાત અનુસારના પ્લોટની સાથે વૈવિધ્ય કક્ષાનું આંતરમાળખાકીય સુવિધા ઉપલબ્ધ કરાવવામાં આવે છે. એમએસએમઈ પાર્ક, મલ્ટીલેવલ શેડ, મહિલા પાર્ક જેવા નવા આયામો વિકસાવીને ઉદ્યોગ ક્ષેત્રે હકારાત્મક પરિણામો લાવ્યા છીએ. આ વર્ષે એમએસએમઈ અને સ્ટાટ-અપ એકમોની વિવિધ યોજનાઓ માટે બજેટમાં ૩૬૦૦ કરોડ રૂપિયાની જોગવાઈ કરી છે. જે નાથી એમએસએમઈ તંત્રને વધુ મજબૂત કરી શકશે.

ગુજરાતના માર્કેટ યાર્ડમાં વેપારીઓની કાર્ટેલ ખેડૂતોને ભૂંટી રહી છે: ધારાસભ્ય ઉમેશ મકવાણા

અમદાવાદ: ગુજરાત વિધાનસભામાં ખેડૂત કલ્યાણ અને સહકાર વિભાગની માંગણીઓ અંગેની ચર્ચામાં બોલતાં બોટાદથી આમઆદમી પાર્ટીના ધારાસભ્ય ઉમેશ મકવાણાએ જણાવ્યું હતું કે, ગુજરાતની મંડીઓમાં વેપારીઓની કાર્ટેલ ખેડૂતોને રીતસર ભૂંટી રહી છે. સરકાર ખેડૂતોના શોષણને અટકાવે તેવી માંગ કરતાં તેમણે કહ્યું હતું કે, ખેડૂતો છ મહિનાની મહેનતને અંતે ન કમાય તેનાથી દસ ગણું વધારે ખજેટમાં ૩૬૦૦ કરોડ રૂપિયાની જોગવાઈ કરી છે. જે નાથી એમએસએમઈ તંત્રને વધુ મજબૂત કરી શકશે.

શકશે. કપાસનો સૌથી વધુ પાક લેતા ખેડૂતો સાથે કપાસની ખરીદીનો સોદો કરી લીધાં બાદ ખેડૂત કપાસ અડધો ખાલી કરી દે તે પછી કપાસની ક્વોલિટી બરાબર ન હોવાનું જણાવીને મણે રૂ. ૨૦૦નો ભાવ ઘટાડી દઈને ખેડૂતોને ભૂંટવામાં આવી રહ્યા છે. બોટાદ જિલ્લાના ગઢડામાં તો કોટન કોપરિશન આંક ઇન્ડિયાના અધિકારીએ ખેડૂતના કપાસના કુલ જથ્થામાંથી કેટલોક જથ્થો તેને લાંચ રૂપે આપી દેવાની માંગણી કર્યાનો અને સીસીઆઈએ અધિકારીને અનિર્દેશિત કરાવવા બ્યુરોમાં પકડાવી દેવાની ઘટના બની હોવાનું ઉમેશ મકવાણાએ જણાવ્યું હતું.

ગુજરાતમાં ૩૫ હજાર લોકોએ નોટ્સ પોર્ટલ પર અંગદાનની પ્રતિજ્ઞા લીધી: બે વર્ષમાં બ્રેઈનડેડ દાતાઓનાં ૮૫૬ અંગો મળ્યાં

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: વિધાનસભા ગૃહમાં પ્રશ્નોત્તરી દરમિયાન અંગદાન સંદર્ભે પુછાયેલા પ્રશ્નમાં આરોગ્ય પ્રધાન ઋષિકેશ પટેલે જણાવ્યું હતું કે, રાજ્યમાં બ્રેઈનડેડ અંગદાતાઓનાં અંગદાનથી મળતાં અંગોને અન્ય વ્યક્તિને ટ્રાન્સપ્લાન્ટ માટેની ફાળવણી પ્રક્રિયા સંપૂર્ણપણે પારદર્શી અને ઓનલાઇન છે. ટ્રાન્સપ્લાન્ટ માટેના રજિસ્ટ્રેશન થી લઈ ટ્રાન્સપ્લાન્ટ થાય ત્યાં સુધીની સમગ્ર પ્રક્રિયામાં ગેરરિતી કે લાગવગને કોઈ

પણ અવકાશ નથી. તેમણે વધુમાં જણાવ્યું હતું કે, ગુજરાતમાં છેલ્લાં વર્ષોમાં અંગદાન અને ટ્રાન્સપ્લાન્ટની પ્રવૃત્તિને વેગ મળ્યો છે. જેના પરિણામે જ રાજ્યમાં ગત બે વર્ષમાં સરકારી અને ખાનગી મળીને કુલ ૮૫૬ જેટલાં અંગો મળ્યાં છે. જેમાં ૪૬૪ કિડની, ૨૩૫ લીવર, ૬૫ હૃદય, ૬૮ ફેફસાં, ૦૩ સ્વાદુપિંડ, ૮ નાનાં આંતરડાં અને ૧૩ હાથોનું દાન મળ્યું છે. અમદાવાદ સિવિલ હોસ્પિટલમાં પણ બે વર્ષમાં કુલ ૨૮૨ અંગોનું દાન મળ્યું છે.

રાજ્યમાં અંગદાનની પ્રવૃત્તિને વેગ આપવા હાથ ધરાયેલ કામગીરી સંદર્ભે તેમણે જણાવ્યું હતું કે, સરકાર દ્વારા આઈ.ઈ.સી. એટલે કે પ્રચાર પસારના હેતુથી ફંડ સ્વરૂપે ૭ કરોડની સ્ટેટ ઓફન એન્ડ ટીચુ ટ્રાન્સપ્લાન્ટ ઓર્ગેનાઈઝેશનને જોવાઈ કરાઈ છે. રાજ્યની હોસ્પિટલો ઓફન ડોનેશનની પ્રવૃત્તિમાં જોડાય અને વધુમાં વધુ પ્રમાણમાં ઓફન ડોનેશન થાય તે હેતુથી અંગદાન ડોનેશન કરાવતી હોસ્પિટલને પ્રત્યેક કેસ માટે ૫૦ હજાર સુધીની સહાય આપવામાં

આવે છે. જો પ્રાઈવેટ રીટીવીલ હોસ્પિટલમાં અંગદાતા હોય તો તેમનાં અંગોની ફાળવણી એક, ત્રણ અને પાંચ ક્રમાંક ઉપર પ્રાઈવેટ હોસ્પિટલોને કરવામાં આવે છે. બે અને ચાર ઓફન એન્ડ ટીચુ ટ્રાન્સપ્લાન્ટ હોસ્પિટલોને કરવામાં આવે છે. જો સરકારી હોસ્પિટલમાં અંગદાતા હોય તો તેમનાં અંગોની ફાળવણી એક, ત્રણ અને પાંચ ક્રમાંક ઉપર સરકારી હોસ્પિટલોને કરવામાં આવે છે. બે અને ચાર નંબરનાં અંગોની ફાળવણી પ્રાઈવેટ હોસ્પિટલોને કરાય છે.

રાજકોટ જિલ્લાના ધોરાજી નગરપાલિકાનાં પ્રમુખ સંગીતા બારોટે રાજીનામું આપ્યું: દારૂ પાર્ટીનો વીડિયો વાયરલ થયો હતો

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: રાજકોટ જિલ્લાના ધોરાજી નગરપાલિકાનાં પ્રમુખ સંગીતા બારોટે ફક્ત ૧૩ જ દિવસમાં પ્રમુખપદેથી રાજીનામું આપી દેતાં રાજકોટના ગરમાયું હતું. સંગીતા બારોટે અંગત પારિવારિક કારણોસર રાજીનામું આપ્યું હોવાનું જણાવ્યું હતું. જોકે સંગીતા બારોટે પ્રમુખ બન્યા ત્યારથી જ વિવાદમાં હતાં. આ સિવાય તેમનો એક દારૂ પાર્ટીનો વીડિયો પણ વાઈરલ થયો

હતો. મળતી માહિતી મુજબ, પ્રદેશ સંગઠનના આદેશ બાદ તેમણે રાજીનામું આપ્યું હોવાનું ચર્ચાઈ રહ્યું છે. રાજીનામા મુદ્દે સંગીતા બારોટે મીડિયાને જણાવ્યું હતું કે, 'મેં મારી સ્વેચ્છાએ રાજીનામું આપ્યું છે. કોઈનો કંઈ વાંક નથી. હું પક્ષ સાથે જોડાયેલી જ છું અને નગરપાલિકાનું કોઈ પણ કામ હશે તો હું સાથે રહીને કામ કરીશ. મારા સામાજિક કામના કારણે મેં રાજીનામું આપ્યું છે. નગરપાલિકામાં મારી શક્તિ કરતાં વધુ

કામ હોવાના કારણે મેં રાજીનામું આપ્યું છે. મને પક્ષ કે સંઘ દ્વારા કોઈ દબાણ કરવામાં નથી આવ્યું. પક્ષ અને સંઘ મારી સાથે જ છે.' અત્રે ઉલ્લેખનીય છે કે, ધોરાજી નગરપાલિકાનાં પ્રમુખ સંગીતા બારોટે જિલ્લા કલેક્ટરને પોતાનું રાજીનામું આપી દીધું હતું. નગરપાલિકાના પ્રમુખ બન્યા બાદ તેમનો દારૂની બોટલ સાથેનો વીડિયો તેમ જ હુકું ફૂકવાનો વીડિયો વાઈરલ થયો હતો.

ગુજરાતમાં ૨૨૦૨ ગામડાંના ૩.૬૦ લાખથી વધુ પ્રોપર્ટી કાર્ડ મિલકતધારકોને વિનામૂલ્યે અપાયાં

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: રાજ્યમાં મહેસૂલી સેવાઓ વધુ પારદર્શી, ઝડપી અને અસરકાર બને તે માટે રાજ્ય સરકાર કટિબદ્ધ છે. આ માટે જરૂરી તમામ નીતિગત તકનીકી અને યોજનાકીય સુધારાઓ પણ કરવામાં આવી રહ્યા છે તેમ મહેસૂલ વિભાગ વતી ઉદ્યોગ પ્રધાન બલવંતસિંહ રાજપૂતે વિધાનસભા ગૃહમાં રાજ્યમાં મહેસૂલી સુધારાઓ અંગે વિગતવાર માહિતી આપી રાજ્યના મહેસૂલ વિભાગની કુલ ૩૨૫૮ કરોડથી વધુની અંદાજપત્રીય માંગણીઓ રજૂ કરી હતી. જે ગૃહમાં પસાર કરવામાં આવી હતી. રાજ્યના મહેસૂલ વિભાગની માંગણીઓ રજૂ કરતાં ઉદ્યોગ પ્રધાન બલવંતસિંહ રાજપૂતે જણાવ્યું હતું કે રાજ્યની મહેસૂલી સેવાઓ પારદર્શી, ઝડપી અને અસરકારક બને તે માટે સમયાંતરે જરૂરી નીતિગત, તકનીકી અને યોજનાકીય સુધારાઓ કરવામાં આવ્યા છે. જે અંતર્ગત, વડા પ્રધાન મોદીના 'ડિજિટલ ઇન્ડિયા'ના વિઝનને અનુરૂપ મહેસૂલી સેવાઓને ઓનલાઇન અને અલ્પવન કરવામાં આવી છે.

દક્ષિણ ગુજરાતમાં પાણીની તંગી ના સર્જન થયે તે માટે ડાંગરના વાવેતર પર નિયંત્રણ લાવવાની તૈયારી

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) અમદાવાદ: દક્ષિણ ગુજરાતમાં ચોમાસું અને ઉનાળુ ડાંગરનું અંદાજે બે થી અઢી લાખ હેક્ટર જમીનમાં વાવેતર થાય છે. ડાંગરનો પાક લેવામાં પાણીની જરૂરિયાત વધારે હોવાથી ડાંગરના પાક પર નિયંત્રણ લાવવા રાજ્ય સરકાર તૈયારીઓ કરી રહી છે. આ મુદ્દે આગામી દિવસોમાં રાજ્ય સરકાર દ્વારા પરિવર જાહેર કરવાની તૈયારીઓ પણ શરૂ કરવામાં આવી છે. આ અંગે વન અને પર્યાવરણ રાજ્ય પ્રધાન મુકેશ પટેલે જણાવ્યું હતું કે, ૧ કિલો ચોખા પકવવામાં ૪ હજાર લિટર પાણીનો ઉપયોગ થાય છે. આગામી સમયમાં દક્ષિણ ગુજરાતમાં પાણીની તંગી ન થાય તે માટે ખેડૂતોને કુલ જમીનના ૫૦ ટકામાં જ ડાંગરનું વાવેતર કરાય તેવી તૈયારી કરાઈ રહી છે. આ મામલે રાજ્ય સરકાર આગામી

અંતરીક્ષમાંથી પૃથ્વી પર પરત ફરેલાં સુનિતા વિલિયમ્સને મુખ્ય પ્રધાન ભૂપેન્દ્ર પટેલે અભિનંદન પાઠવ્યાં

અમદાવાદ: ભારતીય મૂળની અમેરિકન અંતરીક્ષયાત્રી સુનિતા વિલિયમ્સ અને તેમના સાથીદાર બુચ વિલ્મોર સાથે ૮ મહિના પછી પૃથ્વી પર પરત ફર્યા હતાં. તેમના આ અસાધારણ મિશન બાદ તેઓ સલામત રીતે પરત ફરતાં મુખ્ય પ્રધાન ભૂપેન્દ્ર પટેલે આનંદની લાગણી વ્યક્ત કરીને હૃદયપૂર્વક અભિનંદન પાઠવ્યાં હતાં. મુખ્ય પ્રધાન ભૂપેન્દ્ર પટેલે સુનિતા વિલિયમ્સ અને તેમની સાથેના અવકાશયાત્રીઓનો અતુટ સમર્પિતભાવ આવનારા લાંબા સમય સુધી લાખો લોકોને પ્રેરણા પૂરી પાડશે તેવી અપેક્ષા વ્યક્ત કરી હતી. મહેસાણા જિલ્લાની દીકરી સુનિતા વિલિયમ્સે ગુજરાત અને ગુજરાતીઓને જે ગૌરવ અપાવ્યું છે તેનો હર્ષ વ્યક્ત કરતાં સુનિતા અને સમગ્ર ટીમના સુસ્વાસ્થ્યની મંગલ કામનાઓ વ્યક્ત કરી હતી. બીજા તરફ અવકાશયાત્રીમાં રહેતાં સુનિતા વિલિયમ્સના પરિવારમાં પણ ખુશીનો માહોલ જોવા મળ્યો હતો. તેમના પિતરાઈ ભાઈએ મીકાઈ ખવડાવીને ઉજવણી કરી હતી. તે ઉપરાંત સુનિતા વિલિયમ્સના મૂળ વતન ગુલાસણમાં પણ ખુશીનો માહોલ જોવા મળ્યો હતો.

ગુજરાતના મોટા બુટલેગરો સામે કાર્યવાહીનો તખતો તૈયાર: સ્ટેટ મોનિટરિંગ સેલે ચાદી તૈયાર કરી

અમદાવાદ: અમદાવાદના વસ્ત્રાલયમાં અનેલી જાહેરમાં આતંક ફેલાવવાની ઘટના બાદ પોલીસવડાએ ૧૦૦ કલાકમાં અસામાજિક તત્ત્વોની યાદી તૈયાર કરવાનો આદેશ આપ્યો હતો. ત્યાર બાદ પોલીસ સફળી જાગી હતી અને ચાદી તૈયાર કરવાની કવાયત હાથ ધરી હતી. તે ઉપરાંત દાદરબંધીવાળા ગુજરાતમાં બૂટલેગરો સામે કાર્યવાહીનો તખતો તૈયાર કરી દેવાયો છે. સ્ટેટ મોનિટરિંગ સેલ દ્વારા ૧૫ મોટા બુટલેગરોની યાદી તૈયાર કરવામાં આવી છે. તે ઉપરાંત તેમની ગેરકાયદે મિલકત અને બાંધકામ અંગેની વિગતો પણ મેળવી લેવાઈ છે. જેથી ટૂંક સમયમાં ત્યાં બુલડોઝર ફરી વળે તેવી શક્યતાઓ છે. સ્ટેટ મોનિટરિંગ સેલ દ્વારા ગુજરાતના ૧૫ જાણ

ચાર વર્ષની બાળકી પર બળાકાર-દલ્યાનો પ્રયાસ: આરોપીને જનમટીપ

થાણે: ચાર વર્ષની બાળકી પર બળાકાર ગુજારી અને તેની હત્યા કરવાના ડિસેમ્બર, ૨૦૨૦ના કેસમાં વિશેષ પોકસો એક્ટની અદાલતે ૩૯ વર્ષીય આરોપીને જનમ ટીપની સજા ફટકારી હતી.

અદાલતે પાનગી બસના ડ્રાઇવર અને આરોપી વિરેન્દ્રકુમાર લાહુડીની યાદવને મંગળવારે જનમટીપની સજા ફટકારવામાં આવી હતી તથા ૬૦,૦૦૦ રૂપિયાનો દંડ પણ ફટકારવામાં આવ્યો હતો. આ દંડની રકમ પીડિતનો વળતર તરીકે આપવાનું પણ કોર્ટે કહ્યું હતું.

સરકારી વકીલે જણાવ્યું હતું કે યોથી ડિસેમ્બર, ૨૦૨૦ના ભાથંદરમાં બાળકી પોતાના ઘરની બહાર રમી રહી હતી ત્યારે આરોપીએ તેનું અપહરણ કરીને બસમાં લઈ ગયો હતો તથા તેના પર બળાકાર ગુજાર્યો હતો. ત્યાર બાદ આરોપીએ તેનું ગળું દબાવીને તેને મારી નાખવાનો પ્રયાસ પણ કર્યો હતો. તે મરી હોવાની શંકાના આધારે ગુણીમાં તેને ભરીને રોડની બાજુ પર તેને ફેંકી દીધી હતી.

રાહકારીઓ દ્વારા બાળકીને બચાવી લેવાઈ હતી અને તેના માતાપિતાને સોંપી હતી, તે જ દિવસે આરોપી યાદવની પણ ધરપકડ કરાઈ હતી. તપાસકર્તા પક્ષે આરોપી સામેના દરેક આક્ષેપો સાબિત કર્યા છે, એમ કોર્ટે કહ્યું હતું. સુનાવણી દરમિયાન ૧૭ સાક્ષીની જુબાની નોંધવામાં આવી હતી.

બીડના સરપંચનો દલ્યાનો કર્ણાટક સરહદે ટ્રાન્સજેન્ડર વસ્ત્ર છુપાયો હોવાની શંકા

લાતુર: બીડ સરપંચ સંતોષ દેશમુખ હત્યા કેસમાં ફરાર વોન્ટેડ આરોપી કૃષ્ણા આંધળો કર્ણાટક બોર્ડર નજીક ટ્રાન્સજેન્ડર વ્યક્તિઓ - વસ્ત્ર છુપાયો હોવાનો દાવો એકિટવિસ્ટ તુપિન દેસાઈએ દાવો કર્યો છે. મંગળવારે દેશમુખના પરિવારના સભ્યોને મળી હોવાનું પણ તુપિન દેસાઈએ જણાવ્યું હતું.

વધુ જાણકારી આપતા એકિટવિસ્ટે જણાવ્યું હતું કે 'આંધળો નાસિક જિલ્લામાં હોવાની માહિતી અનેક વાર મળી હતી. એક, મને તાજેતરમાં આવેલા ફોનમાં જાણ કરવામાં આવી હતી કે તે વેશપલટો કરી કર્ણાટક સરહદ નજીક ટ્રાન્સજેન્ડર સમુદાયના સભ્યો વસ્ત્ર છુપાયો છે.'

તુપિન દેસાઈએ આરોપ મૂક્યો હતો કે અનેક પોલીસ અધિકારીઓ મુખ્ય આરોપી અને માજી પ્રધાન ધનંજય મુડેના નિકટવર્તી વાલ્મિકિ કરાડના પ્રભાવ હેઠળ કામ કરી રહ્યા છે. પોલીસ પર ખંડપી સહિતની ગેરકાનૂની પ્રવૃત્તિઓમાં સામેલ હોવાનો આરોપ પણ એકિટવિસ્ટ મૂક્યો હતો. ગેરરીતિમાં સંડોવાયેલા ૨૬ કર્મચારીઓની યાદી મેં તૈયાર કરી હતી. ગઈકાલે મેં બીડ પોલીસ અધિકારીઓ ઓફિસમાં તમામ ઉપલબ્ધ ડેટા અને પુરાવા રજૂ કર્યા હતા' એમ તેમણે મંગળવારે જણાવ્યું હતું.

ગૌમાતા અભ્યારણનો એક માત્ર વાઘ ગુમ થયાના પખવાડિયામાં પાછો દેખાયો

છત્રપતિ સંભાજી નગર: મહારાષ્ટ્રના ગૌતાળા વન્યજીવન અભયારણનો એકમાત્ર વાઘ 'વોકર-૨' ૨૩૨ પરથી ગાયબ થઈ ગયાના લગભગ બે સપ્તાહ બાદ કેમેરાના નેટવર્કમાં જોવા મળ્યો હોવાનું એક અધિકારીએ બુધવારે જણાવ્યું હતું.

ના વિસ્તારની શોધમાં આવેલી આશરે ચાર વર્ષનો આ વાઘ માર્ચ ૨૦૨૧થી સંરક્ષિત જંગલમાં રહે છે. તેણે છત્રપતિ સંભાજી નગર અને જંગલમાં જિલ્લામાં અનુક્રમે ક્રમાં અને યાગીસંગાંવ વચ્ચેનો પોતાનો વિસ્તાર ચિહ્નિત કર્યો હોવાનું અધિકારીએ જણાવ્યું હતું.

સંસ્થા સમાચાર શ્રી ઘાટકોપર બ્રાહ્મણ સમાજ દ્વારા 'ગમતાનો કરીએ ગુલાલ' સુગમ સંગીતનો કાર્યક્રમ

શ્રી ઘાટકોપર બ્રાહ્મણ સમાજ દ્વારા તેમના 'કલચરલ ફોરમ'ના આશ્રયે સુગમ સંગીતનો કાર્યક્રમ 'ગમતાનો કરીએ ગુલાલ'નું આયોજન શનિવારે ભુરીબેન ગોળવાલા સભાગૃહમાં કરવામાં આવ્યું હતું. આ સંગીત મહ્યા કાર્યક્રમના કલાકારો હતાં. સુરેશ જોષી, રેખાબેન ત્રિવેદી, રાઘવ દવે, ભાવનાબેન ગડા અને રાજ નભાઈ બ્રહ્મભટ્ટ.

હાલમાં જ સુરેશ જોષીને શ્રી હરીન્દ્ર દવે પારિતોષિક એનાયત થયું છે અને રેખાબેન ત્રિવેદીને બૃહદ મુંબઈ ગુજરાતી સમાજ દ્વારા ગિરનાર એવોર્ડ સહિત બંને કલાકારોએ અનેક પારિતોષિક પ્રાપ્ત કર્યાં કર્યું હોય તેઓનું 'સમાજ' દ્વારા સન્માન કરવામાં આવ્યું હતું. જેમાં સમાજ દ્વારા બંને કલાકારોનું સન્માન સુપ્રસિદ્ધ લોકપ્રિય નાટ્ય લેખક પ્રવીણ સોલંકી તેમ જ 'મુંબઈ સમાચાર' વર્તમાન પત્રના તંત્રી નીલેશ દવેના હસ્તે સ્મૃતિ ચિહ્ન આપી સન્માનવામાં આવ્યાં હતાં.

પૂ. શ્રી ધીરગુરુદેવની નિશ્રામાં ઇંધુકામાં બે કરોડના ખર્ચે નવનિર્મિત આચંબિલ અને વૈયાવચ્ચ ભવનનું રવિવારે ઉદ્ઘાટન

શ્રી સ્થાનકવાસી જૈન સંઘ ઇંધુકા ખાતે મેઘરાજ પ્લોટ, સ્ટેશન રોડ ખાતે આશરે બે કરોડ રૂપિયાના ખર્ચે શતાબ્દિક ઉપાશ્રય નિર્માણ પ્રણેતા પૂ. શ્રી ધીરગુરુદેવ તથા સરોજશિશુ પૂ. જયોત્સનાજી મ.સ.ની અસીમ કૃપાથી નવનિર્માણ તેમજ ટીમાણીયા જૈન ઉપાશ્રયનું નૂતનીકરણ સંપન્ન થયેલ છે.

રીટાબેન કિરીટભાઈ મગીયાએ વિમલ આચંબિલ ભગીના અને વિમળાબેન ચંપકલાલ ખેતાણીએ વૈયાવચ્ચ ભવનનો તેમજ ભારતી કિરીટ શેઠ, ભદ્રાબેન જયવંતલાલ અને વર્ષાબેન હસુભાઈ સંઘવી, મહેન્દ્રભાઈ રામજી શાહ, રસીલાબેન

સિંમતલાલ શેઠ વગેરે વિવિધ વિભાગના લાભાર્થી બન્યા છે. ૨૧ને શુક્રવારે સવારે ૮:૦૦ કલાકે પૂ. શ્રી ધીરગુરુદેવ રાજકોટથી, ઉપાધ્યાય પૂ. જયશંદ્રજી મ. સા. સહિતનો મંગલ પ્રવેશ થયો. પૂ. શ્રી ધીરગુરુદેવની પ્રેરણાથી ૨૨ને શનિવારે સવારે ૮:૦૦ કલાકે વિનામૂલ્યે દંતયજ્ઞ અને જરૂરિયાતમંદોને દાંતની બત્રીસીનું વિતરણ ડીવાઈન ટ્રસ્ટ રાજકોટ દ્વારા ઉપાશ્રયે આયોજન કરેલ છે. ૨૩ને રવિવારે સવારે ૮:૪૫ કલાકે એપીએમસી માર્કેટ, કોલેજ રોડ ખાતે અને વર્ષાબેન હસુભાઈ સંઘવી, મહેન્દ્રભાઈ રામજી શાહ, રસીલાબેન

પુણે નજીક વાહનમાં આગ લાગતાં ચારનાં મોત

પુણે: બુધવારે સવારે પુણે નજીક કંપનીના વાહનમાં આગ લાગવાથી એક પ્રાઈવેટ કંપનીના ચાર કર્મચારી બળીને ભડયું થઈ ગયા હતા અને અન્ય પાંચ જણને ઈજા થઈ હોવાનું પોલીસે જણાવ્યું હતું. મિનિબસની પાછળની બાજુએ રહેલી ઈન્જિનની એન્જિન નહીં ખુલવાને કારણે જનહાનિ થઈ હોવાનું અધિકારીએ જણાવ્યું હતું. આ ઘટના પિંપરી વિંચવાડ વિસ્તારના ડિજેવાડીમાં સવારે ૭.૩૦ વાગ્યાની આસપાસ

બની હોવાની માહિતી આપી અધિકારીએ જણાવ્યું હતું કે આ વાહન તે સમયે વ્યોમા ડ્રાફ્ટિંગના ૧૨ કર્મચારીઓને વાજેથી ડિજેવાડી લઈ જઈ રહ્યું હતું. ડિજેવાડીના ડેપ્યુટી કમિશનર ઓફ પોલીસ વિશાલ ગાયકવાડે જણાવ્યું હતું કે મુતદેહોને વાહનમાંથી બહાર કાઢવામાં આવ્યા હતા અને ઈજારાસ્તોને તબીબી સારવાર માટે હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યા હતા. (પીટીઆઈ)

સો-દોઢસો નોકરી માટે ૫૦,૦૦૦થી વધુ ઉમેદવાર

પરિશામે પુણેમાં મહિલા પોલીસ ભરતી ઝુંબેશ વખતે ગેટ જ તૃટી પડ્યો પુણે: રાજ્યમાં બેરોજગારી દિવસે-દિવસે વધી રહી છે. શૈક્ષણિક લાયકાત મુજબ નોકરી ન મળતા, બેરોજગારો જ્યાં પણ મળે ત્યાં અરજી કરીને પોતાની બેરોજગારીની સમસ્યાનો ઉકેલ લાવે છે. વહીવટી અરજી બહાર આવ્યું છે કે ૫૦,૦૦૦ ઉમેદવારો ૧૦૦-૧૫૦ બેઠકો માટે અરજી કરે છે. બેરોજગારીનું આ નિરાશાજનક દૈન્ય દર્શાવતો આવો જ એક વીડિયો તાજેતરમાં વાયરલ થયો છે. ગઈ કાલે પુણેના શિવાજીનગરસ્થિત

પોલીસ મુખ્યાલયમાં પોલીસ ભરતી હતી. આ પોલીસ ભરતી ૨૯ જાન્યુઆરીથી શરૂ થઈ છે અને મહિલા જ્યાં પણ મળે ત્યાં અરજી કરીને પોતાની બેરોજગારીની સમસ્યાનો ઉકેલ લાવે છે. પુણેમાં ૫૩૧ જેલ મહિલા પોલીસ પદો માટે ભરતી ચાલી રહી છે. આ માટે, ત્રણ હજારથી વધુ મહિલા ઉમેદવારો આવ્યા હતા. તે સમયે દરરોજ તૂટી ગયો. પરિણામે ગેટ પાસે ઉભેલી મહિલા ઉમેદવારો પડી ગઈ હતી.

ભારતનું પ્રથમ આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રુઝ ટર્મિનલ ટૂંક સમયમાં ખુલ્લું મૂકાશે

ભારતનું પ્રથમ આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રુઝ ટર્મિનલ મહારાષ્ટ્રમાં બનાવવામાં આવ્યું છે, જેનું નિર્માણ મુંબઈ પોર્ટ ટ્રસ્ટ (બીપીટી) એ કર્યું છે. આ ક્રુઝ ટર્મિનલ ટૂંક સમયમાં સેવા માટે ખુલ્લું મૂકવામાં આવશે. ૧૦ લાખ મુસાફરોની ક્ષમતા ધરાવતું, ૪ લાખ ફૂટના વિસ્તારમાં બનેલ આ ક્રુઝ ટર્મિનલ એક સમયે ૫૦૦ ક્રુઝનું સંચાલન કરી શકે છે. આ વિશ્વ કક્ષાનું ક્રુઝ ટર્મિનલ સ્થાનિક અને વિદેશી પ્રવાસીઓને આકર્ષવા માટે જળ પરિવહનના વિકાસને અનુરૂપ બનાવવામાં આવ્યું છે. છેલ્લા કેટલાક મહિનામાં મુંબઈમાં આવતા આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રુઝની સંખ્યામાં વધારો થયો છે. હાલમાં, દર વર્ષે લગભગ ૫૦ આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રુઝ મુંબઈ આવે છે. ટર્મિનલ ખુલ્લા પછી, મુંબઈમાં આવતા ક્રુઝની સંખ્યામાં ઝડપથી વધારો થવાની ધારણા છે. ત્રણ માળના આ ભવ્ય ટર્મિનલના ગ્રાઉન્ડ ફ્લોર અને ફર્સ્ટ ફ્લોરનો ઉપયોગ ડોમેસ્ટિક અને ઇન્ટરનેશનલ મુસાફરો માટે કરવામાં આવશે. જ્યારે બીજો અને ત્રીજો માળ ભાડે આપવામાં આવશે. ૪ લાખ ફૂટ ભાગ કોમર્શિયલ ઉપયોગ માટે આપીને ૧૫ થી ૨૦ વર્ષમાં ખર્ચ વસૂલવાની યોજના તૈયાર કરવામાં આવી છે. ક્રુઝ ટર્મિનલનું ટૂંક સમયમાં સત્તાવાર ઉદ્ઘાટન કરવામાં આવશે.

કોંકણ રેલવેનું ભારતીય રેલવેમાં વિલીનીકરણને રાજ્યની મંજૂરી: ક્કણાવીસ

મુંબઈ: મહારાષ્ટ્ર સરકાર કોંકણ રેલવે કોર્પોરેશન લિમિટેડના ભારતીય દરેકરના પ્રશ્નના જવાબમાં ક્કણાવીસે આપશે, એવી જાહેરાત મુખ્ય પ્રધાન દેવેન્દ્ર ફડણવીસે બુધવારે વિધાનસભા પરિષદમાં કરી હતી. આ પગલાથી કે આરસીએલને તેની નાણાકીય મુશ્કેલીઓ દૂર કરવામાં મદદ મળશે. જોકે કોંકણ રેલવે નામ યથાવત્ રહેશે, એમ તેમણે જણાવ્યું હતું. હાલમાં કેઆરસીએલ એ ભારતીય રેલવેના વહીવટી નિયંત્રણ હેઠળનું એક જાહેર

ક્ષેત્રનું ઉપક્રમ છે. રાજ્ય વિધાનસભાના ઉપલા ગૃહમાં ભાજપના પ્રવીણ દરેકરના પ્રશ્નના જવાબમાં ક્કણાવીસે કહ્યું હતું કે મહારાષ્ટ્ર વિલીનીકરણ માટે કેન્દ્રને તેની સંમતિ આપશે. રેલવે ટ્રેકનું ડબલિંગ કરવાનું હોય કે ભૂસ્ખલન નિવારક પગલાં લેવા માટે કોર્પોરેશન નિવારક અભાવે આગળ વધી શક્યું નથી, મુખ્યપ્રધાને કહ્યું. આ મુદ્દા પર કેન્દ્ર સરકાર સાથે અનેક ચર્ચાઓ થઈ હતી, અને રેલવેપ્રધાને ઉકેલ તરીકે વિલીનીકરણનો પ્રસ્તાવ મૂક્યો હતો, જેમનું ઉપક્રમ છે. રાજ્ય વિધાનસભાના ઉપલા ગૃહમાં ભાજપના પ્રવીણ દરેકરના પ્રશ્નના જવાબમાં ક્કણાવીસે કહ્યું હતું કે મહારાષ્ટ્ર વિલીનીકરણ માટે કેન્દ્રને તેની સંમતિ આપશે. રેલવે ટ્રેકનું ડબલિંગ કરવાનું હોય કે ભૂસ્ખલન નિવારક પગલાં લેવા માટે કોર્પોરેશન નિવારક અભાવે આગળ વધી શક્યું નથી, મુખ્યપ્રધાને કહ્યું. આ મુદ્દા પર કેન્દ્ર સરકાર સાથે અનેક ચર્ચાઓ થઈ હતી, અને રેલવેપ્રધાને ઉકેલ તરીકે વિલીનીકરણનો પ્રસ્તાવ મૂક્યો હતો, જેમનું ઉપક્રમ છે.

એમપીએસસી થકી અપારો મોટા પ્રમાણમાં નોકરીઓ

મુંબઈ: મહારાષ્ટ્ર પબ્લિક સર્વિસ કમિશન દ્વારા લેવામાં આવતી પરીક્ષાઓનું સમયપત્રક અનિયમિત હોવાને કારણે હજારો હજારો વિદ્યાર્થીઓને નુકસાન થઈ રહ્યું છે. તેથી, એનસીપી (અજિત પવાર) ના ધારાસભ્ય શિવાજીરાવ ગજેએ વિધાન પરિષદમાં માગ કરી હતી કે મહારાષ્ટ્ર પબ્લિક સર્વિસ કમિશનને સરકાર બનાવવું જોઈએ. તેના જવાબમાં મુખ્યપ્રધાન દેવેન્દ્ર ફડણવીસે કહ્યું કે એમપીએસસી પરીક્ષાનું કેલેન્ડર યુપીએસસીની જેમ તૈયાર કરવામાં આવશે. આટલું જ નહીં ભવિષ્યમાં એમપીએસસી થકી મોટા પાયે નોકરી ભરતી કરવામાં આવશે, એમ ફડણવીસે જણાવ્યું હતું.

કોસ્ટલ રોડ: ગોરેગામ-દહિસર વચ્ચેના ૬૦ પ્લોટ ડીરિઝર્વ કરવા માટે નોટિસ

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: મુંબઈ કોસ્ટલ રોડ પ્રોજેક્ટ હવે તેના બીજા તબક્કામાં આગળ વધી રહ્યો છે, જે હેઠળ મુંબઈ મહાનગરપાલિકાએ ગોરેગામ અને દહિસર સ્થિત રહેલા ૬૦ અનામત પ્લોટમાં સુધારો કરવા માટે નોટિસ બહાર પાડી છે. આ જમીન કોસ્ટલ રેવ્યુલેશન ઝોન બહરમાં આવે છે. નાગરિકોને પોતાનાં સૂચનો અથવા વાંધા સહિત કરવા માટે ૩૦ દિવસનો સમયગાળો આપવામાં આવ્યો છે. વર્સોવા અને દહિસરને જોડનારો ૨૦ કિલોમીટર લંબાઈનો લિંક રોડ લગભગ ૧૬,૬૨૧ કરોડ રૂપિયાના ખર્ચે બનાવવામાં આવવાનો છે. આ લિંક રોડને પગલે આ વિસ્તારમાં ટ્રાફિકની સમસ્યામાં મોટી રાહત મળશે એવો પાલિકાનો દાવો છે. વધુમાં દહિસરને ભાથંદર સાથે જોડવા માટે ૫.૬ કિલોમીટર લાંબો અને ૪૫

મીટર પહોળો એલિવેટેડ રોડ બનાવવામાં આવવાનો છે, જેનાથી ટ્રાફિકની મુવમેન્ટ વધુ ઝડપી બનશે. આ નવા ઈન્ફ્રાસ્ટ્રક્ચર પ્રોજેક્ટને કારણે દહિસર ચેકનાકા પરનો ટ્રાફિકનો ભુજો ૩૦થી ૩૫ ટકા ઘટશે એવી સુધારણાને અપેક્ષા છે. વધુમાં મીરા-ભાથંદર માટે નવો વૈકલ્પિક રોડ પણ ઉપલબ્ધ થશે અને મુસાફરીનો સમય ઘટશે. પ્રોજેક્ટના આ વિભાગનો અંદાજિત ખર્ચ લગભગ ૩,૩૦૪ કરોડ રૂપિયા છે. પર્યાવરણીય મંજૂરી મળ્યા પછી પાલિકાએ આ વર્ષે પ્રોજેક્ટ પર કામ શરૂ કર્યું છે. બુધવારે પાલિકાએ એકસમ (બોરીવલી)માં ૩૧, મલાડ પશ્ચિમમાં ૧૨, માલવણીમાં સાત, ગોરેગામ પૂર્વમાં પાંચ, ચારકોપ-કાંદિવલી (પશ્ચિમ)માં ચાર અને દહિસરમાં એક જમીનનો પ્લોટના અનામતે અંગે જાહેર નોટિસ જાહેર કરી હતી.

કચ્છી લોહાણા સ્વ. ગોદાવરીના મંગલદાસ પોપના સુપુત્ર નરેન્દ્રભાઈ (ઉ.વ. ૮૨) તા. ૧૯-૩-૨૫ના શ્રી રામશરણ પામેલ છે. તે ઈલાબેનના પતિ. મણીબેન વલ્લભલાલ ડોહાડ, (ગામ-મુન્દ્રા)ના જન્માં. નીવ અને અભિષેકના પિતાશ્રી. તેમજ અને પ્રતિશ્નાના સસરાજી. સ્વ. પ્રતાપભાઈ મહાવીરભાઈ, સ્વ. ગોમતીબેન ગણાણ, સ્વ. આનંદીબેન કોઠરી, સ્વ. તારાબેન પુજાર, સ્વ. ઈન્દુબેન ગણાણ અને સ્વ. આશાબેન સોમશ્યાના ભાઈ. પ્રાર્થનાસભા તા. ૨૦-૩-૨૫ના પથી ૭. સ્થળ: ગ્રેન્ડ બેન્કવેટ હોલ, બોલ રૂમ નં.૧, આર.બી.કે. ઈન્ટરનેશનલ સ્કૂલની પાછળ, ગોવિંદ-ગેમ્યુર (વેસ્ટ). લોકીક વ્યવહાર સંસ્કર બંધ છે. કોળે

ડેડાણવાળા, હાલ-નાલાસોરા સ્વ. લીલાવતીબેન મણીલાલ મહેતાના પુત્ર જીતુભાઈ (ઉ.વ. ૬૩) તે વખતના પતિ. ક્ષિત્રા, કુમ્ભ, શ્રુતિકા પિતાશ્રી. ચીમનલાલ, ઉપાબેન, ગં.સ્વ. નિર્મળાબેન, ગં.સ્વ. કુંદનબેન, દિનાતાબેન, રસિકભાઈ, આશાબેનના નાનાભાઈ. બાબરીયાધારવાળા વસાણીલાલ હરીલાલ પારેખના જન્માં. મોસાળપક્ષે કેળવણીના સ્વ. ભવાનંદાસ જીવનદાસ સંઘવીના ભાણેજ. સોમવાર, તા. ૧૭-૩-૨૫ના શ્રીજયશરણ પામેલ છે. તેમની સર્વ પક્ષની પ્રાર્થનાસભા ગુરુવાર, તા. ૨૦-૩-૨૫ના ૪થી ૬. સ્થળ: પાવનધામ, મહાવીરનગર પાવનધામ માર્ગ, બી.સી.સી.ઓ. ગ્રાઉન્ડની સામે, કોલેજીલી (વેસ્ટ).

કચ્છી લોહાણા સ્વ. ગોદાવરીના મંગલદાસ પોપના સુપુત્ર નરેન્દ્રભાઈના ધર્મપત્ની અં.સો. સુવર્ણબેન (ઉ.વ. ૭૪) તે ક્ષત્ર અને કવિતાના માતૃશ્રી. પાવલ અને અંબરીશભાઈના સાસુ. તે ચંબળે મહાસુભલાલ શાહની સુપુત્રી. લાલજીભાઈ, સ્વ. ભાણજીભાઈ, સ્વ. બેળીબેન, હંડાબેન અને સ્વ. મંજુબેનના ભાભી. તે તા. ૧૯-૩-૨૫ના શ્રીજયશરણ પામેલ છે. (લોકીક વ્યવહાર બંધ છે.) કોળે

જાકરાબાદવાળા હાલ દાદર સ્વ. બુદાવનદાસ દેવીલાલ મહેતાના ધર્મપત્ની ગં.સ્વ. મંજુલાબેન (ઉ.વ. ૬૧) તા. ૧૯-૩-૨૫ના શ્રીજયશરણ પામેલ છે. વિજય, જયશી સુરેશકુમાર મહેતા, મીના ભરતકુમાર પારેખ, નીતા રાજુભાઈ સંઘવી, દિનની વલ્લભભાઈ શાહના માતૃશ્રી. દિનાના સાસુ. વિરાજ, ચૈતીના દાદી. સ્વ. કપિલાબેન મગનલાલ અને પુષ્પાબેન હરીન્દ્રભાઈના ભાભી. વિષ્ણુ પક્ષે કચ્છેડવાળા મોહનલાલ મગનલાલ મોદીના દીકરી. પ્રાર્થનાસભા તા. ૨૧-૩-૨૫, શુક્રવારે ૫.૦૦થી ૭.૦૦. એક.પી.એ.વ. હોલ, એક.પી.એ.વ. બિલ્ડિંગ, લાલા લજપતરાય માર્ગ, હાજીબલી, મુંબઈ.

કોળે રાજુલાવાળા પ્રવીણભાઈ રતિલાલ શામજી દેશી (ઉ.વ. ૭૭) તે ઈનાબેનના પતિ. મેહુલ અને મેઘનાના પિતા. કંબા અને મુંબઈભેનના સસરા. સ્વ. તાપીદાસ, સ્વ. હરેશભાઈ, ક્યાબેન રસિકલાલ પારેખના ભાઈ. રતિલાલ શામજી સંઘવીના જન્માં તા. ૧૯-૩-૨૫ને બુધવારે શ્રીજયશરણ પામ્યા છે. પ્રાર્થનાસભા ૨૧-૩-૨૫ શુક્રવારે ૫ થી ૭. વનિતા વિશ્રામ હોલ, પ્રાર્થનાસમાજ, રિયાલ્ટસ હોસ્પિટલની બાજુમાં. નાગર શ્રાધ્ધ

વાલમ ગામ હાલ વિલેપારલે, આનંદીબેન ભુવિંદાસ ત્રિવેદી (ઉ.વ. ૯૫) તે ક્ષત્રીય, વિદ્યાળા, પુજાર, દિલીપી અજય, સમીરના માતૃશ્રી. તેજલ, સ્વ. શીલા, હેમા, સીમાના સાસુ. વિનિત, ભવ્ય, પ્રણવ, પ્રાથ અને જીવનના દ્રવી તા. ૧૯/૩/૨૫ને મંગળવારે હાટકેશરણ થયા છે. સોરઠીયા બ્રહ્મભવિય

વિત્તલ નિવાસી હાલ મિરા રોડ, સ્વ. જમનાદાસ રણાણી નિર્મલાબેન પત્ની ગં.સ્વ. રમ્યાબેન (ઉ.વ. ૯૧) સોમવાર, તા. ૧૭/૩/૨૫ના શ્રીજયશરણ પામ્યા છે. તે બાબાભાઈ, સુરેશભાઈ, હસમુખભાઈ, દિલીપીભાઈ તથા ઈન્દુબેન, હર્ષદ છાટબાર, લતાબેન કિશોર છાટબાર, ચંદ્ર મુકેશ રાહડે, નિતા પદેશ આશરના માતૃશ્રી. પાલીણા નિવાસી સ્વ. દેવવંદ સવજી જાજીલાલ દિકરી. વિણા, ઉલા, આશા, ગીતાના સાસુ. મહેશ, હેમલ, વિનય, પુજા, કોરમ, દર્શના દ્રવી. પ્રાર્થનાસભા તા. ૨૦/૩/૨૫ને ગુરુવાર ૪ થી ૬. બી.એ.પી.એ.સ્વ. સ્વામીનારાયણ મંદિર, સેક્ટર નં.૧૦ શાંતિ નગર, મિરા રોડ (ઈસ્ટ) લોકીક વ્યવહાર બંધ છે. કોળે

ચારોડિયાવાળા હાલ કાંદિવલી, સ્વ. બળવંતરાય જમનાદાસ મહેતાના ધર્મપત્ની તીજીબેન (ઉ.વ. ૯૦) તે વિરાગ-નિમીયા તથા બીજાલ હિતપ્રભાસ ગોરેશીયાના માતૃશ્રી. સ્વ. બાબુભાઈ, મનુભાઈ, મધુબેન ભુપતરાય વળીયા, મુસ્તાબેન હસમુખરાય સંઘવી, કપિલાબેન ચંદ્રકાંત મહેતા, સ્વ. સરલાબેન જગદીશકુમાર મહેતાના ભાભી. સ્વ. હરજીવનદાસ ગાંધીના દીકરી. સ્વ. તુલસીદાસ તથા સ્વ. ચંપકલાલ હરજીવનદાસ ભુતાના ભાણેજ. ૧૬/૩/૨૫ના શ્રીજયશરણ પામેલ છે. પ્રાર્થનાસભા તથા લોકીક વ્યવહાર બંધ રાખેલ છે. પોરબંદર શ્રીમાળી વલ્લભ વૈષ્ણવ મુંબઈ નિવાસી ગં.સ્વ. જસુમતી મધુરાભાઈ ગાંધી (ઉ.વ. ૯૪) ગોંડરા મુખેના તા. ૧૭-૩-૨૫ના શ્રીજયશરણ પામ્યા છે. તે સ્વ. ત્રિભોવનદાસ લીલાલ દરબારીના સુપુત્રી. રમી (રમીલા) કીર્તીકુમાર તથા માલવિકાના માતૃશ્રી. સ્વ. ચંદ્રકાંત લોકીક, માલિની, અશોક જેલાલ

ગોરેજી રુસ્તમ દસતુર તે પરવીજ ગોરેજી દસતુરના ધની તે મરદમુ ઓસતી ધન્યાય એવરદ રુસ્તમજી દસતુરના દીકરા. તે સનાધાના પપ્પા. તે શેરનાઝ, મીનુ અને મરદમુ ગુલાબના ભાઈ. તે ફરીદા તથા મરદમુ નોશીર પટેલના જન્માં. તે તુશના, અરનાઝ, કિરોઝ, વીરાના મામા. તે ઝીનીયાના કાકા. તે ફેઝાહ, હોરોદાર, ફરાહ, નોશીરવાન, ફરાહ, કેરસી, ચીંગણા માસા. (ઉ.વ. ૬૮) રે.કે. સી-૨૪/૬, ગોરેજી હીલ, સાઈડ કોલોની. એલ.બી.એસ. માર્ગ, પીરોજશા નગર, લિકોલી (વે). મુંબઈ-૪૦૦૦૭૯. ઉત્કમ્પાણીના કિના: તા. ૨૦-૩-૨૦૨૨ પને દિને બપોરે ૩.૪૫ વાગે. ઉપરની હોટીલાલ બંગલોમાં છેલ્લું.

ગોરેજી કેમશરુ પટેલ તે મરદમુ મારુખના ધની. તે મરદમુ આલામાય કેમશરુ પટેલના દીકરા. તે તનાઝ ને ફેરીના પપ્પા. તે ફીરોઝના સસરા. તે મરદમુ મેહુરુ, હોમયા, એમી, નરોજી, એચના ભાઈ. તે આનંદીશા મા મમાવાજી. (ઉ.વ. ૭૫) રે.કે. : આર -૧૪, આવાબાગ, એસ.ટી. ૩પો સામે, વી.ટી.સી., નવસારી, જુજરા-૩૯૬૪૪૫. ઉત્કમ્પાણી કિના: તા. ૨૧-૩-૨૦૨૨ના દિને બપોરે ૩.૪૫ વાગે ઉપરની ભાભા નં-૧માં ડુંગરવાડી. ધન નોશીર સેહના, તે નોશીર જહાંગીર સેહનાના પત્ની. તે રતનાશા જમશદ પટેલ અને મરદમુ કુંદરભાઈ રતનાશા પટેલના પુત્રી. તે સોહરાબાના માતા. તે મરદમુ તેહમી, મરદમુ જમશદ, મરદમુ જેડુ તે મરદમુ જાલના બહેન. તે મરદમુ જહાંગીર અને મરદમુ દિનાબાઈના વડુ (ઉ.વ.૯૫)

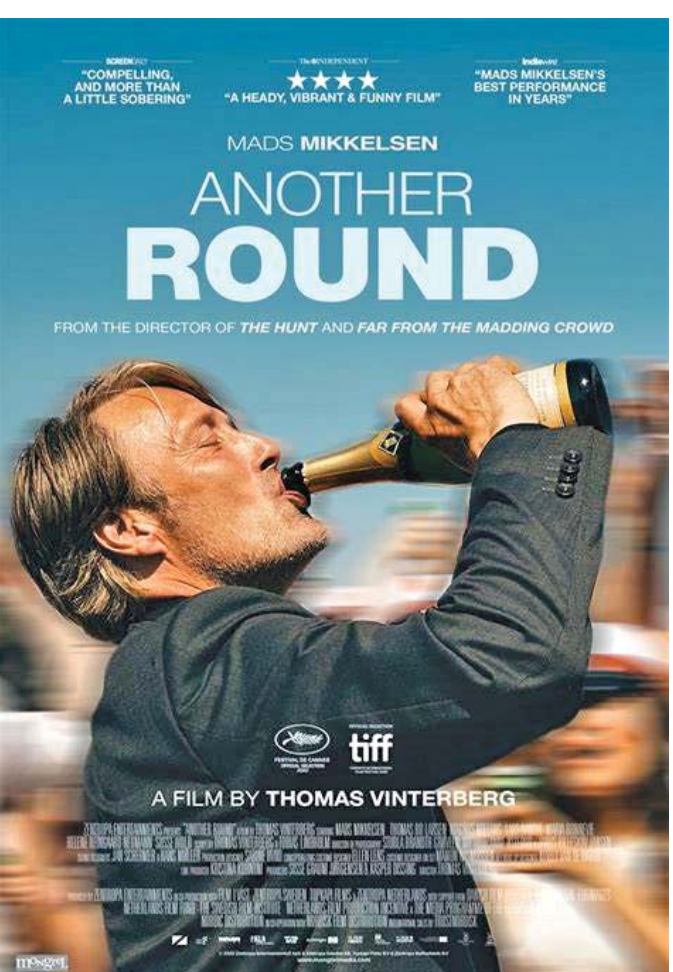
જૈન મરાઠી

પુસ્તક

અનધર રાઉન્ડઃ વધુ ફિક્ક ...વધુ નશો વધુ આનંદ આપી શકે?

મેલ મેટર્સ અંકિત દેસાઈ feedback@bombaysamachar.com

ગયા અઠવાડિયે વડોદરામાં જે હિટ એન્ડ રનની ચક્રવારી ઘટના બની એમાં 'અનધર રાઉન્ડ' અને 'નીકિતા' આ બે શબ્દ અત્યંત ચર્ચામાં આવ્યા, કારણ કે હિટ એન્ડ રનનો મુખ્ય ગુનેગાર અકસ્માતમાં એક જણનો જીવ લીધા પછી 'અનધર રાઉન્ડ', 'અનધર રાઉન્ડ'ની સાથે 'નીકિતા'ની બૂમો પાડી રહ્યો હતો. એમાં આ 'નીકિતા' કોણ છે એની ઓળખ મળતી નથી, પણ પાછળથી પોલીસ તપાસમાં ખબર પડી કે ગુનેગાર રક્ષિત ચોરસિયાના ઘરમાં 'અનધર રાઉન્ડ' નામની ફિલ્મનું પોસ્ટર પણ ચોટાડવામાં આવ્યું હતું. વર્ષ ૨૦૨૦માં રિલીઝ થયેલી આ એક ડેનિશ ફિલ્મ હતી, જેના કેન્દ્રમાં નશો હતો.

બાળઉછેર? આપણી બદતર થઈ રહેલી કે જવણી પદ્ધતિઓ કે પછી દિવસે ને દિવસે વધતી જતી અને આપણને ભૌતિકતાની જાળમાં ફસાવતી જતી આપણી ખરીદશક્તિ? આ ફિલ્મમાં કારણ જે હશે એ ન કહી શકાય. બલકે ઉપરોક્ત તમામ કારણ પણ આપણે સૌએ વિચાર કરવો પડશે, કારણ કે આપણું વૈચારિક પછાતપણું અને આપણી નિભર મૂલ્યહિનતા હવે છાપરે ચઢીને તેનું પાપ પોકારી રહી છે. આપણે સ્વીકારવું પડશે કે આપણે ક્યાંક ને ક્યાંક દિશાહીન થઈ રહ્યા છીએ અને આપણે સતત ને સતત પલાયનવાદી પણ બની રહ્યા છીએ. પલાયન શેનાથી? તો કે આપણા વર્તમાનથી, વર્તમાનની આપણી સમસ્યાઓથી કે બધા જ અન્ય પ્રશ્નોથી જે આપણે લટકતા રાખ્યા છે અને જેની સામે આંખો મેળવવાનું આપણી પાસે કરેજ નથી.

એ ફિલ્મમાં ચાર મિત્રોની વાત થઈ છે, જે મીડ લાઈફ કાર્ટીસિસનો સામનો કરી રહ્યા છે અને એમને એક પ્રયોગ કરવાનું સૂઝે છે. આ પ્રયોગ એટલે હંમેશાં ઊર્જાવાન અથવા હકારાત્મક રહેવા માટે શરીરમાં સતત આલ્કોહોલનું પ્રમાણ જાળવી રાખવાનો અખતરો કરે છે, જેથી એમની અંદરનો આત્મવિશ્વાસ પણ જળવાયેલો અને સર્જનાત્મક રહીને પોતાની મીડ લાઈફ કાર્ટીસિસનો સામનો કરી શકે!

કદાચ આ જ કારણે આપણી અંદર એક ભય અથવા તો અહમ્ પણ ઊભો કરી રહ્યા છે અને આપણે આર્ટિફિશિયલ આનંદની દિશામાં ધકેલાઈ રહ્યા છે. આ આર્ટિફિશિયલ આનંદ એટલે એ તમામ બાબત, જે આપણને આપણા વાસ્તવથી દૂર લઈ જઈ રહી છે અને આપણે ધારી લીધેલી કે ધારવા ઈચ્છીએ છીએ એવી કલ્પનાઓમાં આપણને જીવતા રાખે છે. બાકી, આવા હિટ એન્ડ રન એ તો દેખીતી ઘટનાઓ છે એટલે ચર્ચાઈ રહી છે. બાકી, સમાજનો બહુમતી વર્ગ એક યા અન્ય રીતે નશામાં છે, જેને કારણે આપણી ડેમોક્રેટિક-લોકતાંત્રિક સિસ્ટમમાં પણ ઘણો સડો ઘૂસી ગયો છે. ખાસ તો સિવિક સેન્સથી આપણે દિવસે ને દિવસે દૂર થઈ રહ્યા છીએ!

જેમ શરાબના શરૂઆતના કે પહેલાં તબક્કામાં થાય છે એમ શરૂઆતમાં તો એ મિત્રોને ખૂબ મજા આવે છે, પરંતુ જેમ જેમ આલ્કોહોલનું પ્રમાણ અને એની ડિપેન્ડેન્સી - અવલંબન વધવા માંડે છે એમ ચારેય મિત્રના જીવનમાં નવી, વેચાતી લીધેલી સમસ્યાઓનું પ્રમાણ વધતું જાય છે. અને અંતે સાબિત એ જ થાય છે કે આલ્કોહોલ કે ઈવન કોઈ પણ નશો આપણને સુખી કરી શકતો નથી. હા, ગુજરાત નશાબંધી ખાતાના સૂત્રની જેમ 'નશો નાશનું મૂળ' જરૂર બને છે!

અહીં ચિંતાનો મુદ્દો એ છે કે આપણે ત્યાં નશાને શરણે જવાનું પ્રમાણ આટલું બહુ વધી કેમ ગયું છે? દેશમાં દર રોજે દિવસે ગંભીર હિટ એન્ડ રન થઈ રહ્યાં છે, જેમાંના લગભગ ડ્રાઈવર્સ નશાની હાલતમાં પકડાયા છે. આ ઉપરાંત નશાની હાલતમાં રસ્તાઓ પર ધમાલ કરતા, પોલીસ સાથે ઊંચા અવાજે માથાકૂટ કરતા કે સીનસપાટા કરતા યુવાનો-લોકોની સંખ્યામાં અત્યંત વધારો થયો છે.

- તો એના મૂળમાં શું હશે? આપણી કથળતી જતી અને લગભગ ખાડે ગયેલી મૂલ્ય વ્યવસ્થા? આપણો

બેર, આ આખી ચર્ચાઓ મુખ્ય સૂર આત્મમંથનનો છે. આ એ જ પ્રજ્ઞા છે, જે પ્રજ્ઞાએ સો વર્ષ પહેલાં ચંપારણ, બારડોલી સત્યાગ્રહ, ચોરીચોરા કે હિંદ છોડો આંદોલનો કર્યા હતા. એ પ્રજ્ઞાના ફરજંદોમાં મૂલ્યહીનતા, પલાયનવાદ અને નિભરતાનો દબદબો કઈ રીતે ઘૂસી ગયો? અગેઈન પાછો પ્રશ્ન એ જ ઊઠે છે કે એનાં કારણ શું? શું આમાં કોઈ વર્ગ વિશેષ પ્રભાવ પાડી રહ્યો હશે? એક યા અન્ય રીતે? આપણે આત્મમંથન કરવું જ પડશે અને આપણી વેલ્યુ સિસ્ટમ ફરીથી અત્યંત બળવાન કરવી જ પડશે, નહીંતર સમાજ તરીકે આપણે ભાગે હજુ વધુ ભોગવવાનું આવશે!

ડિયર હની... તારો બન્ની પત્નીને પત્ર

કૌશિક મહેતા
feedback@bombaysamachar.com

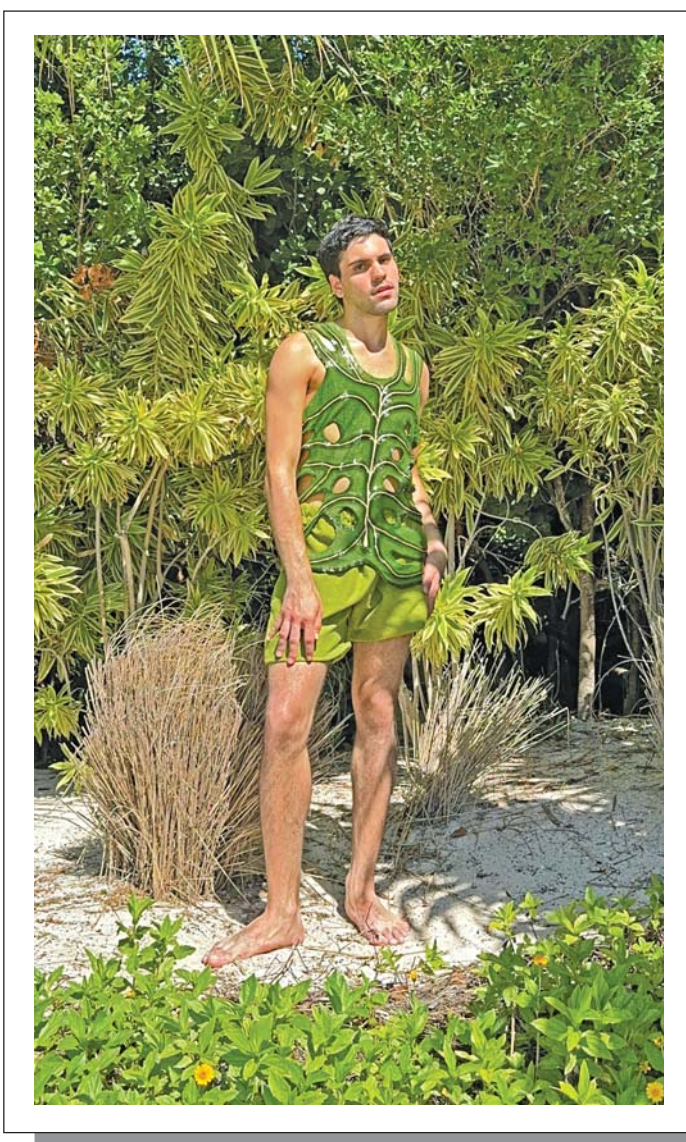
લાવ, તારા હાથ ચૂમી લઉં!

ડિયર હની,
આપણે બંને સાથે 'માસ્ટર સેક' કાર્યક્રમ જોતા હોઈએ ત્યારે મને કેટલાક વિચાર આવે છે. રસોડું અને રસોઈ એ બંને સ્ત્રી સાથે કેટલા બધા વણાઈ ગયા છે. હોટેલ કે રેસ્ટોરનમાં ભલે પુરુષો રસોઈ બનાવતા હોય, પણ ઘરમાં સ્ત્રીઓ રસોઈ બનાવે એના તોલે કોઈ ના આવે. કોઈ પણ ઘરમાં દીકરી જન્મે તો એને રસોઈ જરૂર શીખવવામાં આવે છે ને એ જલદી બહુ શીખી પણ જાય છે... જાણે એ દીકરીનો જન્મજાત ગુણ... બીજા બાજુ, આ રસોઈકળા છોકરાઓને શીખતા વાર લાગે છે, પણ જે ઘરમાં દીકરી ના હોય ત્યાં છોકરાઓ થોડી થોડી રસોઈ તો શીખી જતા હોય છે, જેમ કે, હું થોડું થોડું બનાવી લેતો હોઉં છું. તારી પાસેથી પણ શીખ્યો છું. બાએ એ તો ઘણું બહુ શીખાવ્યું હતું. દરેક ઘરમાં નવી વડુ આવે અને એ રસોઈ બનાવે ત્યારે ઘરના સભ્ય અને ખાસ કરીને પતિદેવ એમ જરૂર કહે છે : 'બા જેવું તો નથી..'. પત્નીએ ગમે તેટલી સારી રસોઈ બનાવી હોય પણ બાની રસોઈ પાસે એ ઉણી ઊતરે છે. મારી બા તો ખાવાના અને ખવડાવવાના બહુ શોખીન. 'માસ્ટર સેક' માં સ્પર્ધકોને કહેવામાં આવે છે કે, તમે જે વાનગી બનાવો એને નેકસ્ટ લેવલ સુધી લઈ જાવ... મારી બા આવું જ કરતાં. આ વિશે આપણે કેટલીવાર ચર્ચા થઈ છે. મને તો એવું લાગે છે કે, મહિલાઓ ઘરમાં મલ્ટિટાસ્કીંગ તો કરે જ છે, પણ સાથે એમની પાસે જે આઈડિયા હોય છે એ તો અદ્ભુત હોય છે. મારી બા તો વાનગીનાં નામ પણ રૂપકડાં રાખતાં. એકવાર મારો મિત્ર ઘેર આવેલો. એણે સાંભળ્યું કે, 'આજે તો બા ગુલાબ ચટકિયું બનાવવાનાં છે' એને એમ થયું કે, આ નવી વાનગી છે. એ બેઠો રહ્યો. અમે બે ભાઈ ઘેર હતા એ બનાવવાનાં છે' એને એમ થયું કે, આ નવી વાનગી આવી અને અમે તો જમવા લાગ્યા. મિત્રને થયું કે, પેલી વાનગી તો ના જમવા બેઠા. ધાળીમાં વાનગી આવી અને અમે તો જમવા લાગ્યા. મિત્રને થયું કે, પેલી વાનગી તો ના આવી. એણે પૂછ્યું કે, 'માસી, પેલી નવી વાનગી બનાવવાનાં હતાં તો એ ક્યાં?' મારી બા કહે: 'આ રહી ને, આ બે ભાઈઓ ખાય છે એ જ છે!'. અમારી ધાળીમાં વધારેલી રોટલી હતી અને એનું બાએ નામ પાડ્યું હતું : 'ગુલાબ ચટકિયું'! બીજું કે, એક જ સબ્જ કે કઠોળ કેટલી જુદી જુદી રીતે બને છે? મગનું શાક કેટલા પ્રકારે બને છે? મગ સુકા, મગ રસાવાળા, છાશીયા મગ. બટેટાનું શાકની વાત કરો, સૂકી ભાજીથી માંડી ભરેલું... કેટલી વરાઈટી!

એક બીજી વાનગી પણ મને યાદ છે. તેનું ય એની ખબર છે. દિવાળીનો સમય આવે ત્યારે એ વાનગી બા બનાવતાં. નાસ્તાનાં ડબ્બામાં ચવાણું અને સેવ ને ગાંઠિયા ભર્યાં હોય, એ ખાલી થવા આવે ને ભૂસું વધે તેમાંથી બા મજાની વાનગી બનાવતાં જેનું નામ હતું : 'સુકા સમોસા!'. સૂકી કચોરીની જેમ સૂકા સમોસા. બહુ ભૂસું ભેગું કરે અને એમાં મસાલા ઉમેરે, પછી રેન્જુલર સમોસા બને એ રીતે જ સ્ટફિંગ તૈયાર અને એના સમોસા બને. એ એટલા સ્વાદિષ્ટ લાગતા કે દિવાળી પર મહેમાનો આવે તો એ જરૂર પૂછતા : 'આ સમોસા બનાવો છો કઈ રીતે?' પછી બા એની રેસીપીનો ખુલાસો કરતાં ત્યારે મહેમાનો બહુ અચરજ પામતા.

તારી પર પણ મારી બા જાણે હાથ મૂકતા ગયાં છે. એના જેટલી જ સ્વાદિષ્ટ રસોઈ તું બનાવે છે. તારી બા એટલે કે મારાં સાસુ પણ ઘણીવાર કહેતાં હોય છે કે, 'તું દાળ ને શાક બનાવે છે એવા મારાથી કેમ બનતા નથી!'. મને તો એ સમજાતું નથી કે, આટલી બધી વાનગીની રેસીપી તમે યાદ કેમ રાખો છો? આ વિશે કોઈએ સંશોધન કરવા જેવું છે. રસોઈના વીડિયોમાં કહેવાતું હોય છે કે, 'એક ચમચી મરચું નાખવું અને સ્વાદ અનુસાર મીઠું'... પણ મેં જોયું છે કે, તમારા હાથથી મોટાભાગે પ્રમાણસર જ મસાલા પડે છે. તમારા હાથ જાણે એ માટે કેળવાઈ ગયેલા ના હોય! 'માસ્ટર સેક'માં સારી વાનગી બની હોય એના હાથ ચૂમે છે ફરાહ ખાન અને બાકીના બે માસ્ટર સેક હાથથી ચમચો નીચે નાખે છે કે, પછી ચમચો ટેબલ પર પછડાડે છે. મને આવું જ મન થાય છે કે, તારા બંને હાથ ચૂમી લઉં. દરેક ઘરમાં આ સિસ્ટમ શરૂ કરવાની જરૂર છે. સારી વાનગી બને ત્યારે ઘરના બધા સભ્યો એને વખાણે. જોકે, સારી મોટાભાગે એનું બનતું નથી. સારી રસોઈ બનાવવી એ તો ઘરની જવાબદારી છે એનું બધા સમજે છે. પુરુષ કહેતો રહે છે કે, અમારે ઓફિસમાં કેટલાં કામ હોય છે. એ સહેલાં નથી હોતાં, પણ રસોઈ કરવી પણ સહેલી નથી હોતી. કોરોના કાળમાં અસંખ્ય પુરુષોએ પ્રયત્ન કરી જોયા, પણ રોટલી ગોળ થતી નહોતી. મોટાભાગે કોઈ દેશના નકશા જેવી જ બનતી રહેતી. માત્ર રોટલીની જ આ વાત નથી. કોઈવાર રસોડામાં પુરુષ અડધો કલાક ગાળે તો ખબર પડે કે આ કેટલું અઘરું કામ છે.

તારો બન્ની

કુદરત સાથે સુમેળ સાધે છે કાર્લ સૂનાવાલાનાં ડિઝાઈનર આઉટફિટ

ફેશન ડિઝાઈનર કાર્લ સૂનાવાલાએ પોતાની ક્રિએટિવ ડિઝાઈનમાં કુદરત સાથે અનોખો સુમેળ સાધ્યો છે. ફેશન જગતમાં આંખના પલકારામાં ટ્રેન્ડ આવે છે અને જાય છે. જોકે કાર્લ સૂનાવાલા ફેશન પ્રત્યે અનોખો અભિગમ ધરાવે છે. કળા, હસ્તકળા અને કાર્યક્ષમતાનો સંગમ તેમના ક્રિએશનમાં દેખાઈ આવે છે. ફેશન-ઈન્ડસ્ટ્રીમાં કાર્લ એક અલગ સ્થાન ધરાવે છે. તેમણે આકર્ષક ડિઝાઈન, ટકાઉ અને કુદરત સાથે તાલમેલ સાધી શકે એવી ક્રિએટિવિટી દેખાઈ છે. તેમનું કામ માત્ર કપડા સુધી જ સીમિત નથી રહ્યું. તેમની ડિઝાઈન એક સ્ટોરી, નવીનતા અને ફેશનની ફરીથી કલ્પના કરવા વિશે છે.

કાર્લ માટે ફેશન એક ફેઝિકલ કે પછી માત્ર ધાગા જ નથી. એ તો કળાત્મક અભિવ્યક્તિ અને સમસ્યાનું નિરાકરણ છે. તેમણે પ્રતિષ્ઠિત રહીડ આઇલેન્ડ સ્કૂલ ઓફ ડિઝાઈનમાં ઈન્ડસ્ટ્રીયલ ડિઝાઈનની સ્ટડી કરી હતી. ફેઝિકેશન વિશેનું અતુલનિય જ્ઞાન અને સંશોધનકર્તાના અનોખા દૃષ્ટિકોણને તેઓ જોડવામાં સક્ષમ હતાં. કાર્લ કહે છે, 'ડિઝાઈન પ્રત્યેનું મારું આકર્ષણ કળાને કાર્યક્ષમતા સાથે જોડવાનું હતું. ફેશન એક અદ્ભુત માધ્યમ છે કે જેમાં તમે કાંઈક સુંદર બનાવી શકો છો, પરંતુ એનો પણ એક ઉદ્દેશ હોવો જરૂરી છે. એ તમને ફિટ, સમય સાથે તાલબદ્ધ અને શરીર પર બંધબેસતું હોવું જોઈએ.'

તેમની આ જ ફિલોસોફી તેમના મોન્સ્ટર લીફ ટોપનો પુરાવો છે. જેમાં હાથથી બનાવેલા વાઇબ્રન્ટ ટ્રોપિકલ ગ્રીન્સ સ્ટ્રાઇપ્સ રેપરોડેન્સ ટોપમાં ઊભરી આવે છે. આ ડિઝાઇન માત્ર આકર્ષક કરવા માટે નથી બનાવી, પરંતુ એને પહેરવા માટે, શરીર સાથે મેળ ખાય અને કુદરતી જગત સાથે જોડી શકે એ હેતુ છે. કાર્લ કહે છે, 'મને કુદરત પાસેથી પ્રેરણા લેવી ગમે છે અને એને હું કપડામાં પરિવર્તિત કરું છું. કળા અને વ્યવહારિકતા સાથે સંતુલન શોધવું એ જ એનો ઉદ્દેશ છે.'

સૂનાવાલાની સર્જનાત્મક પ્રક્રિયામાં કુદરત મધ્ય સ્થાને છે. એ વિશે કાર્લ કહે છે, 'કુદરતી દુનિયા એ જ મારી મોટી પ્રેરણા છે. એમાં સ્વરૂપ, કાર્ય અને સુંદરતાને સંતુલિત કરવાની

પૂબી છે.'

આ જ કારણ છે કે તેમની ડિઝાઈનમાં કુદરતને વધુ મહત્ત્વ આપવામાં આવ્યું છે. તેમની ડિઝાઈનમાં મુખ્યત્વે પર્યાવરણથી પ્રેરિત ઓર્ગેનિક પેટર્ન્સ, ટેક્સચર્સ અને કલર જોવા મળે છે. તેમનાં ફાયર લિલ્સ કલેક્શનમાં કુદરતને સચોટ રીતે દેખાડવામાં આવ્યું છે. તેમણે જવાણાઓને પ્રવાહિતા અને ગતીને કળાના પહેરવા યોગ્ય આઉટફિટમાં રૂપાંતરિત કરી છે. સાથે જ પારદર્શક સામગ્રીનો ઉપયોગ કરીને ઝબકતા પ્રકાશનો ભ્રમ ઊભો કરે છે. તેમની ડિઝાઈન માત્ર આકર્ષક જ નહીં, પરંતુ ચિંતનશીલ, વિકાસશીલ અને પહેરતાની સાથે જ મોહિત કરી દે એવી છે.

ફેશન ઈન્ડસ્ટ્રી ઝડપથી અને તરત સંતુષ્ટિ આપતી હોવાથી સૂનાવાલાની ડિઝાઇન તરોતાજા કરનારી છે. એ વિશે કાર્લ કહે છે, 'હું એક છોડની જેમ મારા વિચારો અને આઇડિયાને પાંગરવા દઉં છું. ડિઝાઈનને કુદરતી આકાર પામવા દઉં છું. એની સાથે જ મટિરિયલ, સંદર્ભ અને પડકારોથી એને પ્રભાવિત થવા દઉં છું. આ દૃષ્ટિકોણ ઊંડાણપૂર્વક અને મૌલિક વિચારમાં પરિણમે છે. દરેક પરિધાન અને એક્સેસરી અમારી અચાક મહેનતનું ફળ છે. સાથે જ એને પહેરનાર અને કુદરતી સૌંદર્યની એમાં ખૂબ કાળજી લેવામાં આવી છે.'

કાર્લ માટે કોઈ એક ક્ષેત્રમાં આગળ વધવું એ માત્ર ધ્યેય નથી. તેને તો માર્ગમાં આવતાં અવરોધોને તોડવા છે. એ વિશે કાર્લ કહે છે, 'મારી ઇચ્છા છે કે મારા પ્રોજેક્ટ્સ કળા, ડિઝાઈન અને હસ્તકળાની વચ્ચે અસ્તિત્વ રાખે, જેમાં તેમને ફક્ત કામ નથી કરવાનું પરંતુ સ્ટોરી પણ કહેવાની હોય છે.'

કાર્લ માત્ર એક ઘરેડમાં જ બંધાઈ નથી રહેવા માગતાં. કાર્લ સૂનાવાલા સાબિત કરી રહ્યા છે કે તેમની ડિઝાઈન ઇન્ટરસેક્શનમાંથી આવે છે કે જેમાં ક્રિએટિવિટી, હેતુ અને ટકાઉપણાનો મેળ થાય છે. તેમનું કામ એ વાતનો સંકેત આપે છે કે ભવિષ્યની ડિઝાઈન માત્ર વસ્તુઓ બનાવવા પૂરતી જ નથી, પરંતુ વસ્તુઓને મહત્ત્વપૂર્ણ બનાવવા વિશે છે.

કથા કોલાજ
કાજલ ઓઝા-વૈદ્ય
feedback.ladki@
bombaysamachar.com

નામ: કેપ્ટન લક્ષ્મી સહગલ
સમય: ૧૯૮૮
સ્થળ: કાનપુર
ઉંમર: ૮૩ વર્ષ
(ભાગ: ૧)

‘ભારતના સ્વતંત્રતા સંગ્રામના યુદ્ધોરિયા અને હિસ્ટોરિયાથી મને ડર લાગતો હતો. હું હંમેશાં વિચારતી કે, જે લોકો સ્વતંત્રતા સંગ્રામમાં પોતાનો જીવ આપી દેવા તૈયાર થયા છે એ લોકોને ‘સ્વતંત્રતા’ શબ્દનો અર્થ પણ સમજાય છે ખરી? ફક્ત બ્રિટિશને હટાવવાથી આપણે સ્વતંત્ર નહીં થઈ શકીએ, આપણી પોતાની સિસ્ટમ-સરકાર અને સ્વરાજની સાથે અનેક જવાબદારીઓ આવશે... પરંતુ, એ બાબતે સ્વતંત્રતા સંગ્રામમાં ભાગ લઈ રહેલા અનેક લોકો તકન બેઠરકાર અને અજાણ હતા.’ આ કહ્યું હું ત્યારે આઝાદ હિંદ ફોજ અથવા આઈએનએ (ઈન્ડિયન નેશનલ આર્મી)ની કુટુંબ હાલત મને યાદ આવે છે. નેતાજી સુભાષચંદ્ર બોઝના સ્વપ્ન જેવી આ સેના કશુંય પ્રસ્થાપિત ન કરી શકી. હું, કેપ્ટન લક્ષ્મી સ્વામીનાથન અથવા લક્ષ્મી સહગલ... ભારતની આઝાદ હિંદ ફોજની મહિલા પાંખ, રાણી ઓફ ઝાંસી રેજિમેન્ટની કેપ્ટન. નેતાજી સાથે ખબરખબો મિલાવીને લડી. ભારતની સ્વતંત્રતાનું સ્વપ્ન હેવામાં રાખીને અમે અમારા રસ્તે સ્વતંત્રતાના એ ધ્યેય સુધી પહોંચવાનો અમારો પ્રયત્ન કર્યો, પરંતુ અમે સફળ ન થઈ શક્યા અથવા કહો કે, ભારતની સ્વતંત્રતાના ઇતિહાસમાં આઝાદ હિંદ ફોજને એક નિષ્ફળ પ્રયત્ન તરીકે વગોવી નાખવામાં આવી. નેતાજીના પ્રયાસોને તરંગી અથવા ઈમ્પ્રોવિઝેડલ કહીને એમના પ્રદાનને ભૂલી જવાનો ગુનો ભારતીય ઇતિહાસે કર્યો છે, હું એની સાક્ષી છું. દક્ષિણ પૂર્વ એશિયામાં માર્ચ, ૧૯૪૨માં યોજાયેલી પરિષદમાં જાપાનમાં રહેતા રાસબિહારી બોઝે સ્વતંત્ર ભારતીય રાજ્યની વાત સુભાષચંદ્ર સાથે કરી. એ પછી બેંગલોરમાં બીજી પરિષદ યોજાઈ. સુભાષચંદ્ર બોઝ આ સમયે જર્મનીમાં રહેતા હતા. એમણે સખમરીનીથી જાપાનની યાત્રા કરી અને આ બંને પરિષદમાં ભાગ લઈને આઝાદ હિંદ ફોજની રચનાનું સ્વપ્ન જોયું. સુભાષચંદ્ર માનતા હતા કે, અહિંસાથી બ્રિટિશ સામ્રાજ્ય સામે જીતી શકાય નહીં. ૧૭ ફેબ્રુઆરી, ૧૯૪૨ના દિવસે આઈએનએ (ઈન્ડિયન નેશનલ આર્મી)નો વિચાર રજૂ કરવામાં આવ્યો અને ૫ જુલાઈ, ૧૯૪૩ના દિવસે એની વિધિવિત્ત ઘોષણા કરવામાં આવી. જાપાન દ્વારા યુદ્ધકેરી તરીકે પકડાયેલા બ્રિટિશ સેનાના ૪૦ હજાર ભારતીય સૈનિકોને એકઠા કરીને આ સેના રચાઈ. એમણે સેનાને ‘શ્વેતો દિલ્હી’નું સૂત્ર આપ્યું. આ સેનાનું યુદ્ધ મુદ્દે પહેલાં સિંગાપોર અને પછી રંગૂનમાં સ્થાપવામાં આવ્યું. આ સેનાનો મુખ્ય હેતુ ભારતમાંથી બ્રિટિશ સત્તાને હટાવી આઝાદી મેળવવાનો હતો. આ સેનાએ આરાકાનના માર્ગે આગળ વધી ભારતની બ્રિટિશ સેનાને હરાવી મે, ૧૯૪૪માં મોડક અને કોહિલા કબજે કર્યા હતા, પરંતુ ઇસ્લામ મોરચે તેણે પીછેહઠક કરવી પડી હતી. એપ્રિલ, ૧૯૪૪માં બ્રિટિશ સેનાએ રંગૂન કબજે કરતાં આ સેનાનો મોટો ભાગ કેદ પકડાયો અને મે, ૧૯૪૪માં તેનું વિસર્જન થયું. તેની નિષ્ફળતા છતાં લક્ષ્મી કેને તેણે પ્રશંસનીય કામગીરી બજાવી હતી. હિંદી સૈનિકોમાં રાષ્ટ્રીય ભાવનાનો સંચાર કર્યો તે એનું મોટું પ્રદાન ગણાય.

બીજા વિશ્વયુદ્ધને અંતે આ સેનાના ત્રણ અફસરો કેપ્ટન શાહનવાઝ પાન, કેપ્ટન પ્રેમકુમાર સહગલ અને કેપ્ટન ગુરુબક્ષસિંહ વિલ્લોન ઉપર રાજદ્રોહના આરોપસર દિલ્હીમાં લાલ કિલ્લામાં બ્રિટિશ સરકારે કેસ ચલાવ્યો. તેમનો બચાવ કરવા માટે જવાહરલાલ નહેરુ તથા અનેક ખ્યાતનામ વકીલોને સાથે રાખીને ભૂલાભાઈ દેસાઈ લડ્યા હતા. લક્ષ્મી અદાલતે ત્રણ આરોપીઓને ગુનેગાર ઠરાવી આજન્મ કારાવાસની સજા

લાક્ષ્મી

ભારતની આઝાદ હિંદ ફોજની મહિલા પાંખ રાણી ઓફ ઝાંસી રેજિમેન્ટની કેપ્ટન હું, કેપ્ટન લક્ષ્મી સહગલ...

સ્કી હતી, પરંતુ પ્રયંસ લોકવિરોધને કારણે બ્રિટિશ સરકારે તેમને ૧૯૪૫માં માફી આપીને છોડી મૂક્યા.

આમાંથી પ્રેમકુમાર સહગલ, મારા પિતા!
મારી કથા એટલે મદ્રાસ પ્રેસિડેન્સીના એક ભાગ મલબારમાં જન્મેલી એક સીધી સાદી છોકરીની પ્રયંસ શક્તિઓની કથા! ૨૪ ઓક્ટોબર, ૧૯૧૪ના દિવસે હું જન્મી, મારા પિતા એસ. સ્વામિનાથનના ઘરે. તેઓ મદ્રાસ હાઈકોર્ટમાં એક વકીલ હતા. મારી માતાનું નામ એ.વી. અમ્મુકુટી હતું, એ કેરળના પાલઘાટના વડકચ તરીકે ઓળખાતી. એનું મૂળ અંકકારના રાજવી નાયર કુટુંબ સાથે જોડાયેલું હતું. એ એક સમાજસેવિકા અને સ્વતંત્રતા કાર્યકર હતી. લોકો એમને અમ્મુ સ્વામિનાથન તરીકે ઓળખતા.

એ એટલી વહાલસોથી હતી કે, ગરીબના ઘેર બાળકનો જન્મ કરાવવા અડધી રાત્રે વરસાદમાં દોડી જતી. તો બીજી તરફ, પારિવારિક ઝઘડા સુલઝાવતી હોય ત્યારે એનામાં કોઈ રાજનેતા જેવી કુનેહ અને કોઈ રાજા જેવું કડક વહાણ રહેતું. મારા પિતા ખૂબ ગરીબ ઘરના હતા. એમને શિક્ષણ પરત્વે આકર્ષણ હતું. એમનાં માતા-પિતાએ એમને ના પાડી દીધી કે, આગળ ભણાવી શકશે નહીં કારણ કે, રાતના દીવો કરીને વાંચવા જેટલું તેલ પણ એમના ઘરમાં નહોતું! મારા પિતા રસ્તા પરના દીવા નીચે બેસીને વાંચતા. એ વકીલ બન્યા. એમના માર્કર્સ એટલા સારા આવ્યા કે એમને ‘ગિલક્રિસ્ટ’ સ્કોલરશિપ મળી. એ સ્કોલરશિપ ગયા. ત્યાંથી બેરિસ્ટરની ડિગ્રી લઈને હાઈવે લો કોલેજમાં એમણે પોતાનો અભ્યાસ પૂર્ણ કર્યો. ભારત આવીને એમણે લોની પ્રેક્ટિસ શરૂ કરી ત્યારે મારી મા સાથે એમની મુલાકાત થઈ. રાજવી નાયર કુટુંબની એ દીકરી સાથે એમની ઓળખાણ એક સામાજિક સમારંભમાં થઈ હતી. તેર વરસની બાલિકાવધૂ અને પાંચીસ વર્ષના વિદ્વાન વચ્ચેની એ અજબ પ્રેમકથાનો આરંભ થયો. એક બાલિકાનું આયોજનબદ્ધ સંપૂર્ણ રૂપાંતર

શરૂ થયું. કેટલાંક કુટુંબોએ આ વિવાહનો વિરોધ પણ કરેલો. થોડા વખતમાં વિરોધનો વંદોળ શય્યો અને ૧૯૦૮માં યોદ્ધ વર્ષની અમ્મુ સાથે વડકતમાં સ્વામીનાથન કેરળની લગ્નવિધિ પ્રમાણે સાદાઈથી પરણ્યા. એમણે મારી મા સાથે લગ્ન તો કર્યા, પરંતુ એ સમયનો સમાજ એમનાં લગ્ન સ્વીકારવા તૈયાર નહોતો. એ સમયમાં વિદેશપ્રવાસ કરનાર દરેક વ્યક્તિ ‘પાપી’ કહેવાતો. અંધવિશ્વાસુ અને જુનવાણી સમાજમાં વિદેશ જઈ આવનાર પાસે પ્રાયશ્ચિત્ત કરાવવાની પ્રથા હતી. જો પ્રાયશ્ચિત્ત ન કરે તો એને સમાજની બહાર કાઢવામાં આવતા. એની સાથે રોટી-બેટી વ્યવહાર બંધ થઈ જતો અને સામાજિક પ્રસંગોએ એમને દાખલ થવા દેવામાં આવતા નહીં. એમનો પરિવાર એકલો પડી જતો, એટલે અંતે વિદેશ જઈ આવેલી, ભણેલી-ગણેલી વ્યક્તિઓ પણ પ્રાયશ્ચિત્ત કરવા તૈયાર થઈ જતી. એ સમયમાં સમુદ્ર ઓળંગીને અન્ય દેશમાં જવું એ શાશ્વતક રીતે દેવોનું અપમાન હતું. નાક ઘસીને મંદિરના દેવતાની માફી માગવાથી શરૂ કરીને, હાથમાં અગ્નિ પકડવા સુધીની કોઈ પણ રાજા દેવમંદિરના પૂજારી નક્કી કરતા... મારા પિતાને પણ મંદિરની ૧૦૮ પરિક્ષા કરીને સહુ વડીલોની, મંદિરના પૂજારીની માફી માંગવાનું સૂચન કરવામાં આવ્યું. મારા પિતાએ મજાક કરીને કહ્યું, ‘એક હાથમાં માંસ અને બીજા હાથમાં શરાબ પકડીને પ્રદક્ષિણા કરવા દેશો તો કરીશું!’ પૂજારી નારાજ થઈ ગયા. એમણે મારા પિતાને ન્યાત બહાર કર્યા, પરંતુ મારા પિતાએ સમાજને જે રીતે મદદ કરી એ જોતાં સમાજના અગ્રણીઓએ એમની પ્રશંસા કરી. મારા પિતા સ્ત્રીશિક્ષણના હિમાયતી હતા. એમણે અમારા ગામમાં છોકરીઓ માટે સ્કૂલ ખોલી, દવાખાનું ખોલ્યું અને વધુ બીમાર વ્યક્તિને નજીકના શહેરમાં લઈ જવા માટે એ પોતાની મોટર મફત આપતા. અંતે, એમનું કામ અને સમાજ પરત્વે એમની નિષ્ઠા જોતાં એમને સમાજમાં પાછા લેવાની પૂજારીને ફરજ પાડવામાં આવી. (ક્રમશઃ)■

ભારતની વીરાંગનાઓ
ટીના દોશી
feedback.ladki@
bombaysamachar.com

સાહિત્ય અકાદમી પુરસ્કારથી પુરસ્કૃત પ્રથમ મહિલા અમૃતા પ્રીતમ

નવીન ઋતુ દા કોઈ સંદેશ દેતા
ઈસ કની દી લાજ તૂ પલના વે
બૂર પાવે જે જમીન દે રૂપ ઉતને તહની
અમન દી ઉમર દા અલહાના વે

આ પંજાબી પંક્તિઓનો અર્થ છે: એક નવી ઋતુને સંદેશ પાઠવો, અને કલમની શાન કાચમ રાખો, જો ઘરતીનું વૃક્ષ ખીલે છે, તો એની જ તૂ ન ની ડાળી હંમેશ માટે આપણી છે!

આ રચના જે સંગ્રહમાંથી લેવામાં આવી છે, તેનું શીર્ષક ‘સુનેહડે’ છે. પંજાબી ‘સુનેહડે’નો ગુજરાતી અર્થ ‘સંદેશ’ થાય... ‘સુનેહડે’માં સંદેશાઓ આલેખવા બદલ રચયિતાને ૧૯૫૬માં સાહિત્ય અકાદમીના પુરસ્કારથી પુરસ્કૃત કરવામાં આવી. એ સાથે સાહિત્ય અકાદમી પુરસ્કારથી પુરસ્કૃત એ પ્રથમ મહિલા બની ગઈ... એ પછી પણ અનેક પુરસ્કારોથી અમૃતાને નવાજવામાં આવી. ૧૯૬૮માં દેશનો સૌથી સર્વોચ્ચ પુરસ્કાર પદ્મશ્રી, ૧૯૮૨માં ભારતીય જ્ઞાનપીઠ પુરસ્કાર, અને ૨૦૦૪માં દેશનો બીજો સર્વોચ્ચ પુરસ્કાર પદ્મવિભૂષણ!

એનું નામ અમૃતા પ્રીતમ. મશહૂર પંજાબી સાહિત્યકાર. પંજાબી ભાષાની પ્રથમ કવયિત્રી. કાવ્યો, વાર્તાસંગ્રહ અને નવલકથાઓની લેખિકા. અમૃતાનો જન્મ ૩૧ ઓગસ્ટ ૧૯૧૯ના પંજાબના ગુજરાવાલામાં રાજબીબી અને કરતારસિંહને ઘેર થયો. કરતારસિંહ પૌષ્પ ઉપનામ સાથે કવિતા લખતા. દીકરીનો જન્મ થયો ત્યારે કરતારસિંહે પૌષ્પ શબ્દનો પંજાબીમાં અનુવાદ કરીને અમૃત નામ પાડ્યું. અમૃતનું અમૃતા થઈ ગયું. અમૃતા અગિયાર વર્ષની હતી, ત્યારે રાજબીબીનું મૃત્યુ થયું. કરતારસિંહે દીકરીને સાહિત્યના માર્ગે વાળી. અમૃતા બાળપણમાં જ લખતી થઈ ગઈ. દરમિયાન, સોળ વર્ષની ઉંમરે ૧૯૩૫માં અમૃતાનાં લગ્ન લાહોરના વેપારી પ્રીતમ સિંહ સાથે થયાં. લગ્ન પછી પણ અમૃતા સાહિત્યસર્જન કરતી રહી.

અમૃતાનું સાહિત્ય એટલું ઉત્કૃષ્ટ હતું કે પહેલો જ પુરસ્કાર એને સાહિત્ય અકાદમીનો મળ્યો. જોકે પુરસ્કાર મળ્યાની ક્ષણ વિશે અમૃતા પ્રીતમે આત્મકથા ‘રસીદી ટિકટ’માં નોંધ્યું છે કે, ‘ફ્રેન પર અકાદમીના પુરસ્કારના ખબર સાંભળતાં માથાથી પગ સુધી હું સળગી ઊઠી - હે ભગવાન! આ સુનેહડે મેં કોઈ ઈનામ માટે નહોતા લખ્યા. જેને માટે લખ્યા હતા તેણે વાંચ્યા નહીં. હવે આખી દુનિયા વાંચે તોયે મને શું... તે દિવસે સાંજે એક પ્રેસ રિપોર્ટર આવ્યો. સાથે ફોટોગ્રાફર હતો. તે ફોટો પાડવા લાગ્યો. મેં સામે મેજ પર કાગળ મૂક્યો અને હાથમાં કલમ લઈને કાગળ પર કોઈ કવિતા લખવાને બદલે એક અભાન જેવી દશામાં એનું નામ લખવા માંડ્યું. જેને માટે તે ‘સુનેહડે’ લખ્યા હતા. સાહિર, સાહિર, સાહિર... આખો કાગળ ભરાઈ ગયો.’

આ સાહિર એટલે સાહિર લુધિયાનવી. મશહૂર ગીતકાર અને શાયર... પ્રીતમને પરણેલી અમૃતાનો પહેલો પ્રીતમ. એક મુશાયરામાં બનેનો પરિચય થયેલો. સાહિરના શબ્દોનો જાદુ હતો કે ખામોશ નજરોનો, પણ અમૃતાને સંમોહનનો અનુભવ થયો. કુદરતે પ્રેમાકુર વાલ્યાં અને વરસાદી છાંટણાંએ પ્રેમના છાંડને નવપલ્લવિત કર્યાં. એ સાહિર સાથે કલાકો ગાળતી. દરમિયાન સાહિર સંખ્યાબંધ સિંગારેટો પીતા. અમૃતા એ બળેલી સિંગારેટો સાચવીને મૂકી દેતી, અને એને આંગળીઓમાં પકડીને સાહિરનો સ્પર્શ અનુભવતી. જોકે પ્રેમમાં ગણાપૂર્ણ હોવા છતાં એ ક્યારેય હેવાની વાત હોટે ન આણી શકી.

સામે પક્ષે સાહિરની પણ એ જ ક્ષિતિ હતી. અમૃતાના સાંનિધ્યમાં સાહિરે અધિક સંખ્યામાં ગીતો અને શાયરીઓની રચના કરી. એમણે અમૃતાને ‘તાજમહલ’ શાયરીની સોગાદ આપી. અમૃતાએ જીવનભર એને સાચવીને રાખી. સાહિરે મિલાનની ઇચ્છા દર્શાવેલી, પણ પછી એમનું ખામોશ રહેવું, ધર્મની દીવાલ અને અમૃતાનું પરિણીત હોવું - આ કારણોસર બન્ને એક ન થઈ શક્યાં. સાહિર અને અમૃતાના રસ્તા અલગ થયા. સાહિરની સ્મૃતિમાં અમૃતાએ ‘સુનેહડે’ની રચના કરી અને સાહિત્ય અકાદમીનો પુરસ્કાર પ્રાપ્ત કર્યો. દરમિયાન, પ્રીતમસિંહ સાથેનું લગ્નજીવન તૂટ્યું. કંદલા અને નવરોઝની માતા બનેલી અમૃતાએ ૧૯૬૦માં પતિના નામમાંથી પ્રીતમ રાખીને પતિને છોડી દીધેલો. પતિનો સાથ છોડ્યો અને પ્રેમીનો સાથ છૂટ્યો. સાહિર જીવનમાંથી ચાલ્યા ગયા, પણ અમૃતાના મનમાંથી નહીં. અંગત અનુભવો સાહિત્યમાં, પાત્રોમાં ઝિલાવા લાગ્યા. ‘અશૂ’ નવલકથામાં, ‘એક થી અનીતા’માં અને ‘દિલ્હી કી ગલિયા’માં સાગરના રૂપમાં સાહિરને આલેખ્યા. ખાલીપો સર્જાયેલો સાહિરના જવાથી અમૃતાના જીવનમાં.

સાહિરના જવાથી અમૃતાના જીવનનું બારણું બંધ થયું, પણ ઈમરોઝના સ્વરૂપમાં એક બારી ખૂલી. અમૃતાના જીવનનો ખાલીપો કંઈક અંશે ઈમરોઝે ભર્યો. ઈમરોઝ લેખક અને ચિત્રકાર હતા. બેચની મુલાકાતનું નિમિત્ત બન્યું એક પુસ્તકનું મુખપૃષ્ઠ. બન્યું એવું કે ‘આખિરી ખત’ના મુખપૃષ્ઠ માટે અમૃતાએ ચિત્રકાર સેઠીનો સંપર્ક કર્યો. સેઠીએ શામા નામની ઉર્દૂ પત્રિકામાં કામ કરતા ઈમરોઝની ભલામણ કરતાં કહ્યું, એ મારા કરતાં વધુ સારી ડિઝાઈન બનાવી શકશે... અમૃતા ઈમરોઝને મળી. જાણે ખોવાયેલા કોઈકને સાચું સરનામું મળી ગયું.

ઈમરોઝે સુંદર મજાનું મુખપૃષ્ઠ તૈયાર કરી દીધું, પણ એ ગાળામાં બન્ને એકબીજાની નિકટ આવ્યાં. સારાં મિત્રો બન્યાં. રોજરોજ મળવાને બદલે સાથે જ રહેવા લાગ્યાં. ઈમરોઝ જાણતો હતો કે અમૃતા સાહિરને પ્રેમ કરે છે, પણ એનો એને કોઈ વાંધો નહોતો. ઈમરોઝના સ્કૂટર પર એની પાછળ બેસીને એની પીઠ પર પોતાની આંગળીઓથી સાહિરનું નામ લખ્યું. ઈમરોઝ કાંઈ ન બોલ્યો. અમૃતાએ પૂછી લીધું, ‘મેં તારી પીઠ પર સાહિરનું નામ લખ્યું, તો તને મારું, તો પછી હું શું કામ મહું લગાડું?’

આ ઈમરોઝ સાથે અમૃતા લગ્ન કર્યાં વિના ચાળીસેક વર્ષ રહી. અમૃતાના દિલમાં સાહિર પણ હતો અને ઈમરોઝ પણ. બન્નેને પ્રેમ કરતી અમૃતાએ સાહિર અને ઈમરોઝ સાથેના સંબંધો અંગે કહેલું કે, સાહિર મારા જીવનનું આસમાન છે અને ઈમરોઝ મારા ઘરનું છત્ર!■

ડોઝાન મુદ્દાવસ્થાથી મદ્યાવસ્થા સુધી
શ્વેતા જોષી-અંતાણી
feedback.ladki@
bombaysamachar.com

વહેલી સવારનો પંચેક વાચ્યાનો સમય. શિયાળાની ઋતુના આગમનને બહુ વાર નહોતી એટલે વાતાવરણમાં પણ ગુલાબી ઠંડક વર્તાઈ રહી હતી. એમાં પણ વૃક્ષોથી આરંભાદિત જોગિંગ ટ્રેક પર થોડી વધુ ઠંડી હતી એવું વિહાને લાગ્યું. પોતે ક્યાં સવારના પહોરમાં મીઠી નીંદરના ભોગે જોગિંગ કરવા આવી એવું એકાદવાર એણે વિચારી પણ લીધું. જોકે, આજકાલ કિટનેસ ગોલ્ડસ રાખવા, જીમ કે સાઇકલિંગના ફોટો પોસ્ટ કરવા એ યંગ જનરેશનમાં ઈન લિંગ મનાય છે. એટલે પોતે પણ એ ટ્રેન્ડમાં પાછળ ના રહી જાય એ માટે વિહાને સૌથી સહેલો રસ્તો અપનાવ્યો. સવારે જોગિંગના એકાદ-બે ફોટો લઈ, સોશિયલ મીડિયા પર એને અદ્યત્ન હેશટેગ સાથે પોસ્ટ કરી ફરી ગોઠું ઓઢી પોઢી જવાની સંપૂર્ણ તૈયારી સાથે એ આવેલી. એટલે થોડું ચાલી લીધું. બહુ બધા ફોટોગ્રાફસ, રીલ્સ, વીડિયોઝ બનાવી લીધા, ઝટપટ એ બધાને પોસ્ટ પણ કરી દીધા. પછી હવે હાશકારો લઈ ઘર તરફ પરત થઈ રહી હતી ત્યાં જ સામે દોડી રહેલા એક યુવકમાંથી લાંબી, તીણી ચીસ સંભળાઈ.

વિહાના પગ આચ્ચર્સહ એ તરફ વળી ગયા. જોકે, એને ખ્યાલ નહોતો કે એ દુઃખભરી ચીસ પાડનાર સમારના હતી અને આ એની રોજની આદત હતી. વિહા જેટલી ઉંમરની સમારા એની કલાસમેટ હતી. હંમેશા જોગિંગની શરૂઆતના બે-ત્રણ રાઉન્ડમાં જ એ થાકી જતી અને પછીનો આખો કલાક આવાં નખરાં કરવામાં વિતાવતી. એની મમ્મી અત્યંત ભદ્ર, શાલિન અને હાઈ સોસાયટી કલ્ચરના પ્રતિનિધિ જેવી એટલે બધાં સામે સમારા પર ગુસ્સો કર્યા વિના પરાણે સમારાને ફીટ રાખવાની કોશિશ કરતી. સાથોસાથ ‘મારે દોડવું નથી’ એવી સમારાની જિદ સામે ના ઝૂવાનો દૈક નિષ્ચય પણ સમારાનાં મમ્મીના ચહેરા પર વર્તાયા વગર રહેતો નહી.

‘આજે પણ મને પગ દુઃખે છે’ કહી સમારાએ દોડવાનું બંધ કર્યું એટલે સમારાની મમ્મીનું આખું જોગિંગ શૂપ ગિરાયું. કલાચ સવાર સવારમાં સમારાના રોજિંદા આવા કકળાટથી કંટાળ્યા હોય એમ થોડીવાર ઊભાં રહી એ બધાં આગળ ચાલ્યાં, પણ સમારા કલાસની સૌથી અતડી છોકરી ગણાતી. કોઈ સાથે બહુ બોલતી નહી. એના કોઈ ખાસ મિત્રો પણ નહોતા, એટલે વિહાબેનને યટપટી ઊપડી. એને મા-દીકરીની

તરુણોનું જાહેરમાં કરાતું અપમાન કેટલું યોગ્ય?

રકડકમાં રસ પડ્યો. ગોંસિપ મટીરિયલ દેખાયું. એટલે ઘેર જવાનું માંડી વાળી એ સામે બાંકડા પર બેસી ગઈ.

સમારા અને એની મમ્મી વચ્ચેના શીતવૃદ્ધની સાક્ષી બનવાનો આનંદ લેવા એનું દીનએજ મન તલપાપ બન્યું. જોકે, ખાસતીવાર સુધી પેલા બંને વચ્ચે કોઈ સંવાદ થયો નહી. માત્ર મા-દીકરી પોત-પોતાની જિદ લઈ મોં યડાવી બેસી રહ્યાં. એટલે વિહા કંટાળીને ઊભી થવા જતી હતી ત્યાં કોઈએ સમારાની મમ્મીને એવું કહેવાની હિંમત કરી કે, ‘એને નથી ગમતું તો શા માટે સવારે લઈ આવો છો?’ ત્યારે સમારાની મમ્મીનો જવાબ હતો, ‘એવું થોડું યાલે? Physical activity તો જીવનમાં જરૂરી છે.’ આનું બોલતાં કલાચ એની નજર પોતાના શરીર પર ચોંટા યરબીના ઘર પર નહી પડી હોય? એમ વિચારી વિહાને હસવું આવ્યું. વિહા તરફ આંગળી ચીંધી એણે આગળ ચલાવ્યું. ‘જુઓ, આ બીજી બધી છોકરીઓ કેવી ફિટ છે... કોઈને કંઈ તકલીફ નથી. અમારે આને બસ કંઈ કરવું નથી હોતું. બધી વાતમાં વાંધા-વચકાં જ ઊભા કરતાં આવડે.’ આ સાંભળી વિહાબેન પોરસાયાં એટલે ઊભી થઈ એ પણ વાતોમાં જોડાવા માંગતી હોય એમ આગળ આવી.

સમારાને ખ્યાલ આવ્યો કે આ તો વિહા છે. પોતાની કલાસમેટ સામે વધુ ફજેતો ના થાય એ માટે એણે મમ્મીને ચૂપ રહેવા ઈશારો કર્યો, પણ, મમ્મીનો વાક્યવાહ હવે છૂટી ગયેલો, જેને નાથવો હવે અશક્ય હતો. એણે વિહાને સંબોધીને કહ્યું, ‘તું એકલી આવી છે ને? આની પાછળ હું તો ગમે તેટલી હેરાન થાઉં, એનું વળતર શૂન્ય જ મળે છે મને.’

મોટાભાગે ઓછું બોલવાનું પસંદ કરનારી સમારા ચૂપચાપ મમ્મી દ્વારા જાહેરમાં કરાતું અપમાન ગળી ગઈ. સામે વિહાના પ્રતિભાવો જોઈ એ મનોમન સમસમી રહી. નાનપણથી કોઈ પણ જગ્યાએ કરી લેવામાં આવતી પોતાની નાનીમોટી સરખામણીથી એ ખૂબ નાસીપાસ થઈ જતી. તરુણાવસ્થા આવતાં હવે એને ક્યારેક વેરથી ભાગી જવાના તો ક્યારેક મરી જવાના વિચારો આવવા લાગ્યા હતા. ગમે ત્યારે સરખામણી થઈ જવાના ડરે એ ખૂલીને કંઈ જ ના બોલી શકતી. સમારાની મનઃસ્થિતિથી સ્કૂલમાં વિહા સહિત દરેક વ્યક્તિ અજાણ હતી. એને કોઈ સમજતું નહીં માટે એ લગભગ એકલું જ રહેવાનું પસંદ કરવા લાગી હતી. મિત્રો બનાવતાં પણ સમીરને ડર લાગતો. વિચારતી કે વળી પાછી મિત્રોની કોઈ આવડત જોઈ પોતાની અણઆવડત ઉજાગર કરતાં મમ્મી વાર નહી લગાડે.

‘આને જો કેવી એકલી પણ પોતાની હેલ્થનું ધ્યાન રાખવા આવી શકે છે. બેટા, તું કંઈક શીખવ. હું તો થાકી હવે આનાથી. તારી જેમ થોડી તરવરાટવાળી ને તાજમાજ રહેતાં એને નથી આવડતું. શું કરવું એ મને તો સમજાતું નથી.’ કહી અંતે સમારાનાં મમ્મી સામેથી પોતાના યુવને આવવું જોઈ એ તરફ વળી ગયાં. આ તરફ, સમારાનું ઊતરેલું મોં જોઈ વિહા હવે થોડી ઓઝપાઈ. પોતે કંઈ સમારાનાં મમ્મી વખાણી રહ્યાં હતાં એટલી પણ પરદેક નહોતી, પણ, સાચું બોલી સમારા સામે પોતાનો રકાસ શા માટે થવા દેવો એમ વિચારી એણે એની મમ્મીની વાતોમાં હા એ હા કરી.

એ દિવસે જો વિહાએ થોડી હિંમત કરી સત્ય કહ્યું હોત કે પોતે પણ સમારા જેવી જ જોગિંગની આગણ છે અને આજે ચાલવા આવવાનું પ્રયોજન કંઈક અલગ હતું તો કલાચ વિહા-સમારાની દોસ્તી શક્ય હતી, પણ તરુણાવસ્થાએ સરખામણીથી કોઈબધા બંનેના માનસ પર છવાયેલો હતો. જે અંતે વિહાને પોતાના ઘર તરફ અને સમારાને મમ્મીના જોગર્સ યુવ તરફ વિરુદ્ધ દિશામાં વાળી ગયો. ■

‘ત્યાં જુઓ.’ દૂર આંગળી ચીંધી નિકુંભે માહું ધ્યાન દોર્યું.

માંડલાથી મને લાવનાર બાબા અલખબાનંદ બે પગ પહોળા કરી ત્યાં ઊભા હતા. એણે અદબ ભીડી હતી. એના ચહેરા પર કઠોરતા હતી અને ખુલ્લી લાલ, વિશાળ આંખો, આકાશ સામે મંડાયેલી હતી. આકાશમાં આંખ સામેથી પસાર થનાર પક્ષીઓ ગોળીથી વીંધાયાં હોય એમ મૃત્યુ પામી ટપોટપ પડતાં હતાં. અન્ય અનેક અધોરીઓ એ પક્ષીઓને અદ્વરથી ઝીલી લેતાં દોડાદોડ કરી રહ્યા હતા.

નિદ્રાપ પક્ષી પર થઈ રહેલા ત્રાટકનો એ સંહારક પ્રયોગ પાડાના બલિદાન કરતાં મને વધારે ઘૂણાપ્રસન્ન અને ત્રાસજનક લાગ્યો.

દરેક મિનિટ ચાલેલા ત્રાટકના એ પ્રયોગ પછી સાહ-સિનેર જેટલાં પક્ષીઓનો ત્યાં ઢગલો થઈ ગયો હતો. અલખબાનંદની આંખો ત્રાટકના કારણે લાલચોળ બની ગઈ હતી. કેટલીક વાર પછી એણે અમારા તરફ જોયું. ગઈકાલની ઉપેક્ષા હજીય ત્યાં હતી. નિકુંભે એમને માતા અદિતિનો સંદેશો કહ્યો. મૃતાત્માને બોલાવવાના પ્રયોગ વિશે જાણવાની મારી ઉત્કંઠા પણ મેં એમને નમ્રતાથી જણાવી. થોડીવાર પછી એ બોલ્યા: ‘એ પ્રયોગ આપ દિવસના પ્રકાશમાં જોવા ઇચ્છો છો કે રાતના અંધકારમાં?’

‘દિવસનો પ્રકાશ જ વધુ યોગ્ય રહેશે!’ મેં કહ્યું.

‘તો તમે બપોરના ભોજન પછી મને મળજો.’ અલખબાનંદે કહ્યું.

‘અવશ્ય’ અમે ત્યાંથી વિદાય થયા.

‘અલખબાનંદના મૃતાત્માને બોલાવવાના પ્રયોગમાં કઈ વિશિષ્ટતા છે?’ મેં નિકુંભબાનંદને ફરી પૂછ્યું.

‘તમે આ અગાઉ ક્યારેય મૃતાત્માને બોલાવવાના પ્રયોગો જોયા છે ખરા?’ નિકુંભે સામો પ્રશ્ન કર્યો.

‘અનેક ને અનેક પ્રકારના.’

‘ક્યારેય પ્રભાવિત થયા છો?’

‘શરૂઆતમાં થયો હતો, પણ એમાં સમાયેલું છળ અને રહસ્ય જાણ્યા પછી નહીં.’

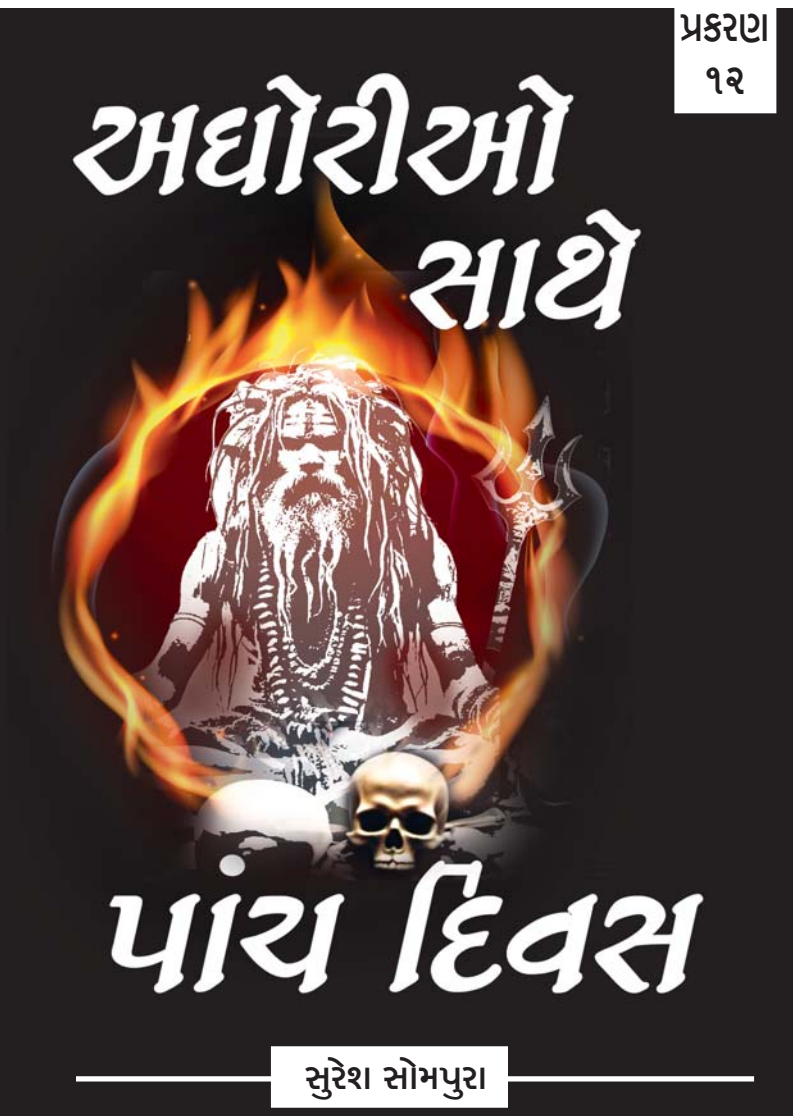
‘અલખબાનંદના પ્રયોગથી તમે અવશ્ય પ્રભાવિત થયો. એ મૃતાત્માને સાક્ષાત્ તમારી સમક્ષ પ્રત્યક્ષ કરશે.’

નિકુંભબાનંદે કંઈક ગર્વથી કહ્યું. હવે કંઈક ખાતું અને ઊંધવું જરૂરી હોવાથી મેં એમની રજા માંગી. ત્યાં અધોરીઓ આખી રાત જાગતા અને વહેલી સવારથી બપોર સુધી ઘોંઘાં કરતાં મેં પણ એમને જ અનુસરવાનું નક્કી કર્યું હતું. દિવસના ઊંધાથી એક બીજો પણ લાભ હતો - મરુદ્ધરોના ત્રાસથી મુક્તિ.

ત્રણેક કલાક ઊંધા પછી મેં ભોજનની તૈયારી કરી. એ દરમિયાન મારા દિમાગમાં તો મૃતાત્માઓ જ ઘૂમવા કરતા હતા. ચૈતન્યનાંદજીએ જ્યારે મને આત્મા વિશે સમજ આપી અને ચૈતન્ય અને ભાવનાના સંયોજનાથી કેવી રીતે આત્માની કલ્પનાએ આકાર લીધો એ જ્યારે સમજાવ્યું હતું, ત્યારથી જ આ મૃતાત્માઓએ મારો પીછો પકડ્યો હતો. મૃતાત્મા હોય તો આત્મા હોય જ એમ સિદ્ધ થઈ શકે. શરૂઆતમાં તો મને આ મૃતાત્માઓનું તૂટ સાચું પણ લાગ્યું. એવા પ્રયોગો મેં પણ આદર્યાં હતા.

મૃતાત્મા બોલાવવાનો સહુથી સરળ અને વ્યાપક પ્રયોગ થાય છે, એ છે પ્લેન્ટેટ. અનેક લોકોએ આ પ્રયોગ જોયો હશે. હિન્દુ ધર્મની આત્માની કલ્પનાને બુદ્ધ પડકારી હતી. બૌદ્ધધર્મ આમ છતાં આત્માનો પર્યાય આપી શક્યો નહોતો. એ પછી જૈનોએ ફરી આત્માની કલ્પનાને સ્વીકૃતિ આપી. કંઈ કેટલાય સાધુઓ ‘આત્મા છે’ એમ સાબિત કરવા આ અત્યારના પ્લેન્ટેટ જેવો જ પ્રયોગ તે સમયે કરતા. અત્યારે જે પ્લેન્ટેટનું સ્વરૂપ છે તે આ પ્રમાણે છે:

એક લીસી સપાટીવાળા બાજોચ યા ટેબલ પર ગોળાકારમાં અંજોજ અક્ષરો છુટાછવાયા ગોઠવવામાં આવે છે. એકથી શૂન્ય સુધીના આંકડાઓ પણ લખવામાં આવે છે. આ પછી ત્રણ શ્રદ્ધાળુ વ્યક્તિ એક કાચના ગ્લાસને વચમાં મૂકી તે પર પોતાની આંગળી અડકાડે છે. એક વ્યક્તિ કોઈ જાણીતા મૃતાત્માનું સ્મરણ કરી એને આહ્વાન કરે છે. થોડા જ સમય પછી ગ્લાસ આપોઆપ સરકવા લાગે છે. કોઈ અદૃશ્ય શક્તિ ગ્લાસને ધેલવાટી હોય એમ અક્ષરોની વચ્ચે એ ધૂમે છે. તમે એ મૃતાત્માનું નામ પૂછો એટલે વારાફરતી અક્ષરો પર જઈને એ પોતાનું નામ બતાવે છે. આ પછી સવાલો પૂછવાની

પ્રકરણ ૧૨

આજ્ઞા માંગવામાં આવે છે. એ Y - E - S પર જઈ પોતાની સંમતિ આપે પછી સવાલો પૂછવામાં આવે તો ‘યસ’ અથવા ‘નો’માં તો ક્યારેક પૂરા શબ્દોમાં પણ જવાબ આપે છે. એટલે કે ગ્લાસ વારાફરતી સરકતો દરેક અક્ષર પાસે જઈ એક શબ્દ બનાવે છે.

આ પ્રયોગ મેં જાતે અનેક વાર કર્યો છે. આ પ્રયોગના અનેક નિષ્ણાતોને પણ મળ્યો છે. એમના પ્રયોગો પણ જોયા છે. પુનર્જન્મવાળાઓની વાતોએ જેટલો મને નહોતો સતાવ્યો એટલો આ ‘પ્લેન્ટેટ’ મને સતાવ્યો હતો. આ પછી તો મળનારા જવાબોનું અને એ પ્રયોગમાં ભાગ લેનારાઓનું અનેક સવાલો પૂછીને મેં માનસશાસ્ત્રીય પૃથક્કરણ કર્યું. એ પછી એનું રહસ્ય સમજાવ્યું.

મનની અજોડ શક્તિ વિશે હું આગળ જ લખી ચૂક્યો છું. એ જ મનની શક્તિનો આ અજબ પણ સીધો સાદો તમાશો છે. ત્રણ શ્રદ્ધાળુ વ્યક્તિનું મન જ્યારે ઇચ્છે છે, એક પ્રબળ ઇચ્છા કરે છે, ત્યારે ગ્લાસ એ ઇચ્છાશક્તિના કારણે જ સરકે છે. ત્યાં કોઈ આત્મા આવતો નથી. મારા આ વિધાનમાં જેને શંકા હોય એણે આ પ્રમાણે પ્રયોગ કરી જોવો.

પ્રયોગ કરનારી ત્રણેય વ્યક્તિને ભૂતકાળમાં બન્યો હોય, પણ જાતે જ જાણતી હોય એવો એકાદ સવાલ કરવો. જવાબ ખોટો આવશે ત્રણેયમાંથી એકાદ વ્યક્તિ આનો જવાબ જાણતી હશે તો જવાબ સાચો અવાવાની તેત્રીસથી છાસક ટકા શક્યતા રહે છે. ભાવિ વિશોના દસમાંથી નવ બલકે સોમાથી નવ્વાણું સવાલો ખોટા પડે છે.

ટૂંકમાં પ્રયોગ કરનાર વ્યક્તિઓનાં મન કે અજ્ઞાત મનમાં જે વાત હોય તે જ પ્લેન્ટેટમાં પ્રત્યક્ષ થાય છે, એ સિવાય કશું થતું નથી.

આ પ્રયોગમાં ગ્લાસ આપોઆપ ચાલવા લાગે-સરકવા લાગે એટલે આત્માના અસ્તિત્વમાં શ્રદ્ધા ધરાવનારાઓ એમાં જીવ આલ્યો હોય એમ માની લે છે. ગ્લાસ ખરેખર જ ચાલતો હોય ત્યારે નક્કર બનેલી માનસિક શક્તિ જ એને ધકેલે છે. આમાં ક્યારેક ચાલાકી કરી કોઈવાર હાથથી ધકેલવામાં આવતો હોય એવું પણ બને છે ખરું.

આવા પ્રયોગોમાં શ્રદ્ધા ધરાવનારાઓએ આટલી વાત લક્ષમાં રાખવી જરૂરી છે કે જો આત્મા ખરેખર હોય તો એને નામ હોઈ શકે નહીં. નામ દઈ એને બોલાવી શકાય નહીં. આત્માએ પુનર્જન્મ લીધો હોય તો એ શરીર છોડી કેવી રીતે આવી શકે?

ઘણા એમ દલીલ કરે છે કે મૃત્યુ પછી આત્મા તરત જન્મ લેતો નથી. આવા એક દાખલામાં એક આત્માએ બીજા મૃત-આત્મા વિશે સમાચાર આપતાં જણાવેલું કે એણે એક અન્ય સ્થળે જન્મ લીધો છે. જ્યારે બીજા જન્મ્યાં જ સમયે એ જ આત્માને બોલાવી પ્રયોગ

કરવામાં આવ્યો હતો! આવા મૃતાત્માઓ જ્યારે પોતાના ભૂતકાળની વાતો કરે છે ત્યારે પ્રયોગ કરનારા એ વાતો જાણતા હોય એવી જ હોય છે અથવા તો સાવ કાલ્પનિક ન ચકાસી શકાય એવી હોય છે. આ મૃતાત્મા બોલાવવાના તૂંતનો ઉપયોગ અનેક ગર્હિયાઓ ભોળા લોકોને ઊંચરવામાં પણ કરે છે.

મૃતાત્માને બોલાવવા માટે માધ્યમોનો પણ ઉપયોગ થાય છે. સબળ મનની કે વશ થઈ શકે એનું મન ધરાવતી વ્યક્તિઓ માધ્યમ બને છે અને મૃતાત્માને પોતાના શરીરમાં સ્વીકારે છે. આવા પ્રયોગમાં માધ્યમો ભ્રમણામાં હોય છે અથવા તો ટેલીપથી દ્વારા એ સામે બેઠેલી વ્યક્તિના માનસિક વિચારોને ઝીલીને વર્તે છે, જવાબ આપે છે. ઠગાઈના અનેક કિસ્સાઓ આમાં બને છે. ક્યારેક અકસ્માત કંઈક સાચું બને તો એના એટલા ઢોલ પીટવામાં આવે છે કે ખોટી વાતો ઠંકાઈ જાય. આવા કિસ્સાઓ નોંધવા બેસું તો એક જુદું જ પુસ્તક બનાવવું પડે.

કેટલાંક માધ્ય જે આત્માને બોલાવવો હોય એના મૃત્યુની તારીખ અને સમય પૂછે છે. આ મૂર્ખાઈ અને અજ્ઞાનની પરાકાષ્ટ છે. મૃતાત્માઓ જો હોય તો એ સાતમા આસમાનમાં કે અવકાશમાં વસે છે એમ એ લોકો જ કહે છે. એ લોકો માટે સમય અને તારીખનું અસ્તિત્વ ખરું? સમય અને તારીખ મનુષ્યે પોતાની સગવડતા ખાતર રચ્યાં છે, આત્માને એ કેવી રીતે લાગુ પડી શકે? ખૂબ કોશિશ કરવા છતાં આ ધર્મિંગો મને આત્માના અસ્તિત્વ વિશે વિશોના દસમાંથી નવ બલકે સોમાથી નવ્વાણું સવાલો ખોટા પડે છે.

બારેક વાગ્યા નિકુંભબાનંદ મને લેવા આવ્યો ત્યારે હું ભોજન કરી પરવારી ચૂક્યો હતો. અમે બંને થાંભલાઓવાળા એટલા પરથી પસાર થઈ છેક સામેના છેડે પહોંચ્યા. યોગાનમાં ગઈ કાલ જેવી જ ધમાલ હતી.

કેટલાક અધોરીઓ યજ્ઞની ફરતે બેસી આહુતિઓ આપી રહ્યા હતા. જ્યારે બહારના ભાગ તરફથી સાતેક અધોરીઓ એક પાડાને ખેંચી યજ્ઞ તરફ લઈ જઈ રહ્યા હતા. મેં નિકુંભને પૂછ્યું: ‘આજે પણ બલિદાન અપારો?’

‘સાધના ચાલશે ત્યાં સુધી રોજ. અધોરીઓને પણ રોજ ખાવા તો જોઈએ જ ને? એણે હસીને કહ્યું.

મધ્યના મોટા ઓરડાનો દરવાજો ખુલ્લો હતો. ખોપરીઓના ઢગલા પાસે ચાર અધોરી માટીની મૂર્તિ બનાવી રહ્યા હતા. નિકુંભબાનંદે કહ્યું: ‘એ ચામુંડાની મૂર્તિ બનશે.’ બાજુમાં જ એક પાટ પર પેલી ગઈ કાલે વામદેવે આણેલી અને જેના પર પૂલકિકા પ્રયોગ કરવામાં આવ્યો હતો એ છોકરી સૂતી હતી એ તરફ આંગળી ચીંધી એ બોલ્યો:

‘આ છોકરીના આત્માની સ્થાપના બલિદાન પછી આ મૂર્તિમાં કરવામાં આવશે. જેને અમે

‘તમે કયા મૃતાત્મા સાથે વાત કરવા ઇચ્છો છો?’ મેં જગજીતનું નામ આપ્યું. પેલા પૂતળામાં હરકત થવા લાગી... અધોરીએ ધીમેથી પૂછ્યું: ‘તું કોણ છો?’ ખૂબ જ ઊંડાણમાંથી એક એવો અવાજ સંભળાયો: ‘જગજીત. હું જગજીતનો આત્મા છું!’

પ્રાણપ્રતિષ્ઠા કહીએ છીએ.’

દિમાગમાં એવા સણકા ઊઠતા હતા કે મેં આગળ પૂછવાનો વિચાર જ માંડી વાળ્યો. એ પછી ડાબી બાજુ વળીને અમે ‘યુ’ આકારના મકાનના બીજા છેડે પહોંચ્યા. ત્યાં એક એકાગ્રમાં અલખબાનંદ અમારી રાહ જોતા બેઠા હતા. અમે બંને એમની સામે બેઠા. કશા પણ સંવાદ વગર સમય વીતવા લાગ્યો. ક્યારેક હું એમની તરફ જોતો તો ક્યારેક જમીન તરફ જોઈ રહેતો. ચારે દીવાલો પર નજર ધૂમીને ફરી અલખબાનંદ પર કેન્દ્રિત થતી. એમની આંખો સાથે મારી આંખો ટકરાતી ત્યારે એક ખંચાણ અનુભવાતું. ફરી એ તાર તૂટતો અને નજર ધૂમવા લાગતી. એની વિશાળ દાઢીના વાળ એની છાતીના વાળ સાથે એવા એકરૂપ થઈ જતા કે દાઢી છેક પેટ સુધી પથરાઈ ગઈ હોય એમ લાગે. ફરી એ આંખોમાં તાકવાની ઇચ્છા થઈ આવતી. ગાંજો ફૂંકીને લાલ બનેલી આંખો એ આંખોની ભયાનક શક્તિનો પરિચય મેં સવારે જ જોયો હતો.

ચિત્કાર પણ કર્યા વગર તૂટી પડતાં પક્ષીઓ મારી આંખ સામે ધૂમવાં લાગ્યાં હતાં. હું પણ એક પક્ષી હોઈ એવો મને અનુભવ થયો અને અચાનક એમની નજરના તારા સાથે મારું માનસિક જોડાણ થઈ ગયું.

અલખબાનંદ થોડા સળવળ્યા. એ બેઠા હતા તે આસાન પાછળથી એમણે એક પૂતળું બહાર કાઢ્યું બે-અઢી ફૂટ ઊંચા એ પૂતળાને એમણે પોતાની પાસે આસાન પર ઊભું રાખ્યું. એ વિચિત્ર હતું. ભયાનક પણ હતું. એનો ચહેરો માનવખોપરીને રંગીને બનાવવામાં આવ્યો હતો. ખોપરીમાં આંખની બખોલની જગ્યાએ હાલીયાલી શકે એવી મોટી કોડીઓ જડવામાં આવી હતી. માથા પર બનાવટી વાળ ચોંટાડ્યા હતા. દાંતની આસપાસ લાલ રંગથી હોંક ચીતરવામાં આવ્યા હતા. ખોપરીની નીચે જડવાનો ભાગ પણ હતો, જે હાલીયાલી શકતો હતો અને ખોપરી મોઢું ખોલતી હોય એવો ભાસ થતો હતો. ખોપરીની નીચે કપાડાના ગાભામાંથી બનાવ્યું હોય તેવું બેરોળ શરીર હતું.

અલખબાનંદ એ પૂતળાથી દૂર ખસ્યા અને સામે જોઈ મંત્રોચ્ચાર કરવા લાગ્યા. એક જ સૂરમાં ઉચ્ચારતા એ મંત્રોમાં પણ તોલ સરોરીની હાજરી વર્તાતી હતી. એકધારા મંત્રોચ્ચાર અને શાંત વાતાવરણને કારણે ઝોંકું આવી જતું અને હું ઝબકી જતો. કેટલો સમય આમ ચાલ્યું હશે એની પણ મને જાણ નહોતી. એ પછી ખોપરીને પેલી કોડીની આંખો ચક્રવર્તન થઈ ધૂમવા લાગી અને પૂતળાનું મોં ખૂલી ઉઘાડબંધ થઈ આંખ કચકચાવા લાગ્યું ત્યારે જ મારી ઊંધ ઊડી.

‘તમે કયા મૃતાત્મા સાથે વાત કરવા ઇચ્છો છો?’

અલખબાનંદનો ગંભીર અવાજ સંભળાયો. ઘણ વાર તો કોઈ જીવતા માણસનું નામ દઈ એને આત્માને બોલાવવાની મજકરી કરવાનો વિચાર થઈ આવ્યો, પણ તરત જ એ વિચાર માંડીવાળી મેં જગજીતનું નામ આપ્યું.

ઘણ ભર શાંતિ પથરાઈ ગઈ.

ધીરે ધીરે અલખબાનંદના હોંક ફફડવા લાગ્યા અને અરુપ શબ્દો સંભળવા લાગ્યા. થોડીક મિનિટો પછી ફરી પેલા પૂતળામાં હરકત થવા લાગી. અચાનક એ પૂતળાએ પોતાનો ચહેરો અલખબાનંદ સામે ધુમાલ્યો. અલખબાનંદે ધીમેથી પૂછ્યું: ‘તું કોણ છો?’

ખૂબ જ દૂરથી અને ઊંડાણમાંથી આવતો હોય એવો અવાજ સંભળાયો: ‘જગજીત... હું જગજીતનો આત્મા છું.’

અલખબાનંદે મારી તરફ આંગળી ચીંધી કહ્યું: ‘ત્યાં બેઠી છે તે વ્યક્તિને તું ઓળખે છે?’

પૂતળાએ ચહેરો મારા તરફ ધુમાલ્યો. થોડીવાર એ પૂતળું મને તાકીને જોઈ રહ્યું. ખોપરીની આંખની કાળી બખોલમાં કોડીઓ ધૂમવા લાગી અને પછી સ્થિર થઈ. થોડીવાર પછી ફરીથી પેલો ઊંડો ગંભીર અવાજ સંભળાયો: ‘હા, એ મારો મિત્ર છે. ‘નામ?’

પૂતળાએ મારું નામ ‘સુરેશ’ બતાવ્યું.

‘એ તને સવાલો પૂછવા ઇચ્છે છે. તારી સાથે વાત કરવા ઇચ્છે છે, તું જવાબો આપીશ? વાત કરીશ?’ અલખબાનંદે પૂતળાને પૂછ્યું. ઘણભરની શાંતિ પછી પૂતળું બોલ્યું: ‘હા.’

એ પછી અલખબાનંદે મને કહ્યું: ‘તમે તમારા મિત્રના આત્મા સાથે વાત કરો.’ ‘જગજીત, તને મળીને ખૂબ આનંદ થયો.’ મેં કહ્યું.

‘મને પણ આનંદ થયો છે.’

હવે હું સંપૂર્ણ સભાન બન્યો હતો. અલખબાનંદે કરેલો મોહનિદાનો પ્રયોગ ધીરે ધીરે એની અસર મારા પરથી ગુમાવી રહ્યો હતો. ત્યાં શું ચાલી રહ્યું છે એ મારી સમજમાં ધીરે ધીરે આવી રહ્યું હતું.

‘એક સવાલ પૂછું?’ મેં પૂતળા સામે જોઈ કહ્યું.

‘પૂછ.’

‘માઈક્રોડોલની ફોર્મ્યુલા તને ખબર છે?’

ઘડીભર એ રૂમમાં સમાટો છવાઈ ગયો. અલખબાનંદ અને નિકુંભબાનંદ બંને મારી તરફ તાકી રહ્યા. પૂતળાએ પોતાની ખોપરી અલખબાનંદ તરફ ફેરવી. પૂતળું અને અલખબાનંદ એકબીજા સામે ફસફસાટ કરતા રહ્યા.

થોડી વારે અલખબાનંદે મને કહ્યું: ‘તમારો સવાલ તમારા મિત્રનો આત્મા સમજી શકતો નથી!’

‘કમાલ કહેવાય!’ હું બોલ્યો: ‘સાવ સીધી વાત જગજીતનો આત્મા સમજી શકતો નથી?’

‘તમે શું પૂછવા ઇચ્છો છો?’ અલખબાનંદે મને પૂછ્યું.

‘જગજીતના આત્માને આ સાવ સાદીસીધી વાતની ખબર હોવી જોઈએ.’

ઘડીભર શાંતિ છવાઈ રહી.

એ પછી અલખબાનંદે કહ્યું: ‘આત્મા સાથે તમારે આવી ભૌતિક ચર્ચાઓ કરવી ન જોઈએ. કંઈક આધ્યાત્મિક પૂછો.’

ફરીથી પૂતળાએ ચહેરો મારા તરફ ફેરવ્યો. મેં પૂછ્યું: ‘મૃત્યુ પછી આત્માની ગતિ કેવી થાય છે? એ ક્યાં જાય છે?’

પૂતળું એના ધીર ગંભીર અવાજે બોલવા લાગ્યું. કોડીઓ ચાલતી ત્યારે જાણે આંખો ઉઘાડબંધ થતી હોય એવો ભાસ થતો. જડબું હાલતું અને પૂતળું બોલતું હોય એમ લાગતું હતું.

‘શરીરથી મુક્ત થઈ આત્મા ચંદ્રલોકમાં પહોંચે છે. ચંદ્રલોકનો દેવતા આત્માને પૂછે છે: ‘તું કોણ છે?’ ત્યારે આત્મા કહે છે કે, ‘તું છે તે જ હું છું.’ આથી ચંદ્રલોકનાં દાર ખૂલે છે અને આત્મા એમાં પ્રવેશે છે. આ પછી એ આત્મા બ્રહ્મલોકમાં જાય છે. બ્રહ્મલોક સુધી જે માર્ગ છે તેને ‘દેવાધાન’ કહે છે. આ બ્રહ્મલોકમાં એક સરોવર છે. વિજયા નામની નદી છે. તેના કિનારે ઈલ્ય નામનું ઘટાઘાર વૃક્ષ છે. થોડે દૂર સાલજ્ય નામની નગરી છે. એ નગરીની મધ્યમાં અપરાજિત નામનો મહેલ છે. એ મહેલમાં સમગ્ર આકાશને આવીને લેતો મંડપ છે અને સુંદર આસનો છે. સોનેરી ચમકતો પલંગ છે. માનસી અને ચાક્ષુસી નામની બે નારી પુષ્પો ભેગાં કરી માળાઓ ગૂંથે છે. ત્યાં આત્મા બ્રહ્મને મળે છે.

બ્રહ્મને મળતાં પહેલાં એ વિજરા નદીમાં સ્નાન કરી જરાથી મુક્ત થાય છે. અનેક અપ્સરાઓ એ આત્માને બ્રહ્મના અલંકારોથી સજાવે છે. એ પછી આત્મા પોતાનાં પાપપુણ્યનો ત્યાગ કરે છે. એ પછી સાલજ્ય પ્રદેશમાં પહોંચે છે, જ્યાં એ બ્રહ્મનો રસ અને તેજ પ્રાપ્ત કરે છે એ પછી...’

હું ધડપડાટ હસી પડ્યો: ‘અબે એ જગજીત! તને આ કથાકીર્તનમાં ક્યારથી રસ પડવા લાગ્યો? કાશીના કોઈ પંડિતને ઘેરે તો તે જન્મ નથી લીધોને?’

આમ ઉપાલંબ કરતો હોઈ તેમ બોલી પડવાથી અલખબાનંદે મારા પર ઘિડાયા. પૂતળું શાંત ચૂપચાપ ઊભું રહી ગયું.

‘આપ આત્મા કો બૂલાકર ઉસસે મજાક નહીં કર શકતો!’ અલખબાનંદે ધમકી દેતાં બોલ્યા: ‘આત્મા ટુટેગી તો આપકો નુકસાન કર શકતી હૈ!’

‘ચહ આત્મા મેરા કુછ નહીં બિગાડ શકતી.

ચહ તો મેરે જિગરી દોસ્ત કી આત્મા છે.’ મેં હસીને કહ્યું:

‘આપ આત્મા કો બિદા કર દે. મુઝે ઓર કુછ પૂછના નહીં હૈં. મુઝે આપ કે પ્રયોગ સે સંતોષ હુઆ હૈ.’ માંડ માંડ ગંભીર રહેવાનો પ્રયત્ન કરતાં હું આ બોલી શક્યો હતો.

થોડી જ વારમાં મેં અને નિકુંભબાનંદે ત્યાંથી વિદાય લીધી. બહાર નીકળી હું નિકુંભને મારી સાથે છેક જંગલ સુધી ઢસડી ગયો. ત્યાં એકાંતમાં હું ખૂબ હસ્યો. નિકુંભ આનું કારણ પૂછતો રહ્યો. હસતું રોકાવું નહીં ત્યારે મેં કહ્યું:

‘આત્મા છે એમ સાબિત કરવા માટેનો એક વધુ પ્રયોગ મેં નિષ્ફળ જતો આજે જોયો અને મને એનો આનંદ થઈ રહ્યો છે.’

‘આ પ્રયોગને તમે નિષ્ફળ કહો છો?’

‘ચોક્કસ. આ તમારો અલખબાનંદ ફક્ત શબ્દ ભ્રમ ઊભો કરે છે. અમે જે ને ‘વેન્ટ્રીલોકવિસ્ટ’ કહીએ છીએ. જાણે કોઈ બીજો બોલતો હોય એવી યુક્તિ. એને ‘ગાડુ વાણી પણ લોકો કહે છે... એ સિવાય આ તમારો અધોરી કશું વધારે નથી. હા, વેન્ટ્રીલોકવિસ્ટ પોતાના હાથની કરામતથી પૂતળાના ચહેરાના અને હોઠના હાવભાવ હલનચલન કરાવતા હોય છે. આ તમારો અધોરી છે. હલનચલન પોતાની માનસિક શક્તિથી કરે છે.’

‘...પણ’ નિકુંભબાનંદે કંઈક મૂંઝવણ સાથે મને તાકી રહ્યો.

માઈક્રોડોલવાળો સવાલ મેં કર્યો અને જવાબ ન મળ્યો ત્યારે જ હું આ તારા અધોરીની ચાલાકી પરખી ગયો હતો. માઈક્રોડોલ વિશે તારા આ અધોરીએ ક્યારેય કંઈ સાંભળ્યું પણ નહીં હોય. જગજીતનો આત્મા જ જો ખરેખર આવ્યો હોત તો એ મને માઈક્રોડોલની ફોર્મ્યુલા કહી શકત. અધોરી મારા અજ્ઞાત મન પર કબજો જમાવીને પણ આનો જવાબ પામી શકે તેમ નહોતો, કારણ કે માઈક્રોડોલની ફોર્મ્યુલા મને પણ ખબર નથી. એ ટોપ સિક્રેટ ફોર્મ્યુલા આત્મા હોય અને ગુપ્ત રીતે જાણી શકે તો જ જણાવી શકે. આમ થઈ શક્યું નહીં. બાકી આત્માની ગતિવાળો જવાબ તો સવારે તમે અધૂરી મૂકેલી વાતનો જ ઉત્તરાર્થ હતો.

હા, પણ એક વાત જરૂર કબૂલ કરવી પડશે. તમારા આ અલખબાનંદનો ખેલ મેં આજ સુધીમાં જોયેલા આત્મા બોલાવવાના બધા જ ખેલને ટપી જાય એવો હતો. પ્લેન્ટેટ તો સામાન્ય છે. શરીરમાં આવતા આત્માનો ખેલ મેં જોયા છે. એક ભાઈ એમ કહેતા હતા કે એના હાથમાં આત્મા પ્રવેશે છે. તમે સવાલ પૂછો અને હાથમાં પ્રવેશેલો આત્મા લખીને જવાબ આપતો. આ બધી ફક્ત ભ્રમણા છે.

નિવૃત્તિમાં કઈ પ્રવૃત્તિ તમને સૌથી વધુ જીવંત રાખે?

પછી પાણી આપ્યું અને 'સર હમણાં આવશે.' પાંચેક મિનિટ પછી પેલા ભાઈ જે જમીન ખોદતા હતા એ અંદર આવ્યા અને મારી સામે જોઈને બોલ્યા, 'બહેન, મને દસ મિનિટ આપો, હમણાં ફેશ થઈને આવું છું.'

હું તો ચકિત થઈ ગઈ. તો હું જે વ્યક્તિની મુલાકાત કરવા આવી હતી તે આ વ્યક્તિ છે? બાપરે હું તો એમને માળી સમજ બેઠી હતી. થોડી વારે પેલા ભાઈ આવ્યા. આપણે એમને સુરેશભાઈ કહીશું. સુરેશભાઈ બહુ મોટા ઉદ્યોગપતિ છે. એમનો વ્યાપાર દેશ-વિદેશમાં વિસ્તરેલો છે. ફેશ થઈને કપાં બદલીને આવેલા સુરેશભાઈ બોલ્યા:

'સોરી, તમારે રાહ જોવી પડી, પણ એવું છે ને કે માળી આજે નવા છોડ લાવ્યો હતો. જો હું એને આજે જ રોપી ન દઉં તો પછી તે મૂરઝાઈ જાય અને નકામા થઈ જાય. તેથી મેં વિચાર્યું કે તમે આવો એ પહેલાં હું એ છોડને રોપી દઉં.'

'ઓહ, તો આપ બાગકામ કરો છો... માળી ન કરે?'

'હા બહેન, બાગકામ મારો શોખ છે. માળી તો કરે જ. આટલાં વર્ષોથી એ જ કરે છે, પણ હવે હું ધીરે ધીરે વ્યવસાયની ડોર દીકરાઓના હાથમાં આપી રહ્યો છું. થોડા સમયમાં દીકરાઓ બધું શીખી જાય એટલે પૂર્ણપણે નિવૃત્ત થઈ જવાની ઇચ્છા છે અને નિવૃત્તિના સમયમાં કરવાની પ્રવૃત્તિઓ વિશે મેં વિચારી રાખ્યું છે. જુઓ, હવે સિત્તેરનો થયો. આજ સુધી ખૂબ મહેનત કરી, સંઘર્ષ કર્યો. શૂન્યમાંથી સર્જન કર્યું. આ બધું કરતાં બહુ બધું ભોગ આપવો પડ્યો છે. કેટલાય શોખ ભૂલી જવા પડ્યા છે. કેટલીય વાર મન મારવું પડ્યું છે, પણ મને

લાગે છે કે હવે એવો સમય આવી ગયો છે જે શોખ ભૂલી જવા પડ્યા છે એને ફરીથી જીવંત કરવા. ગાર્ડનિંગ મારો પ્રથમ શોખ છે. ઈન્ફેક્ટ, મેં તો મારા કોલેજકાળમાં ગાર્ડનિંગ ડિઝાઈનનો કોર્સ પણ કર્યો છે. પછી કરિયર - પરિવારની સુખ-સમૃદ્ધિ આપવાની મહેરુમમાં એ બધું વીસરાઈ ગયું. ધંધો - પરિવાર - જવાબદારીઓથી એવો ઘેરાઈ ગયો કે મને સમય પણ મળ્યો નહીં.

'બહેન, તમે સ્ત્રીઓ કહો છો કે તમારે તમારો

છે કે 'એકની બદલે ત્રણ માળી રાખો, તમારે આ બધું કરવાની શી જરૂર છે? ક્યાંક કાંઈ વાગી જશે તો?' સ્વાભાવિક રીતે જ તે લોકો મારી ચિંતા કરી રહ્યા છે, પણ એ બધા નથી સમજતા કે મને આ કાર્યથી કેટલી મજા આવે છે, જે વ્યાપારમાં મને ક્યારેય નથી આવી. આજે નાના નાના રોપ વાવ્યા છે એ જ્યારે મોટા થશે તેની કૂંપણ-ડાળીઓ ફૂટશે - પાન ઊગશે અને જ્યારે ફૂલ ખીલશે ત્યારે કેટલો આનંદ થશે. મેં ઉગાડેલાં ફૂલ-પાનને હું રોજ સવારે ઊઠીને નીરખી લઉં છું. ક્યાંક કળી ખીલી હોય કે ફૂલ ખીલ્યું હોય તો મારા આનંદનો પાર રહેતો નથી. ઘણીવાર તો મને નાના બાળકની માફક ફૂલને તાળી પાડવાનું મન થઈ જાય છે. મને આવો આનંદ મળે છે બાગકામમાં!'

'ઓહ, આ તો કેટલી પ્રેરણાદાયી વાત છે કે તમે આ ઉંમરે તમારો શોખ પૂરો કરી રહ્યા છો એ ખુશીની વાત છે.' મેં કહ્યું.

'આવો, તમારી મારાં ફૂલ - છોડ - વૃક્ષો સાથે મુલાકાત કરાવું.' કહીને એ વડીલ મને ગાર્ડનમાં લઈ ગયા. એમણે ઉગાડેલાં ફૂલ-છોડ વિશે વિગતવાર વાત કરી... એક નાનું બાળક પોતે કરેલું કાર્ય ખુશ થઈને બીજાને બતાવવા આનુર હોય તેવી જ આનુરતાથી આ વડીલ પણ મને એમણે રચેલા બાગકામની દુનિયા સાથે મારી ઓળખ કરાવી રહ્યા હતા.

આમને આમ જ આપણે થોડું કહીએ છે કે વૃદ્ધ અને બાળકો સરખાં જ હોય. વૃદ્ધવયસ્થા એ બીજું બાળપણ છે. વૃદ્ધવયસ્થા પોતાને ગમતું કામ કરીને સંઘાટાણે છાપો મેળવવાનું સદ્ભાગ્ય બધાને મળે તો કેવું સારું! ■

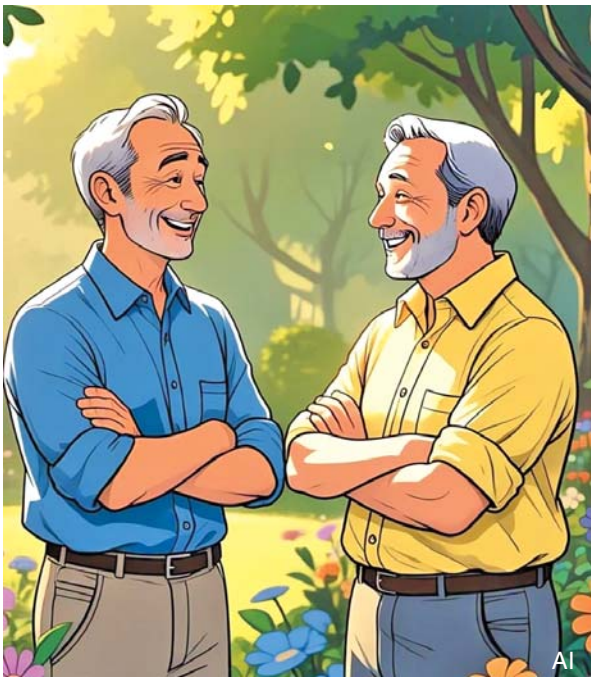
૬૦ વર્ષ થાય એટલે કોઈ પણ વ્યક્તિના મનમાં એવો વિચાર આવે કે હવે વૃદ્ધ થયા છીએ, જીવનસંધ્યાને આરે છીએ. હવે પછીનો સમય ખૂબ શાંતિથી, પોતાને ગમે એ રીતે પસાર કરવાનો છે. આખી જિંદગી કામ કર્યું, સંઘર્ષ કર્યો, સંતાનોને ભણાવ્યાં, કામધંધે લગાડ્યાં, પરણાવ્યાં. આ બધાંને કારણે પોતાને ગમતી પ્રવૃત્તિઓ તો સાવ ભુલાઈ જ ગઈ. નાના હતા ત્યારે ક્રિકેટ રમતા હતા, પપ્પા સામે જીદ કરીને ગિટાર લેવાડી હતી. એ સમયે ગિટાર વગાડવાનો ને શીખવાનો શોખ હતો, પણ પછી ભણવાની લાહમાં પછી કરિયરની કડાકૂટમાં પછી પ્રેમ અને પરણવાનું પછી સંતાનોની જવાબદારીમાં આ બધું જ ભુલાઈ ગયું. સમય ક્યાં પસાર થઈ ગયો ખબર જ ના પડી, પણ હવે જ્યારે બધી જ જવાબદારીઓ લગભગ પૂર્ણ થઈ ગઈ છે ત્યારે પોતાના શોખ જીવંત કરવા માટે વિચારવું જોઈએ.

હશે સિત્તેરની આસપાસ. હું તો પહોંચી એમના બંગલે. બંગલાના ગેટ પર જ વોચમેને રોકી: કોને મળવું છે? થી માંડીને બધી જ વિગત ફોન કરીને બંગલાની અંદર પહોંચાડી. અંદરથી ફોન પર સંમતિ મળતાં વોચમેને મને બંગલાની અંદર જવા પ્રવેશ આપ્યો.

પ્રવેશતાં જ મન પ્રસન્ન થઈ જાય એવો હરિયાળો બગીચો! થોડે આગળ ગઈ તો જોયું કે એક ભાઈ પાવલો-કોદાળી લઈને જમીન ખોદી રહ્યા હતા. આસપાસ થોડા રોપા પડ્યા હતા. મને થયું આ ભાઈ ગાર્ડનના કેરેક્ટર માળી હશે. એ રોપા રોપવાના કામે વળગેલા છે. એમના હાથ-પગ-મોઢું બધું માટીથી ખરડાયેલું હતું. એમનું ધ્યાન મારી તરફ ગયું પછી હાથ ઊંચો કરીને મારું અભિવાદન કર્યું. હું થોડી મૂંઝાઈ. આ કેરેક્ટર ભાઈ મારી સામે કેમ હાથ ઊંચો કરે છે? છતાં એમને અપમાન ન લાગે તેથી મેં પણ હાથ ઊંચો કરીને અભિવાદનનો જવાબ વાળ્યો. બંગલામાં પ્રવેશી એટલે સ્ટાફની એક વ્યક્તિ મને બંગલાના સોફા તરફ દોરી ગઈ.

લાડકર આડકર
પ્રજ્ઞા વશી
feedback.ladki@bombaysamachar.com

વજન વજનનું કામ કરે...

'સાંભળો છો?'
'બોલો, જલદી બોલો.'
'તે હવે તમે શું વિચાર્યું?'
'શેનું?'
'ગઈકાલે પ્રેક્ટરે તમને વજન ઓછું કરવાની વોર્નિંગ આપી છે, તે તો તમને યાદ છે ને? સો કિલો વજનમાંથી ઓછામાં ઓછું ચાલીસ કિલો વજન ઉતારવા કહ્યું છે. લોહી ચેક કરાવ્યું, એમાં સુગર, પ્રેશર, કોલેસ્ટ્રોલ તેમજ યુરિક એસિડ નામના રોગ તમારા શરીરમાંથી નીકળ્યા છે! વજન નહીં ઉતારો, તો હાર્ટએટક (બ્લોકેજ) પણ લાઇનમાં જ ઊભો છે. એમ પણ એમણે વજન માપીને કહ્યું છે.'

'જો લતા, મારું શરીર શુદ્ધ સ્ક્રિટિક જેવું છે. મને કોઈ વાતની તકલીફ નથી. ચાર વાર ખાઈને પચાવી શકું છું, ચાલી દોડી શકું છું, નોકરી કરું છું. પછી આ રોગ નીકળ્યા ક્યાંથી? મને તો આ પ્રેક્ટરોની કોઈ ભેદી ચાલ લાગે છે. લેખવાળા ને પ્રેક્ટરો ભેગા મળીને રિપોર્ટમાં રોગ ઊભા કરી દે છે અને મૂરખ લોકો હોસ્પિટલોમાં જઈને દવાઓ અને ઓપરેશનના ચક્કરમાં અટવાઈ જાય છે.'

લતાબેને ફરી મોટા અવાજે કહ્યું :

'મુંબઈ સમાચાર'ના ફન વર્લ્ડમાં તમને રસપ્રદ માહિતી મળશે અને સાથે મજા પણ આવશે. પ્રત્યેક કોષ્ટકોના સાચા જવાબ આપનારા વાચકોનાં જ નામ અહીં પ્રગટ કરવામાં આવશે. વાચકોએ તેમના જવાબ ઈ-મેઇલથી શુક્રવારે સાંજે ૬:૦૦ સુધી મોકલવાના રહેશે. ત્યાર પછી મોકલેલા જવાબ સ્વીકારાશે નહીં. વાચકોએ જવાબ funworld1822@gmail.com પર મોકલવાના રહેશે.

ભાષા વૈભવ...

મરાઠી - ગુજરાતી સમાનાર્થી શબ્દોની જોડી બનાવો

A	B
લાટ	જલદી
લકાકી	મીઠું
લૌકિક	ઝગમગાટ
લવકર	ભરતી
લવણ	દુન્યવી

ઓળખાણ પડી?

અંગ્રેજીમાં 'ટચ મી નોટ' તરીકે ઓળખાતા છોડનું ગુજરાતી નામ જણાવો. એના પાન અડવાથી તરત ખીડાઈ જાય છે.

અ) ગરમાળો બ) બીલીપત્ર ક) પારિજાત ડ) લજામણીનો છોડ

ગયા વખતનો ઉકેલ

૧ મં	૨ ગ	૩ ળા	૪ ળ	૫ ક	૬ સ	૭ ગુ	૮ ળા
૯ ળ	૧૦ ક	૧૧ સ	૧૨ ગ	૧૩ ળા	૧૪ ળ	૧૫ ક	૧૬ સ
૧૭ ગ	૧૮ ળા	૧૯ ળ	૨૦ ક	૨૧ સ	૨૨ ગ	૨૩ ળા	૨૪ ળ
૨૫ ક	૨૬ સ	૨૭ ગ	૨૮ ળા	૨૯ ળ	૩૦ ક	૩૧ સ	૩૨ ગ
૩૩ ળા	૩૪ ક	૩૫ સ	૩૬ ગ	૩૭ ળા	૩૮ ળ	૩૯ ક	૪૦ સ

શબ્દલાલિત્ય સતીશ વ્યાસ

૧	૨	૩	૪	૫	૬	૭	૮	૯	૧૦
૧૧	૧૨	૧૩	૧૪	૧૫	૧૬	૧૭	૧૮	૧૯	૨૦
૨૧	૨૨	૨૩	૨૪	૨૫	૨૬	૨૭	૨૮	૨૯	૩૦
૩૧	૩૨	૩૩	૩૪	૩૫	૩૬	૩૭	૩૮	૩૯	૪૦

- આડી ચાવી**
૧. સમાવેલું (૪)
 ૨. ગુરૂ, તાકાલ (૪)
 ૩. એક જલચર પ્રાણી (૩)
 ૪. બહાનું, આનાકાની, ઢીલ (૩)
 ૫. ભેદ, રહસ્ય (૨)
 ૬. --- જોઈને એટલે જાણવા છતાં (૨)
 ૭. શંકા, વહેમ (૨)
 ૮. હું તો બસ --- આવ્યો છું (૩)
 ૯. નિર્ભય સ્ત્રી (૩)
 ૧૦. કસબ, જાદુ, કતલ્ય (૪)
 ૧૧. ટીપું (અનુ. અભિપ્રેત) (૩)
 ૧૨. સભા, મંડળી (૪)
 ૧૩. ---થી પટોળાં મોંઘાં લાવજો (૩)
 ૧૪. ધરતીનો છોડો --- (૨)
 ૧૫. લાવ, નહીના --- પર તાકું નામ લખી દઉં (૨)
 ૧૬. આલિંગન (૨)
 ૧૭. ---માં શ્રાદ્ધ પક્ષ આવે (૪)
 ૧૮. છનો સમુદ (૩)
 ૧૯. અંધારિયું (૨)
 ૨૦. બુદ્ધિથી જીવનચર (૪)
 ૨૧. વડીલ, ઉમર લાલક વ્યક્તિ (૩)
- ઊભી ચાવી**
૧. સમજાવવું તે (૫)
 ૨. માગવું તે (૩)
 ૩. શૂર, પરાક્રમી, ભાઈ (જો.છ.) (૨)
 ૪. યાજ્ઞોક્તિ કે એનું ઝાડ (૨)
 ૫. જુવાર (૨)
 ૬. તોફાન, મરતી, મજાક (૪)
 ૭. અમુકાણ, કંટાળો, ચીડ (૫)
 ૮. જવાબ આપવાની ફરજવાળું (૫)
 ૯. મંડું (૨)
 ૧૦. છાટ, તખતી (૩)
 ૧૧. સમુદ્ર (જો.છ.) (૪)
 ૧૨. સાથી કમંધારી (અં.) (૩)
 ૧૩. ---ડો, શરીર (૨)
 ૧૪. પૃથકકરણ (૪)
 ૧૫. મતલબ નિયોડ (૨)
 ૧૬. કપડાંની સિલાઈ કરનાર (૩)
 ૧૭. પગથિયાં ઉતરી પાણી ભરો (૨)
 ૧૮. પાકી નિઠાવાળું (૩)
 ૧૯. બાળક કબૂતરને --- કહે (૨)
 ૨૦. આગ (૨)

ગુજરાત મોરી મોરી રે

અટપટી રીતે સમજાવતા સંબંધને ઓળખી કાઢો. કોઈ પુરુષના સગા મામીની એક માત્ર નાણુંદના સસરાના એક માત્ર પુત્રની દીકરી સગપણમાં એ પુરુષને શું થાય એ દિમાગ દોડાવી જણાવો જોઈ.

અ) દીકરી બ) કાકી ક) ભાણેજ ડ) બહેન

જાણવા જેવું

સંતૂર નામનું તંતુવાદ્ય મૂળ કાશ્મીરનું લોકવાદ્ય હતું. શાન્તની વીણા તેનું પ્રાચીન નામ હતું. સમય જતાં લોકજીભે અપભ્રંશ પામતાં તે કાશ્મીરની ખીણમાં સંતૂર તરીકે પ્રચલિત થયું. મૂળ વાદ્યમાં સો તાર રહેતા, પણ એમાં એક પામી હતી જે દૂર કરવા સંતૂરમાં ૧૦૦ તારમાં સોળ વધારાના તાર ઉમેરીને ૧૧૬ તાર ગોઠવવામાં આવ્યા.

ચતુર આપો જવાબ

આપેલા વાક્યમાં ઘૂળનો સમાનાર્થી શબ્દ સંતાઈને બેઠો છે એ શોધી કાઢો જોઈ.

નક્કી કરી લીધું કે સૂરજ ઊગતાની સાથે નીકળી જવું.

નોંધી રાખો

હાથની બે આંગળી સરખી ન હોય એમ બે માણસ અને બે માણસની પસંદગી પણ એકસમાન ન જ હોય એ સ્વાભાવિક છે.

માઈન્ડ ગેમ

ઈન્ડોર તેમજ આઉટડોર રમતો કઈ બોલ ગેમમાં 'લવ ઓલ' તેમજ 'ગ્રાન્ડ સ્લેમ' નામની પરિભાષાનો અમલ કરવામાં આવે છે એ જણાવો.

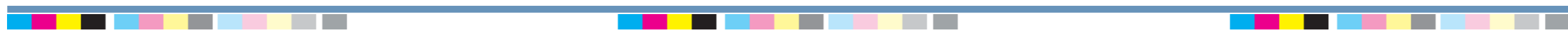
અ) ગોલ્ફ ૨) સ્નેકર
૩) ટેનિસ ૪) સોકર

ગયા ગુરુવારના જવાબ

ભાષા વૈભવ	ઓળખાણ પડી?
A	Jacinda Ardern
વાત	માઈન્ડ ગેમ
વાફ	ટર્કી
વિલા	ચતુર આપો જવાબ
વૃત્ત	માથું ખંજવાળો
વિકત	છળ

ફનવર્લ્ડમાં ઉમળકાભેર ભાગ લઈ સાચા જવાબ આપનારા વાચકોનાં નામ અહીં આપ્યાં છે. અભિનંદન.

(૧) સુભાષ મોમાયા (૨) મુલરાજ કપૂર (૩) ડો. પ્રકાશ કટકિયા (૪) ભારતી પ્રકાશ કટકિયા (૫) કિશોરકુમાર જીવણદાસ વેદ (૬) ધીરેન ઉદેશી (૭) ગીતા ઉદેશી (૮) પ્રતિમા પમાણી (૯) શ્રદ્ધા આશર (૧૦) ભારતી ભુચ (૧૧) હર્ષા મહેતા (૧૨) લજિતા ખોના (૧૩) પુષ્પા પટેલ (૧૪) મહેન્દ્ર લોઢાવિયા (૧૫) મહેશ દોશી (૧૬) મીનજ કાપડિયા (૧૭) નિખિલ બંગાળી (૧૮) અમીશી બંગાળી (૧૯) તાહેર ઔરંગાબાદવાલા (૨૦) શીરીન ઔરંગાબાદવાલા (૨૧) અબ્દુલ્લા એફ. મુનીમ (૨૨) મનીષા શેક (૨૩) ફાલ્ગુની શેક (૨૪) જ્યોતિ માંડવાલા (૨૫) રશીક જુથાણી - ટોરંટો - કેનેડા (૨૬) ભાવના કર્વે (૨૭) નીતા દેસાઈ (૨૮) દેવેન્દ્ર સંપટ (૨૯) વિણા સંપટ (૩૦) અંજુ ટોલિયા (૩૧) વર્ષા સૂર્યકાંત શ્રોફ (૩૨) અલકા વાણી (૩૩) નુતન વિધીન (૩૪) પુષ્પા ખોના (૩૫) જગદીશ ઠક્કર (૩૬) જ્યોત્સ્ના ગાંધી (૩૭) રમેશ દલાલ (૩૮) ઈનાક્ષી દલાલ (૩૯) ઈનાક્ષી દલાલ (૪૦) હિના દલાલ (૪૧) મહેશ સંઘવી

વાહનો મોંઘાં ધરો: મોટર વેહિકલ ટેક્સ વધારવાનો પ્રસ્તાવ વિધાનસભામાં

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: રાજ્યની મહેસૂલી આવકમાં વધારો કરવાના હેતુ સાથે મહારાષ્ટ્ર મોટર વેહિકલ એક્ટ, ૧૯૫૮માં સુધારો કરવાનો ખરડો મહારાષ્ટ્ર વિધાનસભામાં બુધવારે માંડવામાં આવ્યો હતો. મહારાષ્ટ્ર મોટર વેહિકલ ટેક્સ (અમેન્ડમેન્ટ) એક્ટ, ૨૦૨૫ ખરડામાં મોટર સાઈકલ, ટ્રાઈસિકલ, મોટર કાર અને ઓમોની બસના વન-ટાઈમ ટેક્સમાં

વધારો કરવાનો પ્રસ્તાવ મૂકવામાં આવ્યો છે. આવી જ રીતે કમ્પ્રેસ નેચરલ ગેસ (સીએનજી) અથવા લિક્વિફાઈડ પેટ્રોલ ગેસ (એલપીજી) પર ચાલતાં વાહનો પરના વેરામાં એક ટકાનો વધારો કરવામાં આવ્યો છે. રાજ્યના પરિવહન ખાતાના પ્રધાન પ્રતાપ સરનાઈક દ્વારા આ ખરડો માંડવામાં આવ્યો હતો. મહારાષ્ટ્રના વર્ષ ૨૦૨૫-૨૬ના

બજેટમાં ત્રીસ લાખથી વધુની કિંમત ધરાવતા ઈલેક્ટ્રિક વેહિકલ્સ પર છ ટકાનો વેરો લાદવાનો પ્રસ્તાવ માંડ્યો હતો. આવી જ રીતે સીએનજી અને એલપીજી વાહનો પર એક ટકાનો વેરા-વધારો માંડ્યો હતો. આવી જ રીતે બાંધકામ માટે ઉપયોગમાં લેવાતાં વાહનો પર સાત ટકા વન-ટાઈમ ટેક્સ વસૂલ કરવાનો પ્રસ્તાવ પણ ધરાવે છે.

આ ખરડામાં ૭,૫૦૦ કિલો ગ્રામ સુધીનો સામાન લઈ જનારા વાહનો પર સાત ટકા વન-ટાઈમ ટેક્સ વસૂલ કરવાનો પ્રસ્તાવ પણ ધરાવે છે.

મલાડના ૩૦ વર્ષના ગુજરાતીએ કોસ્ટલ રોડ પરથી પડતું મૂક્યું

કોઈ સુસાઈડ નોટ મળી નથી: અંતિમ પગલાનું કારણ હજી રહસ્ય

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: મલાડ વેસ્ટમાં રહેતા ૩૦ વર્ષના ગુજરાતી દર્શિત રાજુભાઈ શેઠે મંગળવારે સાંજે પોણાઆઠ વાગ્યે બાંધથી સી-લિંકમાંથી પસાર થયા બાદ કોસ્ટલ રોડમાં પ્રવેશીને તેના આર્ક પર લુન્ડેઈ આઇ-૨૦ કાર થોભાવીને અરબી સમુદ્રમાં કૂદાવ્યું હતું. જોકે તેની કારમાંથી બીજા દસ્તાવેજો તો મળ્યા પણ કોઈ સુસાઈડ નોટ નથી મળી, એમ વર્લીના સિનિયર પીઆઈ રવીન્દ્ર કાટકરે જણાવ્યું હતું. ચાર મહિના પહેલા જ તેના પ્રેમલગ્ન થયા હતા અને દર્શિત બીકેસીની પ્રાઈવેટ કંપનીમાં નોકરી કરતો હતો. તેના પરિવારમાં પત્ની ઉપરાંત તેની બહેન તથા માતા પણ સાથે રહે છે. દર્શિતનો મૃતદેહ બુધવારે સવારે મળ્યો હતો. નવા બનેલા કોસ્ટલ રોડ પર

આ પ્રકારની પહેલી ઘટના છે. મૃતદેહને પોસ્ટમોર્ટમ માટે મોકલી આપવામાં આવ્યો છે. તપાસ બાદ એ તેના સંબંધીઓને સોંપવામાં આવશે. વર્લી પોલીસે કેસ નોંધ્યો છે. દર્શિત કોસ્ટલ રોડની એક બાજુ પર રોકાઈ ગયો અને પુલ પરથી કૂદી પડ્યો. અગાઉ, અટલ સેતુ પર આવી બે સમાન ઘટનાઓ નોંધાઈ હતી, જ્યાં એક વેપારી અને એક શિક્ષક આત્મહત્યાનો પ્રયાસ કર્યો હતો. અગાઉ બાંદ્રા-વર્લી સી લિંક અનેક આત્મહત્યાઓનું સ્થળ હતું, જેમાં ૫૮ વર્ષીય વેપારીએ આર્થિક તંગીને કારણે કૂદી પડવાનો પણ સમાવેશ થાય છે. તેવી જ રીતે, અટલ સેતુ (મુંબઈ ટ્રાન્સ-હાઈવે લિંક)માં પણ આવ્યા કિસ્સાઓ બન્યા છે.

ઔરંગઝેબની કબર હવે નો-ડ્રોન ઝોન વિસ્તાર

છત્રપતિ સંભાળનગર: છત્રપતિ સંભાળનગર જિલ્લાના ખુલતાબાદ ખાતે આવેલી ઔરંગઝેબની કબર દૂર કરવા માટેની માગણીઓ વધી રહી છે ત્યારે સત્તાવાળાઓ દ્વારા આ મુગલ શાસકની કબરના વિસ્તારને નો-ડ્રોન ઝોન જાહેર

કરવામાં આવ્યો હોવાનું સૂત્રોએ બુધવારે જણાવ્યું હતું. સોશિયલ મીડિયા પર પોલીસ વાંધાજનક પોસ્ટ ટ્રેક કરવામાં તથા તેને ડિલિટ કરવામાં વ્યસ્ત હોવાનું તથા અત્યાર સુધી ૫૦૦થી વધુ વાંધાજનક પોસ્ટ દૂર કરાઈ હોવાનું એક અધિકારીએ જણાવ્યું હતું.

ઔરંગઝેબની કબરને દૂર કરવા માટેની માગણીઓ વધી રહી છે. અમુક રાજકીય પક્ષો તરફથી ચેતવણી પણ આપવામાં આવી છે. રાજ્યભરમાં આ મુદ્દે વિરોધ પ્રદર્શનો અને આંદોલનો થઈ રહ્યા છે ત્યારે નાગપુરમાં સોમવારે આંદોલન હિંસક બન્યું હતું.

ઔરંગઝેબની કબરના આસપાસના વિસ્તારને નો-ડ્રોન ઝોન જાહેર કરવામાં આવ્યો છે તથા શહેરમાં કાયદો અને વ્યવસ્થાની સ્થિતિ જળવાઈ રહે તે માટે સ્ટેટ રિઝર્વ પોલીસ ફોર્સ અને અન્ય ૫૦ સુરક્ષા કર્મચારીને તહેનાત કરવામાં આવ્યા છે.

અપરાધીઓને કબરમાંથી ખોદીને બહાર કાઢીશું: મુખ્ય પ્રધાન

હજીય ટેન્શન: ઔરંગઝેબની કબરના મુદ્દે નાગપુરમાં સોમવારની હિંસા પછી બુધવારે પણ અનેક વિસ્તારોમાં કક્કરું યથાવત હતો. (પીટીઆઈ)

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: મહારાષ્ટ્રના મુખ્યમંત્રી દેવેન્દ્ર ફડણવીસે નાગપુર હિંસા અંગે વિધાનસભામાં મોટું નિવેદન આપ્યું છે. તેમણે કહ્યું કે પોલીસ પર હુમલો કરનારાઓને કોઈપણ કિંમતે છોડવામાં આવશે નહીં. ભલે તેઓ કબરમાં છુપાયેલા હોય, અમે તેમને કબરમાંથી ખોદીને બહાર કાઢીશું. તેમણે એમ પણ કહ્યું હતું કે નાગપુર હંમેશા શાંતિપ્રિય શહેર રહ્યું છે, ૧૯૯૨ના સાંપ્રદાયિક તણાવ દરમિયાન પણ શહેરમાં કોઈ રમખાણો થયા ન હતા, પરંતુ આ વખતે કેટલાક અસામાજિક તત્વોએ જાણી જોઈને હિંસા ભડકાવવાનો પ્રયાસ કર્યો છે. તેમણે કહ્યું હતું કે આ મામલાની સંપૂર્ણ તપાસ કરવામાં આવી રહી છે અને દોષિતો સામે કડક કાર્યવાહી કરવામાં આવશે. ફડણવીસે એવી સ્પષ્ટતા કરી હતી કે જે

યાદર અંગે વિવાદ ઉભો થયો હતો તેના પર કુરાનની કોઈ પવિત્ર આધારો લખેલી નહોતી. તેમણે એમ પણ કહ્યું હતું કે કેટલાક લોકોએ ખોદી અફવાઓ ફેલાવી, જેના કારણે પરિસ્થિતિ વધુ વણસી હતી. પોલીસે આ મામલાની સંપૂર્ણ તપાસ કરી છે અને જાણવા મળ્યું છે કે ખોટા સમાચારને કારણે હિંસા ભડકી હતી. પોલીસ કમિશનર અમિતેશ સિંઘલ અને તેમણે જે પણ માહિતી આપી હતી તે એક જ હતી. આ મુદ્દે પોલીસ અને સરકાર વચ્ચે કોઈ મતભેદ નથી. તેમણે વધુમાં કહ્યું કે મેં પોલીસ પ્રશાસનને કડક સૂચના આપી છે કે નાગપુરમાં હિંસા ફેલાવવા માટે જે કોઈ જવાબદાર છે તેને છોડવામાં ન આવે. તેમણે પુનરોચ્ચાર કર્યો કે નાગપુરની શાંતિ અને સુમેળને કોઈપણ કિંમતે નુકસાન થવા દેવામાં આવશે નહીં.

નાગપુરના સંવેદનશીલ વિસ્તારોમાં હજી કક્કરું

નાગપુર: નાગપુરમાં કાયદો અને વ્યવસ્થાની સ્થિતિ હાલમાં નિયંત્રણમાં છે. તેમ છતાં અમુક સંવેદનશીલ વિસ્તારોમાં કક્કરું ચાલુ જ રાખવામાં આવ્યું હોવાનું પોલીસે જણાવ્યું હતું. પોલીસ કમિશનર રવિન્દ્ર કુમાર સિંગલે કહ્યું હતું કે પરિસ્થિતિની નિયમિત રીતે સમીક્ષા કરાઈ રહી છે. સંવેદનશીલ વિસ્તારમાં ૨૦૦થી વધુ સશસ્ત્ર પોલીસ તહેનાત કરવામાં આવ્યા છે. એવી જ રીતે ડીસીપી રેન્કના અધિકારીના નેતૃત્વ હેઠળ ક્વિક રિસ્પોન્સ ટીમ-ક્યુઆરટી અને રાષ્ટ્ર કન્ટ્રોલ પોલીસ-આરસીપી દ્વારા પ્રેટ્રોલિંગ કરવામાં આવી રહ્યું હોવાનું એક અધિકારીએ જણાવ્યું હતું.

ઔરંગઝેબ આજે 'અપ્રસ્તુત': સંઘ નાગપુર હિંસાને વખોડી કાઢતાં આરએસએસે કહ્યું

(અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: નાગપુરમાં તાજેતરમાં થયેલી હિંસાની નિંદા કરતા, આરએસએસના અબિલ ભારતીય પ્રચાર પ્રમુખ સુનિલ આંબેકરે બુધવારે કહ્યું હતું કે કોઈપણ પ્રકારની હિંસા સમાજના કલ્યાણ માટે હાનિકારક છે. તેમણે ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે, ૧૭મી સદીના મોગલ સમ્રાટ ઔરંગઝેબ આજના સંદર્ભમાં હવે પ્રાસંગિક નથી. આંબેકરે ૨૧-૨૩ માર્ચ દરમિયાન બેંગલોરમાં યોજાનારા આરએસએસના આગામી ત્રણ દિવસના રાષ્ટ્રીય અધિવેશન 'અબિલ ભારતીય પ્રતિનિધિ સભા'ની પૂર્વતૈયારીની સમીક્ષા કરવા માટે બેંગલોરમાં આવ્યા હતા ત્યારે તેમણે આ નિવેદન કર્યું હતું. 'કોઈપણ પ્રકારની હિંસા સમાજના સ્વાસ્થ્ય માટે સારી નથી અને મને લાગે છે કે પોલીસે તેની નોંધ લીધી છે અને તેઓ વિગતોમાં જશે,' એમ

આરએસએસ સંચાર વડાએ રાજ્યમાં ફેલાયેલી અશાંતિ પર સંગઠનના વલણ અંગેના પ્રશ્નના જવાબમાં કહ્યું હતું. શું ઔરંગઝેબની સમાધિને સ્થાનાંતરિત કરવી જોઈએ એવા સવાલના જવાબમાં તેમણે કહ્યું હતું કે, 'ના, તે પ્રાસંગિક નથી.' સોમવારે મધ્ય નાગપુરમાં હિંસા ફાટી નીકળી હતી. છત્રપતિ સંભાળનગર જિલ્લામાં ૧૭મી સદીના મોગલ સમ્રાટ ઔરંગઝેબની કબરને દૂર કરવાની માગણી સાથે એક જમણેરી સંસ્થા દ્વારા ચાલી રહેલા આંદોલન દરમિયાન એક સમુદાય દ્વારા પોલીસ પર પથ્થરમારો કરવામાં આવ્યો હતો. પોલીસના જણાવ્યા અનુસાર, હિંસામાં ત્રણ ડીસીપી સહિત બાર પોલીસકર્મીઓ ઘાયલ થયા હતા. પથ્થરમારો અને આગલંબીના મામલે અત્યાર સુધીમાં લગભગ પચાસ લોકોની ધરપકડ કરવામાં આવી છે.

મુંબઈ: છેલ્લા કેટલાક દિવસથી ઔરંગઝેબની કબરને હટાવવાના મુદ્દે અનેક ઉગ્ર નિવેદનો થઈ રહ્યાં છે ત્યારે સોમવારે શિવજયંતીના દિને થયેલી હિંસા બાદ તોફાન નાગપુરમાં તોફાન વધતું ચાલ્યું છે. એવામાં હિંસા પૂર્વનિયોજિત હોવાની શંકા પોલીસે વ્યક્ત કરી છે. પોલીસે કરેલી તપાસમાં પણ એવું જ બહાર આવ્યું છે.

પોલીસે હિંસા પ્રકરણમાં અત્યાર સુધી અનેક જણાં નામ ગુનામાં નોંધ્યાં છે. તેઓનાં સરનામાં પણ મેળવવામાં આવ્યાં છે. પોલીસે જ્યારે તપાસ કરી તો એ તમામ લોકો મધ્ય નાગપુરના છે જ નહીં. અને ઉલ્લેખનીય છે કે સોમવારે રાતે મધ્ય નાગપુરમાં હિંસા ફાટી નીકળી હતી. આમાંના ૨૪ આરોપી બહારના હોવાનું બહાર આવ્યું હતું. તો પછી શું તેઓ પાસ હિંસા માટે જ અહીં આવ્યા હતા કે પછી હિંસા ભડકાવવા માટે આવ્યા હતા. પોલીસે આ અંગે વધુ તપાસ હાથ ધરી છે. ગુનામાં નામ આપવામાં આવેલા ૨૪ લોકો

હિંસાગ્રસ્ત વિસ્તારોથી ઘણા કિલોમીટર દૂર રહે છે. આ બધા સોમવારે મધ્ય નાગપુરમાં હિંસા કરવા આવ્યા હતા અને પોલીસે તપાસ શરૂ કરી છે. હિંસા ફાટી નીકળેલા વિસ્તારની ચારેય બાજુ પારડી, ઉમરેડ રોડ, યશોધરા નગર, વાઠોડા, ટેક નાકા, જાફર નગર, તાસબાગ છે. તેથી, પ્રશ્ન એ રહે છે કે શું મધ્ય નાગપુરમાં હિંસા કરવા માટે આસપાસના વિસ્તારોમાંથી લોકોને આમંત્રણ આપવામાં આવ્યું હતું. હિંસાગ્રસ્ત વિસ્તારના વિધાનસભ્ય પ્રવીણ દટ્ટેએ આ કેસમાં ગંભીર આરોપો લગાવ્યા છે. તેમનો દાવો છે કે હિંસા બહારના લોકો દ્વારા કરવામાં આવી હતી. પોલીસે એકઆઈઆરમાં આરોપીઓનાં સરનામાં જોતાં દટ્ટેના આરોપો સાચા લાગે છે.

ગુપ્તચરતંત્રની નિષ્ફળતાને લીધે નાગપુરમાં ભડકો: વિરોધ પક્ષો (અમારા પ્રતિનિધિ તરફથી) મુંબઈ: વિરોધ પક્ષોએ બુધવારે મહારાષ્ટ્ર સરકારને રાજ્યમાં કાયદો અને વ્યવસ્થાની સ્થિતિ અંગે ચેરી હતી અને કહ્યું હતું કે ગુપ્તચર ખાતાની નિષ્ફળતાને કારણે સરકાર નાગપુરમાં હિંસા રોકી શકી નથી. આ સરકારની મોટી નિષ્ફળતા છે. છત્રપતિ સંભાળનગર જિલ્લામાં સ્થિત ઔરંગઝેબની કબરને દૂર કરવા માટે વિશ્વ હિન્દુ પરિષદના આંદોલન દરમિયાન એક સમુદાયના પવિત્ર પુસ્તકને બાળી નાખવામાં આવ્યાની અફવા વચ્ચે નાગપુર શહેરમાં સોમવારે રાતે ભારે હિંસા જોવા મળી હતી. વિપક્ષના નેતા વિજય વેડકીવારે વિધાનસભામાં કહ્યું હતું કે 'નાગપુર તો મુખ્ય પ્રધાન દેવેન્દ્ર ફડણવીસનો ગૃહપ્રદેશ છે.' 'ત્યાં આગ કોણે લગાવી?... જો હિંસા પૂર્વનિયોજિત હતી, તો જે બન્યું તે ગુપ્તચર ખાતાની નિષ્ફળતાને કારણે થયું. હિંસા ફાટી નીકળ્યા પછી પણ દોઢ કલાક સુધી પોલીસ ક્યાંય દેખાઈ ન હતી,' એવો ગંભીર આરોપ તેમણે લગાવ્યો હતો. રાજ્ય વિધાનસભામાં ગૃહ વિભાગની બજેટ માગણીઓ પર બોલતાં વેડકીવારે આશ્ચર્ય વ્યક્ત કર્યું કે રાજ્યના પ્રધાનના ઉચ્છેરણીજનક નિવેદનો છતાં તેમની સામે કોઈ કાર્યવાહી કેમ કરવામાં આવતી નથી.

હિંસા દરમિયાન મહિલા પોલીસની છેડછાડ જ નહીં કપડાં ઊતારવાના પ્રયાસ થયેલા

મુંબઈ: મોગલ સમ્રાટ ઔરંગઝેબની કબર સામેના વિરોધ પ્રદર્શનો પછી નાગપુર શહેરમાં ફાટી નીકળેલી હિંસા દરમિયાન તોફાનીઓના એક જૂથે એક સ્થિતિ નિયંત્રણમાં છે. પોલીસ આ મામલે સતત કાર્યવાહી કરી રહી છે અને હિંસા સાથે જોડાયેલા આરોપીઓની ધરપકડ કરી રહી છે. તમને જણાવી દઈએ કે નાગપુરમાં એવી અફવા ફેલાઈ હતી કે ઔરંગઝેબની કબરને હટાવવાની માંગ

દોળાએ પોલીસ પર પેટ્રોલ બોમ્બ પણ ફેંક્યા હતા. સોમવારે સાંજે ૭.૩૦ વાગ્યાની આસપાસ મધ્ય નાગપુરના મહાલ મહિલા કોન્સ્ટેબલને અયોગ્ય રીતે સ્પર્શ કર્યો અને તેના કપડાં ઉતારવાનો પ્રયાસ કર્યો હતો, એવું અધિકારીએ જણાવ્યું હતું. તેમણે જણાવ્યું હતું કે હિંસા દરમિયાન

દ્વારા ચાલી રહેલા આંદોલન દરમિયાન એક સમુદાયના પવિત્ર ગ્રંથને કોઈ ધાર્મિક કપડાંને બાળી નાખવામાં આવ્યા હોવાની અફવાઓ વચ્ચે પોલીસ પર પથ્થરમારો કરવામાં આવ્યો હતો. આ અંગે વધુમાં માહિતી આપતાં અધિકારીએ કહ્યું હતું કે અંધારાનો લાભ લઈને આ જૂથે રમખાણો નિયંત્રણ પોલીસ

કોઈ પવિત્ર વસ્તુ નહીં પણ જૂની સાડી સળગાવાઈ હતી: વીએચપી

નાગપુર: ઉત્તર પ્રદેશના સંભલમાં માંડ સ્થિતિ થાળે પડી છે ત્યાં હવે મહારાષ્ટ્રનું નાગપુર શહેર કોમી હિંસાથી સળગી રહ્યું છે. પોલીસનો દાવો છે કે શહેરમાં હવે સ્થિતિ નિયંત્રણમાં છે. પોલીસ આ મામલે સતત કાર્યવાહી કરી રહી છે અને હિંસા સાથે જોડાયેલા આરોપીઓની ધરપકડ કરી રહી છે. તમને જણાવી દઈએ કે નાગપુરમાં એવી અફવા ફેલાઈ હતી કે ઔરંગઝેબની કબરને હટાવવાની માંગ

સાથે વીએચપીના પ્રદર્શન દરમિયાન એક સમુદાયના ધાર્મિક ગ્રંથને બાળવામાં આવ્યો હતો. ત્યારબાદ કોમી હિંસા ફાટી નીકળી હતી. દરમિયાન, વિશ્વ હિન્દુ પરિષદે નાગપુર હિંસા અંગે દાવો કર્યો છે કે ઔરંગઝેબની સંપત્તિ સમાધિમાં જે કાપડો ઉપયોગ કરવામાં આવ્યો હતો તે લીલા રંગની જૂની સાડી હતી, જેના પર કશું લખેલું નહોતું. પીટીઆઈના જણાવ્યા અનુસાર, મહારાષ્ટ્રના નાગપુરમાં

ઔરંગઝેબની કબરને હટાવવાની માંગ સાથે વિરોધ દરમિયાન ધાર્મિક લાગણીઓને કેસ પહોંચાડવા બદલ પોલીસે વિશ્વ હિન્દુ પરિષદ અને બજરંગ દળના કેટલાક અધિકારીઓ સામે કેસ નોંધ્યો છે. અધિકારીઓએ કહ્યું છે કે આ વિસ્તારમાં એક અફવા ફેલાઈ હતી કે છત્રપતિ સંભાળનગર જિલ્લામાં સ્થિત ઔરંગઝેબની કબરને હટાવવાની માંગ સાથે વીએચપીના આંદોલન દરમિયાન એક સમુદાયના ધાર્મિક ગ્રંથને બાળવામાં આવ્યો હતો.

દૂધ લેવા નીકળેલા કે ટ્રેન પકડવા નીકળેલા લોકો નાગપુરની હોસ્પિટલોમાં કઈ રીતે પહોંચ્યા?

નાગપુર: નાગપુરમાં હિંસાગ્રસ્ત વિસ્તારોના વ્યક્તિઓના સંબંધીઓ એ નથી સમજાતું કે તેમના પરિવારના સભ્યો હોસ્પિટલોમાં કેવી રીતે પહોંચી ગયા. હાલ તેઓ જીવન મરણ વચ્ચે જોવા આઈ રહ્યા છે. બંધ નવાઝ નગરનો રહેવાસી ઇમરાન અન્સારી પોતાના મોટા ભાઈ ઇરફાન અન્સારીની ગંભીર હાલત જોઈ સુનામૂન થઈ ગયો છે. વ્યવસાયે વેલ્ડર ઇરફાન સોમવારે રાત્રે ૧૧ વાગ્યાની આસપાસ ઘરેથી નીકળ્યો હતો. નાગપુર રેલવે સ્ટેશનથી ઇટારસી જવા માટે મથરાત પછી એક વાગ્યાની ટ્રેન તેણે પકડવાની હતી. જોકે, એ વિસ્તાર હિંસાથી ભારે અસરગ્રસ્ત હતો. છત્રપતિ સંભાળ નગર જિલ્લામાં સ્થિત ઔરંગઝેબની કબરને હટાવવા માટે વીએચપીના વિરોધને કારણે હિંસા

શરૂ થઈ હતી. અકસ્માત થવાથી ઇરફાનને હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યો હોવાની જાણ પરિવારને ઇન્દિરા ગાંધી સરકારી મેડિકલ કોલેજ એન્ડ હોસ્પિટલમાંથી ફોન દ્વારા થઈ હતી. ઇમરાને મંગળવારે પીટીઆઈને જણાવ્યું હતું કે તેના ભાઈને માથામાં ગંભીર ઈજા અને પગમાં ફેંક્યાર થયું હતું. હાલમાં તેને આઈસીયુમાં ઓક્સિજન આપવામાં આવી રહ્યો છે. પરિસ્થિતિ ગંભીર હોવા છતાં પરિવારે હજી સુધી પોલીસ ફરિયાદ નોંધાવી નથી કરાઈ કે તેઓ ઇરફાનની સારવાર પર ધ્યાન આપી રહ્યા છે અને સ્ટેશન સુધીની મુસાફરી દરમિયાન શું થયું તેનાથી અજાણ છે.

એક અન્ય કિસ્સામાં ૧૨મી ધોરણમાં ભણતી કોમર્સનો ૧૭ વર્ષનો વિદ્યાર્થી રઝા યુનુસ ખાન એક પ્રાઈવેટ

હોસ્પિટલમાં જીવન મરણ વચ્ચે જોવા ખાઈ રહ્યો છે. રઝા ખાન સેહરી માટે દૂધ અને દહીં ખરીદવા માટે રાત્રે ૧૦:૩૦ વાગ્યાની આસપાસ નીકળ્યો હતો. રાત્રે લગભગ ૧૧:૩૦ વાગ્યે પુત્રને ગંભીર હાલતમાં હોસ્પિટલમાં દાખલ કરવામાં આવ્યો હોવાની જાણ પોલીસે પહોંચાડી હતી. છત્રપતિ સંભાળ નગર જિલ્લામાં સ્થિત ઔરંગઝેબની કબરને હટાવવાની માંગ સાથે વિહિંસા આંદોલન દરમિયાન એક સમુદાયનું પવિત્ર પુસ્તક સળગાવવામાં આવ્યું હોવાની અફવા વચ્ચે સોમવારે સાંજે લગભગ ૭.૩૦ વાગ્યાની આસપાસ મધ્ય નાગપુરના મહેલ વિસ્તારમાં હિંસા ફાટી નીકળી હતી, જેમાં પોલીસ પર પથ્થરમારો કરવામાં આવ્યો હતો. (પીટીઆઈ)■

આઈપીએલ નજીક આવી ગઈ...બેટિંગ-બોલિંગના ટોપર્સ પર એક નજર કરી લઈએ...

કોના સૌથી વધુ રન?	કોની સૌથી વધુ સેન્યુરી?
વિરાટ કોહલી: ૨૪૪ ઈનિંગ્સમાં ૮,૦૦૪ રન શિખર ધવન: ૨૨૧ ઈનિંગ્સમાં ૬,૭૬૯ રન રોહિત શર્મા: ૨૫૨ ઈનિંગ્સમાં ૬,૬૨૮ રન ડેવિડ વોર્નેર: ૧૮૪ ઈનિંગ્સમાં ૬,૫૬૫ રન સુરેશ રૈના: ૨૦૦ ઈનિંગ્સમાં ૫,૫૨૮ રન	વિરાટ કોહલી: આઠ સદી જોસ બટલર: સાત સદી ક્રિસ ગેઇલ: છ સદી શુભમન ગિલ: ચાર સદી કેએલ રાહુલ: ચાર સદી
કોના સૌથી વધુ ફિક્સ્ટી-પ્લસ?	હાઈએસ્ટ ટીમ-સ્કોર
ડેવિડ વોર્નેર: ૬૬ વિરાટ કોહલી: ૬૩ શિખર ધવન: ૫૩ રોહિત શર્મા: ૪૫ એબી ડિવિલિયર્સ: ૪૩	હેદરાબાદ, ૨૮૭/૩, બેંગલૂરુ સામે, ૨૦૨૪માં
કોની પ્રથમ સદી, છેલ્લે કોની?	લોએસ્ટ ટીમ-સ્કોર
બ્રેન્ડન મેક્લમ (કોલકાતા), ૨૦૦૮માં બેંગલૂરુ સામે અણનમ ૧૫૮ બી. સાહ સુદર્શન (ગુજરાત), ૨૦૨૪માં ચેન્નઈ સામે, ૧૦૩ રન	બેંગલૂરુ, ૪૮ રન, કોલકાતા સામે, ૨૦૧૭માં

કોની પ્રથમ સદી, છેલ્લે કોની?	કોના નામે હાઈએસ્ટ સ્કોર?
બ્રેન્ડન મેક્લમ (કોલકાતા), ૨૦૦૮માં બેંગલૂરુ સામે અણનમ ૧૫૮ બી. સાહ સુદર્શન (ગુજરાત), ૨૦૨૪માં ચેન્નઈ સામે, ૧૦૩ રન	ગેઇલ, ૧૭૫ અણનમ, બેંગલૂરુ વતી, ૨૦૧૩માં પુણે સામે મેક્લમ, ૧૫૮ અણનમ, કોલકાતા વતી, ૨૦૦૮માં બેંગલૂરુ સામે ડિકોક, ૧૪૦ અણનમ, લખનઉ વતી, ૨૦૨૨માં કોલકાતા સામે ડિવિલિયર્સ, ૧૩૩ અણનમ, બેંગલૂરુ વતી, ૨૦૧૫માં મુંબઈ સામે કેએલ રાહુલ, ૧૩૨ અણનમ, પંજાબ વતી, ૨૦૨૦માં બેંગલૂરુ સામે
કોની સૌથી વધુ સિક્સર?	કોના ઈનિંગ્સમાં સૌથી વધુ છગ્ગા?
ગેઇલ, ૩૫૭ સિક્સર રોહિત, ૨૮૦ સિક્સર કોહલી, ૨૭૨ સિક્સર ધોની, ૨૨૨ સિક્સર ડિવિલિયર્સ, ૨૫૧ સિક્સર	ગેઇલ, ૧૭ છગ્ગા, બેંગલૂરુ વતી, પુણે સામે મેક્લમ, ૧૩ છગ્ગા, કોલકાતા વતી, બેંગલૂરુ સામે ગેઇલ, ૧૩ છગ્ગા, બેંગલૂરુ વતી, દિલ્હી સામે ગેઇલ, ૧૨ છગ્ગા, બેંગલૂરુ વતી, પંજાબ સામે ડિવિલિયર્સ, ૧૨ છગ્ગા, બેંગલૂરુ વતી, ગુજરાત લાયન્સ સામે

કોના સૌથી વધુ ઝીરો?	કોણે લીધી સૌથી વધુ વિકેટ?
મેક્સવેલ, ૧૮ શૂન્ય દિનેશ કાર્તિક, ૧૮ શૂન્ય રોહિત, ૧૭ શૂન્ય ચાવલા, ૧૬ શૂન્ય સુનીલ નારાયણ, ૧૬ શૂન્ય	યુઝવેન્દ્ર ચહલ: ૧૫૯ ઈનિંગ્સમાં ૨૦૫ વિકેટ પીયૂષ ચાવલા: ૧૮૧ ઈનિંગ્સમાં ૧૮૨ વિકેટ ડેવિડ વોર્નેર: ૧૫૮ ઈનિંગ્સમાં ૧૮૩ વિકેટ ભુવનેશ્વર કુમાર: ૧૭૬ ઈનિંગ્સમાં ૧૮૧ વિકેટ સુનીલ નારાયણ: ૧૭૫ ઈનિંગ્સમાં ૧૮૦ વિકેટ

કોની એક દાવમાં બેસ્ટ બોલિંગ?	કોના સૌથી વધુ કેચ (ફીલ્ડર)
અદ્યક્ષી જોસેફ: ૩.૪-૧-૧૨-૬, મુંબઈ વતી, હૈદરાબાદ સામે સોહેલ તનવીર: ૪-૦-૧૪-૬, રાજસ્થાન વતી, ચેન્નઈ સામે અંકમ ઝંખા: ૪-૦-૧૯-૬, રાજસ્થાન પુણે વતી, હૈદરાબાદ સામે અનિલ કુંભલ: ૩.૧-૧-૫-૫, બેંગલૂરુ વતી, રાજસ્થાન સામે આકાશ મહાવાલ: ૩.૩-૦-૫-૫, મુંબઈ વતી, લખનઉ સામે	વિરાટ કોહલી: ૧૧૪ કેચ સુરેશ રૈના: ૧૦૯ કેચ કીરોન પોલાડ: ૧૦૩ કેચ રવીન્દ્ર જોશી: ૧૦૩ કેચ રોહિત શર્મા: ૧૦૧ કેચ

કોના સૌથી વધુ શિકાર (વિકેટકીર્ણ)
ધોની: કુલ ૧૮૦ શિકાર (૧૪૮ કેચ, ૪૨ સ્ટમ્પિંગ) કાર્તિક: કુલ ૧૭૪ શિકાર (૧૩૭ કેચ, ૩૭ સ્ટમ્પિંગ) સાહા: કુલ ૧૧૩ શિકાર (૮૭ કેચ, ૨૬ સ્ટમ્પિંગ) રિષભ: કુલ ૮૫ શિકાર (૭૨ કેચ, ૨૩ સ્ટમ્પિંગ) ઉધયપ્પા: કુલ ૮૦ શિકાર (૫૮ કેચ, ૩૨ સ્ટમ્પિંગ)

આઈપીએલમાં વિરાટ ફટકાબાજી કરશે, તેનો જૂનો સાથી ખેલાડી તખ્તશ્રીવાસ્તવ અમ્પાયરિંગની કરશે

નવી દિલ્હી: નસીબની બલિહારી તો જુઓ! ૨૦૦૮ની સાલમાં વિરાટ કોહલીની કેપ્ટનસીમાં ભારત અન્ડર-૧૯ વર્લ્ડ કપ જીત્યા ત્યાર પછી કોહલીની કરીઅરનો ગ્રાન્ડ એક્સલેન્ડ ઊંચે ગયો, જ્યારે એ જ વિશ્વ કપમાં હાઈએસ્ટ ૨૬૨ રન બનાવનાર તખ્તશ્રીવાસ્તવ ક્રિકેટ ખેલાડી મટીને હવે અમ્પાયર બની ગયો છે. ૨૨મી

માર્ચે શરૂ થનારી આઈપીએલમાં વિરાટ ફટકાબાજી કરશે, જ્યારે તખ્તશ્રીવાસ્તવ અમ્પાયરની ભૂમિકા ભજવશે. ૨૦૦૮માં અન્ડર-૧૯ વર્લ્ડ કપની ફાઇનલમાં વિરાટના સુકાનમાં ભારતે સાઉથ આફ્રિકાને ૧૨ રનથી હરાવી દીધું હતું. એ ફાઇનલમાં તખ્તશ્રીવાસ્તવ ૪૬ રન હાઈએસ્ટ હતા. તેની અને ૧૯ રન બનાવનાર વિરાટ

વચ્ચે ૪૭ રનની મેચ-વિનિંગ ભાગીદારી થઈ હતી. વિરાટ અને તખ્તશ્રીવાસ્તવે બહુ સારી દોસ્તી છે. જોકે આઈપીએલમાં બંને અલગ રોલમાં જોવા મળશે. વિરાટ ૨૦૦૮ની સાલ પછી મહાન ક્રિકેટર બની ગયો, જ્યારે તખ્તશ્રીવાસ્તવે વધુ મોકો ન મળતા અમ્પાયરિંગનો કોર્સ કરીને હવે આઈપીએલમાં અમ્પાયર

તરીકેની જવાબદારી અદા કરશે. તખ્તશ્રીવાસ્તવે રણજીટ્રોફી સહિતની કુલ ૮૦ ફર્સ્ટ ક્લાસ મેચમાં ૪,૯૦૦થી વધુ રન બનાવ્યા હતા. ૩૬ વર્ષના વિરાટની આંતરરાષ્ટ્રીય કરીઅર થોડા સમયમાં પૂરી થઈ જશે. બીજા તરફ, તેના જૂના મિત્ર ૩૫ વર્ષની તખ્તશ્રીવાસ્તવે તરીકેની કારકિર્દી હવે શરૂ થઈ રહી છે. તખ્તશ્રીવાસ્તવે આઈપીએલમાં અમ્પાયરિંગની કરશે તખ્તશ્રીવાસ્તવે આઈપીએલમાં અમ્પાયરિંગની કરશે

આઈપીએલના ઇતિહાસના આ શ્રેષ્ઠ આઠ રોમાંચક મુકાબલા યાદ છેને?

મુંબઈ: ૨૦૦૮ની સાલમાં શરૂ થયેલી ઈન્ડિયન પ્રીમિયર લીગ (આઈપીએલ) માત્ર ક્રિકેટ ટૂર્નામેન્ટ નથી. આ એવો ક્રિકેટ ટોર્નામેન્ટ છે જેમાં કરોડો ક્રિકેટપ્રેમીઓ પોતાની લાગણીઓ અને સંવેદનાઓનો ઉતાર-ચઢાવ અનુભવે છે. એમાં જીતનો જશન તો છે જ, પરંતુ જ્યારે નિરાશા હોવા ઉપરાંત પછીની મેચો માટેની આશા પણ એમાં જન્મ લેતી જોવા મળે છે. ક્યાંક શાનદાર સેલેબ્રેશન જોવા મળે છે તો અંકડાના દિલ તૂટતા પણ જોવા મળે છે. છેવટે તો ક્રિકેટનો જ વિજય કહેવાય, કારણકે પોણાબે મહિના સુધી દરરોજ નિતનવી મેચ રોમાંચક સ્થિતિ ઊભી કરે છે. ક્રિકેટયાહુકો પોતાની પસંદગીની ટીમ તથા મનગમતા ખેલાડીઓના પર્ફોર્મન્સ પર બારીકાઈથી નજર રાખે છે અને થોડાં વર્ષોથી તો હોમમેકર તરીકે જ જેમની ઓગળ થતી હતી એવી મહિલાઓ પણ ક્રિકેટ જગતની આ સૌથી લોકપ્રિય સ્પર્ધાની મજા માણતી થઈ ગઈ છે.

૨૦૧૯ની ફાઇનલમાં મલિંગ્ગાએ મુંબઈને ચેન્નઈ સામે છેલ્લા બોલમાં વિજય અપાવ્યો હતો. ૨૦૧૯માં આઈપીએલમાં મલિંગ્ગાનો આખરી બોલ પરફેક્ટ ચોક્કસ હતો જેમાં શાર્દૂલ ઠાકુર (બે રન) એલબીડબલ્યૂ થઈ ગયો હતો અને (છેલ્લાં થોડાં વર્ષોમાં મેચ-વિનર સાબિત થયેલો) રવીન્દ્ર જોશી ત્યારે પાંચ રને અણનમ રહી ગયો હતો. એ સાથે જ મુંબઈએ ફક્ત એક રનના તફાવતથી અદ્ભુત જીત હાંસલ કરી હતી. (૨) ૨૦૧૬ની ફાઇનલ: સનરાઇઝર્સ હૈદરાબાદ વિરુદ્ધ રોયલ ચેલેન્જર્સ બેંગલોર હૈદરાબાદે ૨૦૮ રન બનાવ્યા બાદ વિરાટ કોહલીના સુકાનમાં બેંગલોરની ટીમે ખુદ કોહલી અને ક્રિસ ગેઇલની ફટકાબાજીને જોરે વિજય લગભગ મેળવી જ લીધો હતો, પણ છેલ્લી પળોમાં ડેવિડ વોર્નેરના સુકાનમાં હૈદરાબાદની ટીમ મેદાન મારી ગઈ

હતી. ઓસ્ટ્રેલિયાનો પેસ બોલિંગ ઓલરાઉન્ડર બેન કટિંગ ત્યારે હૈદરાબાદનો મેચ-વિનર બન્યો હતો. તેણે પહેલાં તો અણનમ ૩૯ રનમાંથી ૩૬ રન બાઉન્ડરીઝ (ચાર સિક્સર + ત્રણ ફોર)ની મદદથી બનાવ્યા હતા અને પછી ક્રિસે ગેઇલ (આઠ સિક્સર, ચાર ફોર)ની મદદથી ૩૬ રન) તેમ જ કેએલ રાહુલ (૧૧ રન)ની વિકેટ લીધી હતી. ૨૦૧૨ના લક્ષ્યાંક સામે બેંગલોરની ટીમ ૨૦ ઓવરમાં સાત વિકેટે ૨૦૦ રન બનાવી શકી હતી. (૩) ૨૦૧૪ ક્વાલિફાયર-ટૂ: ક્રિસ ઇલેવન પંજાબ વિરુદ્ધ ચેન્નઈ સુપર કિંગ્સ વીરેન્દર સેહવાગે માત્ર ૫૮ બોલમાં ૧૨૨ રન બનાવીને ધમાલ મચાવી દીધી હતી. ક્રિસ ઇલેવન પંજાબ (હવે પંજાબ કિંગ્સ)ની ટીમે પડકારજનક ૨૨૬

લક્ષ્યાંક હાંસલ કરી લીધો હતો. સંમ બિલિંગ્સે ૨૩ બોલમાં ૫૬ રન ફટકાર્યા હતા અને ચેન્નઈએ અંતિમ ઓવરમાં જીત મેળવી હતી. આઈપીએલમાં હંમેશાં જે અનિશ્ચિતા અને રોમાંચક સ્થિતિની રમસમીમાં જોવા મળે છે એ મેચ છેવટે પંજાબે ૨૪ રનના માર્જિનથી જીતી લીધી હતી. (૪) ૨૦૨૦ની મેચ: ક્રિસ ઇલેવન પંજાબ વિરુદ્ધ રાજસ્થાન રોયલ્સ આઈપીએલના અત્યાર સુધીના સૌથી બ્રિલિંગ વેચમાં ગણાતી આ મેચમાં રાજસ્થાને ત્યારે ૨૨ ૪ રનનો રેકોર્ડ-બ્રેકિંગ સફળ ચેચ નોંધાવ્યો હતો. આઈપીએલના ઇતિહાસમાં સૌથી યાદગાર ગણાતી ઈનિંગ્સમાં રાહુલે તેવાટિયાની આ મેચની ઈનિંગ્સની ગણના અચૂક થાય છે. તેણે એક ઓવરમાં પાંચ છગ્ગા ફટકાર્યા હતા અને બાજુ ફેરવી નાખીને રાજસ્થાનને યાદગાર વિજય અપાવ્યો હતો. (૫) ૨૦૧૧ની મેચ: રોયલ ચેલેન્જર્સ બેંગલોર વિરુદ્ધ પુણે વોરિયર્સ આઈપીએલના ઇતિહાસમાં સૌથી યાદગાર વ્યક્તિગત ઈનિંગ્સમાં ક્રિસ ગેઇલની આ મેચની ઈનિંગ્સ અચૂક ગણાય છે. તેણે ફક્ત ૬૬ બોલમાં ૧૭ સિક્સર અને ૧૩ ફોરની મદદથી અણનમ ૧૭૫ રન બનાવ્યા હતા જેની મદદથી આરસીબીએ પાંચ વિકેટે ૨૬૩ રનનો સ્કોર નોંધાવ્યો હતો. ટી-૨૦ ક્રિકેટમાં ગેઇલનો આ સ્કોર સર્વોચ્ચ છે. આરોન ફિન્ચના સુકાનમાં પુણેની ટીમ ૨૦ ઓવરમાં નવ વિકેટે ફક્ત ૧૩૩ રન બનાવી શકી હતી. ખુદ ગેઇલ તેમ જ રવિ રામપોલ અને જયદેવ ઉન્ડકટે બે-બે વિકેટ લીધી હતી અને આરસીબીનો ૧૩૦ રનથી વિજય થયો હતો. (૬) ૨૦૧૮ની મેચ: ચેન્નઈ સુપર કિંગ્સ વિરુદ્ધ કોલકાતા નાઇટ રાઇઝર્સ હાઇ-સ્કોરિંગ બ્રિલિયન્સમાં ચેન્નઈએ ૨૦૩ રનનો

અભિભૂત મુલાકાતમાં કહ્યું છે કે તે હજી પણ વિરાટના સંપર્કમાં રહે છે. જોકે આઈપીએલમાં વિરાટ બેટર તરીકે મેદાન પર ઊતરશે અને તખ્તશ્રીવાસ્તવે તરીકેની ફરજ બજાવશે. કદાચ એવું બની શકે કે આઈપીએલ દરમિયાન આરસીબીની કોઈક મેચમાં વિરાટ બેટિંગ કરતો હશે અને તખ્તશ્રીવાસ્તવે અમ્પાયરિંગ કરતો જોવા મળશે. (૭) ૨૦૧૦ની ફાઇનલ: ચેન્નઈ સુપર કિંગ્સ વિરુદ્ધ મુંબઈ ઈન્ડિયન્સ રાજસ્થાન રોયલ્સે ૨૦૦૮માં અને ચેન્નઈ સુપર કિંગ્સ ૨૦૦૯માં ટાઇટલ જીતી લીધા પછી ૨૦૧૦માં ચેન્નઈએ પહેલું ટાઇટલ ૨૦૧૦માં મુંબઈ સામેની આ ફાઇનલ જીતીને મેળવ્યું હતું. એ યાદગાર ફાઇનલમાં સુરેશ રૈનાના અણનમ ૫૭ રન સૌથી મોટું આકર્ષણ હતું. નવી મુંબઈના ડીવાય પાટીલમાં રમાયેલી ફાઇનલમાં ચેન્નઈએ ૧૬૮/૫નો સ્કોર શિસ્તબદ્ધ બોલિંગની મદદથી ડિક્લેર કર્યો હતો, પહેલી વાર ટ્રોફી જીતી લીધી હતી અને એ સાથે ધોનીના સુકાનમાં સીએસકેના યુગનો ખરો આરંભ થયો હતો. (૮) ૨૦૨૨ની ફાઇનલ: ગુજરાત ટાઇટન્સ વિરુદ્ધ રાજસ્થાન રોયલ્સ ગુજરાતની એ ઉન્નતી સીઝન હતી, જ્યારે રાજસ્થાન ૨૦૦૮નું સૌપ્રથમ વિજેતા હતું. આ બંને વચ્ચેની રસાકસીમાં હાર્દિક પંજાબીના સુકાનમાં ગુજરાતે ઓલરાઉન્ડ પર્ફોર્મન્સથી રોમાંચક વિજય મેળવ્યો હતો. નવી ટીમ શરૂઆતથી જ આ ટુર્નામેન્ટ પર કેવી રીતે પ્રભુત્વ જમાવી શકે એનો પુરાવો હાર્દિકની ટીમે આપ્યો હતો. હાર્દિકની ત્રણ વિકેટ તથા સાહ કિશોરની બે વિકેટ અને રાશિદ ખાન તેમ જ મોહમ્મદ શમી અને યશ દયાલની એક-એક વિકેટને કારણે રાજસ્થાનની ટીમ નવ વિકેટે માત્ર ૧૩૦ રન બનાવી શકી હતી. જવાબમાં ગુજરાતે શુભમન ગિલના અણનમ ૪૫ રન તેમ જ સુકાની હાર્દિકના ૩૪ રન તથા ડેવિડ મિલરના અણનમ ૩૨ રનની મદદથી ૧૮૧ ઓવરમાં ત્રણ વિકેટે ૧૩૩ રન બનાવીને અભૂતપૂર્વ વિજય હાંસલ કર્યો હતો. ■

પથિરાનાના ચોક્કસની ઐસીતૈસી, ઘોનીએ ફટકારી દીધો હેલિકોપ્ટર શોટ: મુંબઈના બોલર્સ હવે ચેતી જાય...

ચેન્નઈ: ભારતની આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટનો જ નહીં, પણ ચેન્નઈ સુપર કિંગ્સ (સીએસકે)નો પણ લેજન્ડરી કેપ્ટન મહેન્દ્રસિંહ ધોની એક સીઝનના ૨૦ કરોડ રૂપિયાથી વધુ કોન્ટ્રેક્ટ મની માટે દાવેદાર છે, પણ આ વખતે ફક્ત ચાર કરોડ રૂપિયા લઈને રમવા તૈયાર થઈ ગયો એ જ બતાવે છે કે તે નિવૃત્તિના સંધ્યાકાળે પણ તેનામાં આતશબાજી કરવાની કેટલી બધી ભૂમ છે. માહિતી એવો પુરાવો અહીં પ્રેક્ટિસ-કેમ્પમાં આપ્યો હતો જેમાં તેણે પોતાની જ ટીમના બાવીસ વર્ષીય શ્રીલંકન ફાસ્ટ બોલર અને લસિથ મલિન્ગા જેવી સિંગ્લ બોલિંગ-એક્શન ધરાવતા મથીશા પથિરાનાના એક ચોક્કસ હેલિકોપ્ટર શોટ ફટકારીને સૌને ચોંકાવી દીધા હતા. ગઇ સીઝનમાં ઘણાને એવું લાગતું હતું કે ધોની હવે આઈપીએલમાંથી પણ રિટાયરમેન્ટ જાહેર કરી દેશે, કારણકે ત્યારે તે ઘૂંટણની ઈજાને લીધે બરાબર દોડી પણ નહોતો શકતો. જોકે તેણે આ વખતે બધાથી પહેલાં પ્રેક્ટિસ શરૂ કરી દીધી અને ૨૩મી માર્ચે (સાંજે ૭.૩૦ વાગ્યાથી) મુંબઈ ઈન્ડિયન્સ (એમઆઇ) સામે ચેન્નઈમાં જ રમાનારી મેચમાં સીએસકેને વિજય

અપાવવા જાણે કોઈ કસર બાકી નથી રાખવી એવા અભિગમથી પ્રેક્ટિસ-સેશનમાં ફટકાબાજી કરી છે. ટી-૨૦ ક્રિકેટમાં ૧૧૨ વિકેટ લઈ ચૂકેલા પથિરાનાએ પોતે પણ નહીં વિચાર્યું હોય કે ૪૩ વર્ષનો ધોની તેના ચોક્કસ ચીથરેલાલ કરી નાખશે. પથિરાનાએ સિંગ્લ એક્શનથી બોલ ફેંક્યો અને ધોનીએ પળવારમાં હેલિકોપ્ટર શોટમાં સિક્સર ફટકારી દીધી હતી. ખુદ પથિરાના પણ સ્તબ્ધ થઈને હસી પડ્યો હતો. આંતરરાષ્ટ્રીય ક્રિકેટમાંથી નિવૃત્તિ લીધાને પાંચ વર્ષ થઈ ગયા છતાં ધોની પોતાની આગવી સ્ટાઇલથી ફટકાબાજી કરવાનું ચૂકતો નથી. પથિરાનાના ચોક્કસ હેલિકોપ્ટર શોટ ફટકાર્યા બાદ હવે ધોની ૨૩મીએ મુંબઈના કોઈ બોલરના બોલને એવી જ ટ્રીટમેન્ટ આપશે તો નવાઈ નહીં લાગે. ધોનીએ મુંબઈના બોલર્સને અલ્ટિમેટમ આપી દીધું છે. જસપીત બુમરાહ વગર મેદાન પર ઊતરનાર મુંબઈની ટીમના બોલર્સ હવે નક્કી કરવાનું છે કે ધોનીને કેવી રીતે કાબૂમાં રાખવો અને હેલિકોપ્ટર શોટથી સીએસકેની ઈનિંગ્સને તે લિક્વિડ ન કરી જાય. ■

મુંબઈની પ્રથમ મેચમાં હાર્દિકની ગેરહાજરીમાં સૂર્યકુમાર કેપ્ટન
મુંબઈ: બાવીસમી માર્ચે શરૂ થનારી આઈપીએલમાં ૨૩મી માર્ચે મુંબઈ ઈન્ડિયન્સ (એમઆઇ)ની પ્રથમ મેચ ચેન્નઈમાં ચેન્નઈ સુપર કિંગ્સ (સીએસકે) સામે રમાશે અને એ મેચમાં હાર્દિક પંજાબીની ગેરહાજરીમાં સૂર્યકુમાર યાદવે એમઆઇની ટીમનું સુકાન સંભાળશે. હાર્દિકે ગઈ કાલે મુંબઈમાં પત્રકારો સાથેની વાતચીતમાં આ જાણકારી આપી હતી. ૨૦૨૪ની આઈપીએલમાં મુંબઈની જે છેલ્લી મેચ હતી એમાં એમઆઇના બોલર્સ પાસે નિર્ધારિત સમયમાં ઓવર્સ પૂરી ન કરાવી શકવા બદલ કેપ્ટન હાર્દિકને (સ્વો ઓવર-રેટનો એ ત્રીજો ગુનો હોવાથી) એક મેચ માટે સસ્પેન્ડ કરવામાં આવ્યો હતો. હાર્દિકે પત્રકારોને કહ્યું, 'ગયા વર્ષે એમ છેલ્લી મેચમાં અંતિમ ઓવર દોઢેક મિનિટ મોડી શરૂ કરી હતી. ૨૦૨૪ની સીઝનમાં મારી સામેનો સ્વો ઓવર-રેટનો અક્સેસ પછીની સીઝન (૨૦૨૫માં) લાગુ થશે એની મને ખબર જ નહોતી. જોકે નિયમ એટલે નિયમ, એનું પાલન કરવું જ જોઈએ.' ■

પ્રવાસમાં ખેલાડીઓને ફેમિલીનો સંગાથ...

કોહલીની કથની કામ કરી ગઈ, બીસીસીઆઈ કદાચ નિયમ હળવો કરશે

નવી દિલ્હી: ક્રિકેટ પ્રવાસ દરમિયાન ખેલાડીઓ સાથે પત્ની, ગર્લફ્રેન્ડ કે પરિવારના કોઈ મેમ્બર હોવા જોઈએ કે નહીં એ મુદ્દે બીસીસીઆઈએ લાગુ કરેલા નવા નિયમ સામે વિરાટ કોહલીએ તાજેતરમાં જે ટીકાત્મક વિધાનો કહ્યા એને પગલે ક્રિકેટ બોર્ડ દ્વારા એ નિયમો હળવા કરવામાં આવી રહ્યા હોવાનું એક અહેવાલમાં જણાવવામાં આવ્યું છે. ખેલાડીનો પ્રવાસ જો ૪૫ દિવસ કે એનાથી વધુ દિવસોનો હોય તો તે પરિવારજનોને પ્રવાસમાં પોતાની સાથે ૧૪ દિવસથી વધુ સમય માટે નહીં રાખી શકે એ સહિતના નિયમો તાજેતરમાં લાગુ કરાયા હતા. જોકે કોહલીએ તાજેતરમાં બેંગલૂરુ ખાતે એક કાર્યક્રમમાં જણાવ્યું હતું કે 'દૂર દરમિયાન જો પરિવારજનો ખેલાડીની સાથે જ હોય તો એ ખેલાડીને માનસિક દબાણ જેવી સ્થિતિમાંથી બહાર આવવામાં ઘણી મદદ મળે. પ્રવાસમાં પરિવારજનો જો ખેલાડીઓની સાથે હોય તેનાથી ખેલાડીઓને જે ફાયદો થાય એનું મુલ્ય ઘણા લોકોને નથી સમજાતું. ખેલાડી એકલો ઉદાસ થઈને હોટેલની રૂમમાં બેઠો રહે એના કરતાં ફેમિલી સાથે હળવી પળો માણે તો મેદાન પર તેના પર્ફોર્મન્સ પર પણ સારી અસર થઈ શકે છે.'

કોહલીએ બેંગલૂરુમાં આરસીબીના એક કાર્યક્રમમાં એવું પણ કહ્યું હતું કે 'તમે કોઈપણ ખેલાડીને પૂછજો કે પ્રવાસ દરમિયાન ફેમિલી તમારી સાથે હોય તો તમને ગમશે? તો એ ખેલાડી તરત 'હા'માં જ જવાબ આપશે. ક્રિકેટ રમવું એ ખેલાડીની જવાબદારી છે અને એ જવાબદારી પૂરી થયા પછી તે પોતાનું મન પોતાની મનગમતી વ્યક્તિઓ વચ્ચે બેસીને હળવું કરે એમાં ખોટું શું છે?'

એક જાણીતી વેબસાઈટના અહેવાલ મુજબ ક્રિકેટરો જો હવેથી પોતાના પરિવારજનોને દૂરમાં લાંબો સમય સાથે રાખવામાં નાગરો તો એ માટે તેઓ બીસીસીઆઈ પાસેથી પરવાનગી મેળવી શકશે. તાજેતરમાં ચેમ્પિયન્સ ટ્રોફી વખતે વિરાટ કોહલી, રોહિત શર્મા, રવીન્દ્ર જોશી અને મોહમ્મદ શમી પોતાના પરિવારજનોને દુબઈ પોતાની સાથે લઈ ગયા હતા. ભારતે ચેમ્પિયન્સ ટ્રોફી ત્રીજી વાર જીતીને નવો વિશ્વ વિક્રમ કર્યો છે. ■

